

91/2023. (V.25.) *határozat melléklete*

BESZÁMOLÓ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
2022. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

MISKOLC

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	4
2. Demográfiai adatok	6
3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások.....	9
3.1. A GYVT. ÁLTAL AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRE KÖTELEZŐ FELADATKÉNT ELŐÍRT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE	9
3.2. GYERMEKÉTKEZTETÉS	12
3.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT RENDELETÉBEN – ÖNKÉNT VÁLLALT – PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE	17
4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások.....	20
4.1. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA	20
4.2. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA	53
4.3. A CSALÁDOK- ÉS GYERMEKEK ÁTMENTI OTTHONA SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA	74
4.4. A BÖLCSŐDEI FELADATELLÁTÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA	82
5. Szakmai ellenőrzések.....	95
6. Bűnmegelőzési tevékenység.....	96
6.1. A MESZEGYI BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉGE	96
6.2. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZATI RENDSZET 2022. ÉVBEN VÉGREHAJTOTT IFJÚSÁGVÉDELMI INTÉZKEDÉSEI	105
6.3. A MISKOLCI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI OSZTÁLYÁNAK 2022. ÉVRE VONATKOZÓ IFJÚSÁGVÉDELMI JELENTÉSE.....	107
7. Civil szervezetekkel történő együttműködés.....	110
8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek	111
8.1. MENTOR PROGRAM	111
8.2. A VÉDŐNŐI GONDOZÁS ÉS A GYERMEKEK EGÉSZSÉGES FEJLŐDÉSÉT SZOLGÁLÓ SZŰRŐPROGRAM	112
9. Értékelés	116

1. Bevezetés

Az ENSZ Közgyűlése 1989. november 20-án fogadta el a Gyermejkjogi Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény), mely összefoglalja azoknak a jogoknak a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítani kell a gyermekek számára, így a gyermekek életben maradását, fejlődését, védelmét és a társadalomban való részvételét biztosító jogokat.

Az Egyezmény elsősorban az államra nézve fogalmaz meg rendelkezéseket, de mindannyian felelősséggel tartozunk azért, hogy támogassuk és védjük a gyermekek jogait, a család, a civil társadalom, a média, a pedagógusok, de a magánszféra egyaránt. Külön elismeri a szülők és gondviselők elsődleges szerepét, jogait és kötelességeit a gyermekek nevelésében és jogaik megismertetésében, védelmében.

Az Egyezmény szerint gyermek az a személy, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 14. § (1) bekezdése alapján a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

(2) A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

(3) A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdésére tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden évben május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést kell készíteniük. A beszámoló elkészítése során lehetőség nyílik a tevékenységek felülvizsgálatára, az esetleges hiányosságok felszínre hozására, a változások bemutatására.

A települési önkormányzatok és megyei kirendeltség számára a beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza, amelyek az alábbiak:

- a) a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- b) az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása,
- c) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- d) a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- e) a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- f) a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a

- fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- g) a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek.

Ezen túlmenően az előző évhez képest történt jogszabályi és a helyi szociális ellátórendszerben végbement változások is bemutatja a beszámoló, információt nyújtva a város gyermekekkel kapcsolatos szociális szolgáltató politikájának kialakításához és fejlesztéséhez, illetve a fejlesztéseket tartalmazó tervdokumentumok megalapozásához.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének, ezen keresztül esélyegyenlőségének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások komplex biztosításával, különböző, törvény által előírt és azon is túlmutató önkormányzati rendeletben a helyi sajátosságokhoz és szükségletekhez igazított pénzügyi támogatások megállapításával, sokszínű intézményi háttérrel működtetésével igyekeznek biztosítani.

Az értékelés elkészítéséhez szükséges - a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátására vonatkozó - adatok és információk szolgáltatására a **Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény** (a továbbiakban: MESZEGYI) került felkérésre. A bűnmegelőzés területére vonatkozóan - a **Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya** és a **Miskolci Önkormányzati Rendészet** (a továbbiakban: MIÖR) került megkeresésre. A gyermekek egészségének megőrzése, betegségek megelőzése céljából végzett tevékenységekről és szűrővizsgálatokról, azok számáról a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet** (továbbiakban: MEFI) nyújtott tájékoztatást. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos adatok a **Kórház- és Menzaétkeztetés Zrt-től** és a **Miskolci Közintézmény-működtető Központtól** (továbbiakban: MKmK) származnak. Az említett intézmények által megküldött primer adatok és beszámolók képezik az anyag lényegi elemeit. A többi adat és a statisztikai mutató forrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népesség-nyilvántartó, valamint a jegyzői szociális nyilvántartás.

A beszámoló elkészítéséhez adatot és tájékoztatást szolgáltató személyeknek, szervezeteknek, intézményeknek köszönetet mondunk segítő közreműködésükért!

1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A beszámoló elkészítését az alább hivatkozott jogszabályok rendelkezései alapozzák meg.

A gyermekek alapvető jogait az **Alaptörvény** deklarálja. A XVI. cikk (1) bekezdése alapján „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá a szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. (Gyvt. 1. § (1) bekezdés)

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló **149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet** rendelkezései.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **15/1998.(IV.30.) NM rendelet** (a továbbiakban: NM rendelet) rendelkezései.

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozta a hatáskörébe tartozó pénzübeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének, szabályait, továbbá az Szt. rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként meghatározott települési támogatásokat és azok jogosultsági feltételeit. Városunkban a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályait **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015.(II.10.) számú rendelete** (továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A Gyvt. 29. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, a szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról, valamint a köznevelési intézmények étkeztetéséért fizetendő térítési díjakról a **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 26/2018.(XII.17.) számú önkormányzati rendeletében** határozott.

2. Demográfiai adatok

A város területének nagysága: 236,66 km², amelyből belterület: 54,21 km², zártkert: 29,34 km², külterület: 153,11 km², népsűrűség: (KSH adata szerint 2021.12.31-i adatok alapján) 623 fő/km²

Állandó miskolci lakosok száma:

2022. december 31. napján összesen: 147 127 fő, melyből

férfiak száma: 68 563 fő,

nők száma: 78 564 fő.

Természetes szaporodás (fő)

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás
2020	1 236	2 464	-1228
2021	1 151	2 648	-1497
2022	1 058	2 101	-1043

Forrás: Népszámítások központi nyilvántartási rendszer

A tendencia évek óta azt mutatja, hogy a halálozások száma jóval meghaladja a születések számát, ezáltal természetes fogyásról beszélhetünk.

Öregedési index (fő)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma	0-14 éves korú állandó lakosok száma	Öregedési index
2021	33 373	19 717	169,26 %
2022	33 612	19 198	175,08 %

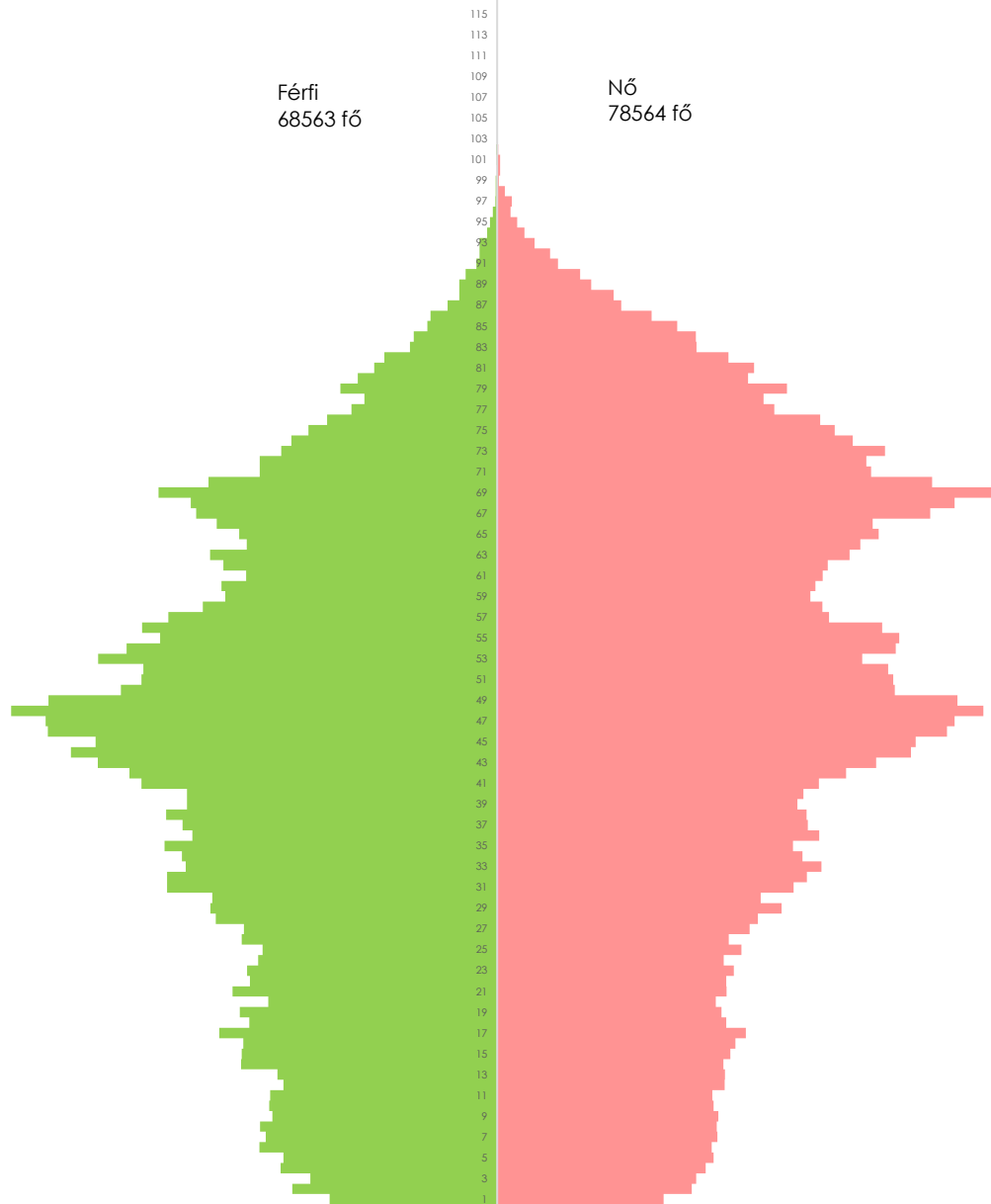
Korfa a 2022. december 31-i állapot szerint

A miskolci korfa **alakja hagyma**, amely a fogyó népesség jellemzője. A keskeny alap, felfelé kicsit szélesedő forma a fiatalabb generációk fogyását és az idősebb korosztályok arányának növekedését tükrözi.

Az ábra a város népességének nem és kor szerinti megoszlását oly módon mutatja be, hogy a függőleges tengely jobb oldalán a nők, bal oldalán a férfiak számát ábrázolja egymásra helyezett szalagdiagramok formájában. Míg a fiatalabb korosztályoknál a nemek aránya kiegyenlítődő, az életkor előrehaladtával a nők magasabb száma jellemző.

Korfa

Miskolc állandó népessége 2022.12.31
147127 fő

A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása Miskolcon 2022. december 31-i állapot szerint főben meghatározva (fő):

Nem/év	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-74	75-84	85-
Férfi	9 766	7 354	13 379	17 574	8 358	7 642	3 587	903
Nő	9 432	6 833	12 850	17 892	10 077	11 815	7 268	2 397
Összesen	19 198	14 187	26 229	35 466	18 435	19 457	10 855	3 300

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

A gyermekek számának megoszlása nem és kor szerint 2022. december 31-i állapotnak megfelelően (fő)

Nem/év	0-3	4-6	7-14	15-18
Fiú	2 286	2 011	5 469	3 047
Lány	2 263	1 917	5 252	2 764
Összesen	4 549	3 928	10 721	5 811

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

A 0-18 éves korosztályhoz tartozók száma összesen 25 009 fő, mely az összlakosság 17 %-át teszi ki. Az előző évhez képest mindegyik gyermek korosztály képviselőjének száma közel 10 %-os csökkenést mutat.

3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

3.1. A GYVT. ÁLTAL AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRE KÖTELEZŐ FELADATKÉNT ELŐÍRT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE

A szociális és gyermekjóléti ellátások feltételeit az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak kell biztosítaniuk. A Gyvt. meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások körét, amelyek **2022. évben a következők voltak:**

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- kiegészítő pénzbeli ellátás,
- gyermekétkeztetés

3.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy **a gyermek szociális helyzete alapján jogosult**

- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek) igénybevételére,
- évente két alkalommal (tárgyév augusztus, illetve november hónapjában), pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatást 2019. előtt természetbeni támogatásként, Erzsébet-utalvány formájában kapták a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, azonban az Erzsébet-utalványok megszüntetésére tekintettel 2019-től már készpénzben került kifizetésre a támogatás. Az **alapösszegű** támogatás 2022. évben alkalmanként 6.000,- Ft volt. Azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek tekintetében, akiknél a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fennállt, 6500,- Ft **emelt összegű pénzbeli támogatás** került kiutalásra. Az alapösszegű és emelt összegű támogatás mértékét - a jelenleg hatályos szabályoknak megfelelően - a mindenkori költségvetési törvény tartalmazza. A támogatás mértékének 2017. évi emelésével egyrészt kompenzálásra kerül az összeg vásárlói értékének csökkenése, másrészt az ellátás célzottságának javítását szolgálja a differenciált emelés, amely így a legnehezebb helyzetben élő gyermekeknek tud érdemibb segítséget nyújtani. 2022. évben a központi költségvetés terhére összesen igényelt egyszeri pénzbeli támogatás összege: 31 984 000,- Ft volt. Az ügyfelek által fel nem vett támogatás összege, 860 500,- Ft, amely visszautalásra kerül. Így a ténylegesen kifizetett összeg: 31 123 500,- Ft volt.
- Jogosult külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes tankönyv, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, továbbá a család vagyoni helyzetét is vizsgálni szükséges.

2022. évben a veszélyhelyzetre tekintettel meghozott törvényi rendelkezések alapján a 2020. november 4-e és 2022. június 30. napja között lejárat rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságok és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatok hatálya 2022. augusztus 31. napjáig automatikusan meghosszabbodott.

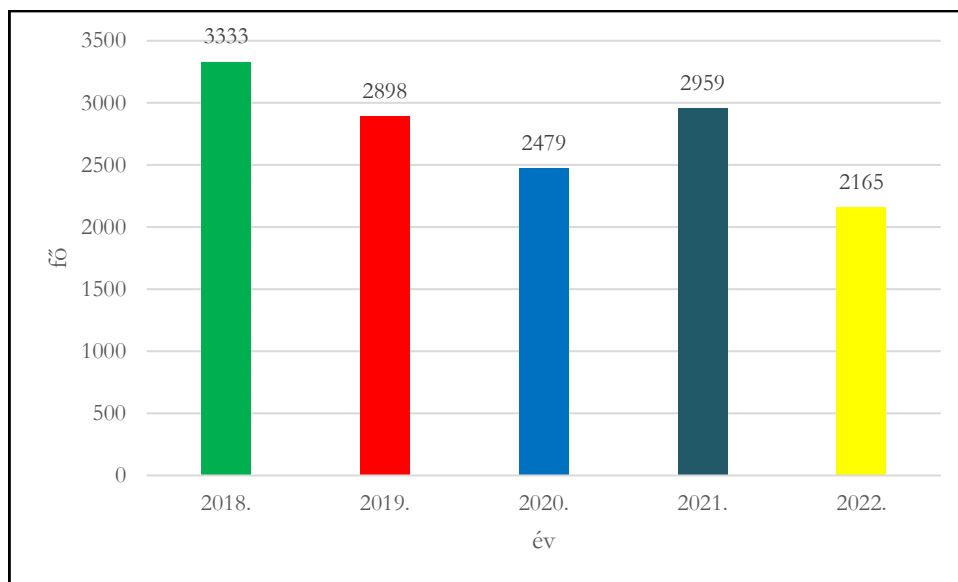
A jogosult gyermekek a szülők/törvényes képviselők adminisztratív terheinek jelentős csökkenése mellett a jogosultság fennállásának előnyeit változatlanul élvezhették (pl. egyszeri pénzbeli ellátás, ingyenes intézményi valamint szünidei gyermekétkeztetés stb.).

A jogosultság lejáratának dátumára és az új kérelem benyújtásának szükségességére levélben felhívtuk minden érintett figyelmét.

Szintén kedvező intézkedés volt, hogy a Kormány a veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022.(IX.9.) számú Korm. rendeletével – az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus által előidézett helyzetre tekintettel – 2022. szeptember 10-től megemelte a jogosultsági jövedelemhatárokat az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (135% helyett) 165%-ára (47.025 Ft), illetve (145% helyett) 180%-ára (51.300 Ft).

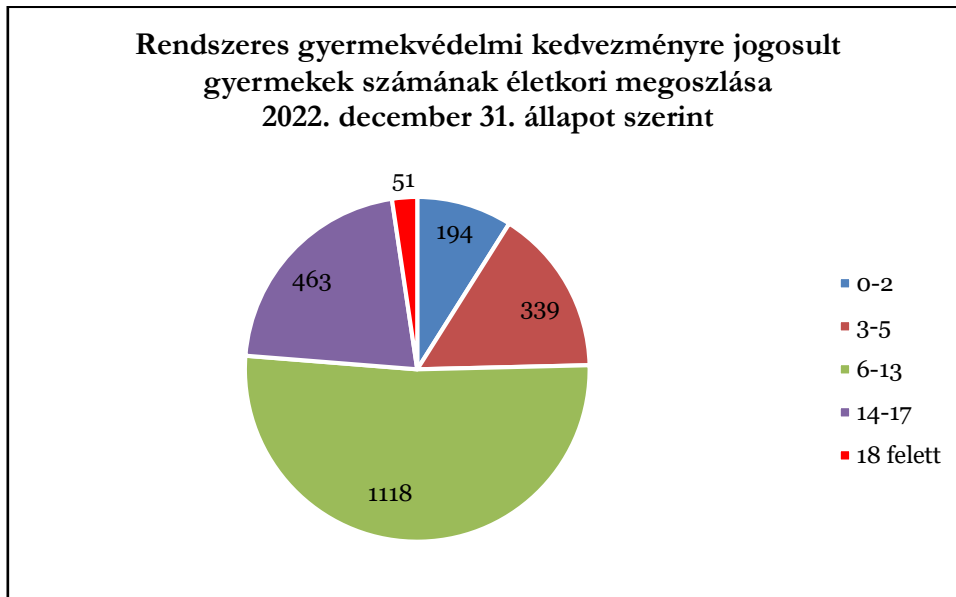
A nyilvántartás szerint **2022. december 31. napján 2165 fő volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma az előző 5 évben az alábbiak szerint alakult:

Forrás: KSH-nak elküldött adatszolgáltatás

**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult
gyermek számának életkori megoszlása
2022. december 31. állapot szerint**

Forrás: KSH-nak készített statisztika

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának jogszabályi feltételeit a Gyvt. 67/A. §-a szabályozza.

A Gyvt. 67/A.§(1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége,
- b) a szülő vagy gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdés alapján **halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll.

Továbbá a Gyvt. 67/A § (2) bekezdésének b) és c) pontja alapján **szintén halmozottan hátrányosan helyzetűnek minősül a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.**

A jogszabályi feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzet státuszának megállapítása, amelyről külön döntésben rendelkezik. Erre sor kerülhet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg kérelemre, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is, szintén kérelemre.

A státusz megállapításához különböző pozitív előnyök fűződnek pl. szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetősége, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó egyszeri pénzbeli támogatás magasabb összege, továbbtanuláshoz többlet pont szerzése stb.

2022. 12.31. napján:

A hátrányos helyzetű gyermekek száma: 843 fő,

a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 1 120 fő volt.

Forrás: KSH-nak készített statisztika

3.1.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt – **tartásra köteles** – hozzátartozó havonta a nyugdíjminimum legkisebb összege 22 %-ának megfelelő mértékű kiegészítő pénzbeli ellátást kap, ha nyugellátásban, vagy a jogszabályban felsorolt egyéb járandóságban részesül.

Kiegészítő pénzbeli ellátás 2022. évben nem került megállapítására, illetve folyósításra, tekintettel arra, hogy a családba fogadó gyámok vonatkozásában nem állt fenn a tartási kötelezettség.

3.2. GYERMEKÉTKEZTETÉS

3.2.1. Az intézményekben a kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Gyvt. 21. §-a alapján természetbeni ellátásként a gyermek részére életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére abban az intézményben ahol napközben gondozása, nevelése, oktatása zajlik.

Miskolcon 2022. évben is minden nevelési és oktatási intézményben biztosított volt a gyermekek étkeztetése.

A gyermekek közétkeztetését a városban a Kórház- és Menzaétkeztetés Zrt. (a továbbiakban: KEM Zrt.) látja el. 2022. évben az Önkormányzat által biztosított **gyermekétkeztetést** Miskolcon 79 feladatellátási helyen látta el, melyből 3 főzőkonyhaként is üzemel.

Az ellátottak száma 2022. évben átlagosan naponta a 0-18 korosztály tekintetében: 9.634 fő volt.

3.2.1.1. Bölcsődei gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

Bölcsőde		Normatív, kedvezményben nem részesülők				Ingyenes ellátásban részesülők			
Száma	Neve	Miskolci		NEM miskolci		Miskolci		NEM miskolci	
		Létszám	Igénybevett napok	Létszám	Igénybevett napok	Létszám	Igénybevett napok	Létszám	Igénybevett napok
1.	Napsugár	10	1638	2	333	28	4686	8	1332
4.	Dobó Katica	23	4053	5	819	37	6744	8	1570
7.	Petneházy	11	1615	2	314	29	4910	2	349
9.	Kilián	10	1443	0	0	62	10512	0	0
11.	Heim Pál	22	3710	7	1146	28	4096	10	1552
15.	Margaréta	14	2422	1	116	69	12391	2	369
16.	Diósgyőri	21	3097	0	0	49	8849	0	0
23.	Katica	8	1341	0	0	41	7360	0	0
24.	Mesemalom	23	4136	2	296	42	7500	4	798
25.	Napraforgó	20	3299	0	0	75	12275	5	809
Összesen:		161	26754	18	3024	460	79323	39	6779

A fenti táblázatban szereplő adatok a 2022. évi átlag adatot mutatják, külön bontva normatív kedvezményben nem részesülő és az ingyenes ellátásra jogosult gyermekek éves átlag számát, az általuk igénybe vett étkezések számát. Mindkét esetben külön bontva a miskolci és nem miskolci lakhellyel rendelkező gyermekek éves átlag számát.

A Gyvt. 94. §-ának (5a) bekezdése szerint

A települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25%-áig, az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.”

Bölcsődéinkben a törvény által meghatározott százalékig veszik fel a nem miskolci bejelentett lakcímmel rendelkező gyerekeket, ha szüleik munkahelye Miskolcon található.

A beíratott gyermekek megközelítőleg 2/3-a mentesült a térítési díj fizetése alól, pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek, a három vagy több gyermekes családok, sérült vagy fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok esetén védelembe vett és a nevelésbe vett gyermekek esetén a jövedelmi határtól függetlenül érvényessé vált a 100%-os kedvezmény.

BÖLCSŐDE		2022. év	
		ÉTKEZTETÉS	
		Adagszám	Elismert létszám
INGYENES	jövedelemkorlátos - szülői nyilatkozat alapján az 1 főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a nettó minimálbér 130%-át	69 783	302
	nagycsaládos kedvezmény (min. 3 gyermek)	13 710	60
	tartósan beteg szakorvosi igazolás alapján	1 780	8
	nevelésbe vételt elrendelő gyámhatósági határozat alapján	252	1
	gyermekvédelmi határozat alapján	577	3
	Összesen	86 102	374
TÉRÍTÉSKÖTELES		29 778	129
MINDÖSSZESEN		115 880	503

A bölcsődei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos tapasztalatok

A gyermekek számára a városban működő Avasi Gimnázium konyhájáról kiszállító vállalkozók juttatják el a kész ételeket.

A konyha képviselőivel – területi képviselővel, ételmezésvezetővel – korábban rendszeresen tartott megbeszéléseket 2022-ben 2-3 alkalommal tartották meg, az egyeztetés folyamatos volt.

Az ételek minősége, mennyisége, a beszállítás pontossága kielégítő volt az év folyamán. Az esetleges eltéréseket a bölcsődevezetők egyeztetni tudták az ételmezésvezetőkkel.

3.2.1.2. Az óvodákra, általános iskolákra, középfokú oktatási intézményekre és kollégiumokra vonatkozó adatok:

2022. évben az óvodák az étkeztetés ellátása céljából különféle eszközöket vásároltak: rozsdamentes asztalokat, csepegtetőt, hűtőt, mikrohullámú sütőt, konyhai mérleget, szeletelő gépet, zsúrkocsit, fazekakat, kancsót, tálcat, uzsonnás dobozokat, maghőmérőket, hűtőhőmérőket, ruhazsákot a konyhai védőruha tárolására, szemetest, szappanadagolót, papír kéztörölő tartót. Az eszközök egy részének beszerzése a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal előírásai miatt történt.

2022. szeptember hónapban a Miskolctapolcai Tagiskola tanulóinak étkeztetését ellátó Iglói utca 10. szám alatti épület használhatatlanná vált. A tanulók ebédeltetését átmenetileg az iskola folyosóján kialakított ebédlő részen egyedileg csomagolt ebéd és eldobható evőeszközök használatával sikerült megoldani. 2023. január 9-től a Várhegy úti Tagóvoda étkeztetés céljára átalakított tornaszobájában történik a tagiskola tanulóinak ellátása.

Korcsoport	Normatív támogatásban részesültek száma		Normatív támogatásban nem részesülők száma (teljes térítési díjat fizetők)	Étkezők összesen
	100 %-os (ingyenes étkezők)	50 %-os (a térítési díj felét fizetők)		
óvodások	2279		374	2653
általános iskolások	970	1007	2317	4294
középiskolások	24	299	471	794
Összesen	3273	1306	3162	7741

Forrás: MKmK

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a **szünidei gyermekétkeztetés keretében** a szülő, törvényes képviselő kérése alapján a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a jogszabályban felsoroltak szerint (az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

2022. évben a szünidei étkeztetés lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztályának szervezésével problémamentesen és gördülékenyen sikerült megoldania. A nyári étkeztetésre vonatkozóan a kitöltendő igénylő nyilatkozatokat postai úton juttatta el a Hivatal a jogosult gyermekek szüleihez/törvényes képviselőihez. Az őszi időszakban a szülők/törvényes képviselők részére - őket otthonukban felkeresve - a MESZEGYI családgondozói vitték ki a kérelmeket, akik segítséget nyújtottak a nyilatkozatok értelmezéséhez és kitöltéséhez.

A szünidei étkeztetés lebonyolítására az étel elvitelével került sor, mely a város négy különböző pontján létesített elosztóhelyen volt igényelhető. A zökkenőmentes lebonyolítást valamennyi helyszínen, minden étkeztést érintő napon a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai segítették elő.

A szünidei étkeztetést a KEM Zrt. biztosította az Önkormányzattal 2022. április 13. napján – ismét 5 év teljesítési időszakra – létrejött vállalkozási szerződés alapján. (Az előző szerződés 2022. április 13. napján lejárt.)

Az Avastetői Széchenyi Általános Iskolában technikai okok miatt 2022. június 22. napjától lehetetlenné vált a konyha használata, így ettől a naptól kezdve ebben a városrészben a kiosztás feladatát az Avastetői Általános Iskola Pattantyús- Ábrahám Géza tagintézmény tálaló konyhája vette át. A váltás az étkezők ellátásában nem okozott gondot. Az intézmény

jobb megközelíthetőségére tekintettel várhatóan a továbbiakban is ez marad majd az egyik kijelölt átdóhely.

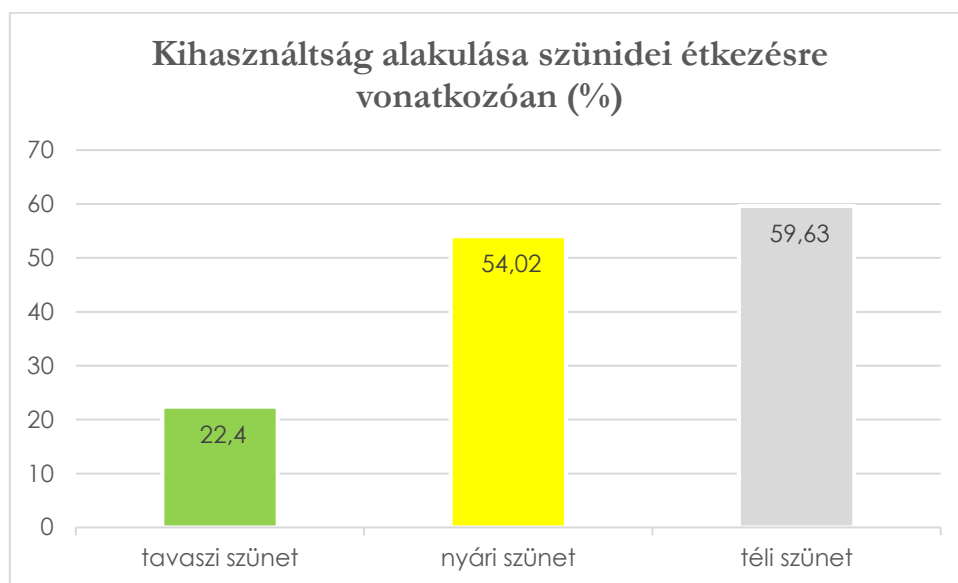
A szünidei étkeztetés biztosítását **2022. évben étkezési naponként átlagosan 149 gyermek részére igényelték a szülők/törvényes képviselők.**

2022. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma

Szünidő megnevezése	Igénylők száma adag/nap		Összesen igényelt adag/nap
	HH-s	HHH-s	
2021/2022.tanév tavaszi (2 nap)	136	147	283
2021/2022. tanév nyári (43 nap)	93	106	199
2022/2023. tanév őszi (A 368/2022.(IX.29.) Korm. rendeletre tekintettel az őszi szünetet nem tartották meg.)	-	-	-
2022/2023. tanév téli (11 nap)	65	42	107

A táblázatban a nyári szünidei étkezés sornál feltüntetett adatok azt a napi adatot tartalmazzák, amelyre vonatkozóan a legtöbb nyilatkozatot adták le a szülők/törvényes képviselők. Nem kért minden gyermek minden napra étkezést és beléptek új jogosultak is. A heti megrendelések adagszáma mindig az aktuális gyermekszámnak megfelelően módosult. A nyári szünidőre a 43 napot véve alapul ténylegesen 6 615 adag étel került megrendelésre, amely átlagban napi 153,8 adagot jelentett.

Kihasználtság alakulása a 2021/2022-es tanév tavaszi, nyári és a 2022/2023-es tanév téli szünidei étkezésére vonatkozóan:

A 2022. évi téli szünidei étkeztetés kapcsán a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felkereste azokat a családokat, akik igényelték ugyan az étkeztetést, azonban a szünidő 11 étkezési napjának egyikén sem vették igénybe az ebédet. Problémafeltárást végeztek arra vonatkozóan, hogy milyen okból nem vették igénybe a téli szünetben a szünidei gyermekétkeztetést.

A családoknál a kapcsolatfelvétel során olyan jellegű veszélyeztető tényezőt, elhanyagolást nem tapasztaltak a családsegítő szakemberek, amely indokoltá tette volna gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezését. A családoknál tett családlátogatások tapasztalatai szerint az érintett kiskorúak élelmezése, ruházata és lakáskörülményei alapvetően biztosítottak.

3.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT RENDELETÉBEN – ÖNKÉNT VÁLLALT – PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzügyi és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését, ezért Rendeletében kifejezetten a gyermekek és fiatal felnőttek támogatásának céljából szabályoz támogatási formákat.

2022. évben az Önkormányzat az alább felsorolt támogatásokat nyújtotta.

3.3.1. Életkezdési támogatás

Életkezdési támogatásra jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője a kérelem benyújtásakor rendelkezik Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, akinek a nevére Start-számlát nyitottak, és akinek családjában az egy

főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori garantált bérminimum 150 %-át.

A támogatás összege egyszeri: 20.000.-Ft, amellyel - a szülő kérelmére - az Önkormányzat a Start-számla összegét a kincstári és természetes személy általi befizetésektől függetlenül kiegészíti.

3.3.2. Születési támogatás

A szülő a gyermek születésére tekintettel születési támogatásra jogosult, ha a kérelem benyújtásakor rendelkezik Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, az újszülöttet saját háztartásában neveli, gondozza, és akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori garantált bérminimum 150%-át.

Az egyszeri támogatás összeg: 20 000,- Ft.

A támogatás kiutalásán kívül az Önkormányzat a megállapító határozat mellé kedves gesztusként babazászlót és emléklapot is küld a jogosult szülők részére.

3.3.3. Gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további kedvezmény állapítható meg annak a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150 %-át.

3.3.4. A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás

A Rendelet szerint utazási kedvezményre jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 175 %-át. A támogatás mértéke a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére a mindenkori tanuló bérletszervény ellenértékének 100%-a, az egy főre eső jövedelem alapján részesülők számára a mindenkori tanuló bérletszervény ellenértékének 70%-a.

A támogatás készpénzben történő kifizetésére utólag, az előző havi bérletszervény intézménybe történő leadása ellenében, azzal egyidejűleg kerül sor. A támogatás megállapításának célja, hogy az Önkormányzat elősegítse többek között az oktatási-, nevelési intézmények megközelítését a szociálisan rászoruló, gyermekek részére, ezzel is biztosítva a közoktatási esélyegyenlőség megvalósulását.

3.3.5. Ifjúságvédelmi támogatás

Az ifjúságvédelmi támogatás a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, 24. életévüket még be nem töltött fiatal felnőttek részére nyújt havonta rendszeres anyagi segítséget, ezzel növelve esélyüket a továbbtanuláshoz.

A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-a.

3.3.6. Rendkívüli települési támogatás

Az Önkormányzat a helyi rendelet megalkotása során a rendkívüli települési támogatásra vonatkozó rendkívüli élethelyzetek meghatározásakor tekintettel volt a gyermekek érdekeire

is. Támogatja az egy év alatti gyermek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében az arra rászorult családok számára a vitaminok, tápszer, stb. megvásárlását.

A Gyvt. a családjából kiemelt gyermek számára speciális jogokat állapít meg, így azt a jogát, hogy korához, szükségleteihez igazodó teljes körű ellátásban részesüljön. Ennek érdekében biztosítani kell, hogy a gyermek a személyes kapcsolatait a családjából történt kiemelését követően is ápolhassa, ezért ehhez az Önkormányzat anyagi segítséget nyújt a kapcsolattartásra jogosult szülők részére.

Az egyes támogatási formában részültek száma

Támogatási formák	2022. év (megállapító határozatok száma)	Az önkormányzat által kiutalt éves összeg Ft-ban
Életkezési támogatás	26	520 000
Születési támogatás	64	1 280 000
Gyermekétkeztetési térítési díj kedvezménye (konkrét pénzmozgás, utalás nem történik, a kedvezmény a térítési díjből kerül levonásra.)	1	11 294
A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás	71	1 852 440
Ifjúságvédelmi támogatás	0*	171 000

Forrás: Miskolc M.J.V. PH. Szociális nyilvántartó rendszere

* 2021. évről áthúzódó jogosultságból eredő kifizetés

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő meghirdette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) 2023. évre vonatkozó pályázati fordulóját. A hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása érdekében az Önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva 17 fő („A” típusú pályázó), továbbá felülvizsgálat keretében 1 fő „B” típusú pályázó miskolci állandó lakóhelyű fiatal tanulmányának támogatásáról döntött. Az „A” típusúak 2 egymást követő tanulmányi féléven keresztül, a „B” típusúak 3 x 10 hónap időtartamra, 5 000 Ft/hó önkormányzati támogatásban részesülnek majd.

4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A gyermekjóléti alapellátások célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat a Gyvt. 15. § (2) bekezdése sorolja föl, melyek az alábbiak:

- 1. a gyermekjóléti szolgáltatás** (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgáltatás),
- 2. a gyermekek napközbeni ellátása** (bölcsődei ellátás),
- 3. a gyermekek átmeneti gondozása** (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona),
- 4. gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.**

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A feladatellátás 2022. évben is az Önkormányzat fenntartásában működő MESZEGYI útján történt.

A MESZEGYI-ben - szakmai és finanszírozási szempontok mentén - feladatcsoportonként önálló igazgatóságok működnek, melyek között egyértelműen elkülönülnek az alap- és a szakfeladatok, illetve a különböző célcsoportokat érintő - ezáltal eltérő szakmai kompetenciákat igénylő - feladatok.

A gyermekjóléti alapellátások feladatellátását az intézmény szervezeti felépítése alapján az alábbi szervezeti egységek látják el a felsorolt szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségekben és telephelyeken, továbbá működési területeken.

4.1. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátások részeként 2016. január 1-től önálló szakmai egységként működik a Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ), amely a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, valamint a speciális szolgáltatásokat biztosítja a Miskolci járás területén.

Személyi feltételek

A Központ teljes szakmai létszáma 2022-ben 93 fő volt, melyből 1 fő intézményvezető, 35 fő esetmenedzser, 39 fő óvodai-iskolai szociális segítő, 8 fő tanácsadó, 5 fő szociális asszisztens, 2 fő fogyatékosügyi tanácsadó. A tavalyi évben 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó végzett koordinatív szerepet a jelzőrendszer működtetésében és további 2 fő tanácsadó (utcai szociális munkás) látta el a speciális szolgáltatások biztosítását az illetékességi területen.

A szakmai létszám számszerűségét tekintve jónak mondható. Folyamatosan ellenőrzik, hogy az esetmenedzserek leterheltsége közel azonos legyen (esetszám és területi felosztás alapján). 2022. évben is volt a szakmai egységben fluktuáció, elvándorlás, ami a veszélyezteti a szakmai munka kiegyenlítetttségét.

2022-ben a Központban 7 személy esetében történt változás (munkahelyváltás, költözés, GYES). Az elmúlt év folyamán több új dolgozót kellett betanítani az esetmenedzseri munkakörbe. A legnagyobb problémát továbbra is az jelenti, hogy a felvételre jelentkezők többsége korábban nem a gyermekvédelem területén dolgozott, vagy egyáltalán nem rendelkezik munkatapasztalattal. Minden esetben megtörténik a kollégák szakmai felkészítése és hosszabb távú mentorálása, de az esetmenedzseri munka sokszor nehéz helyzet elé állítja az új szakembereket mind a javaslatlétételek esetében, mind társszakmabeli kollégákkal való együttműködésben.

A Központ kollektívája nyitott az új kollégák befogadására, de fontos hangsúlyt fektetnek az értékes szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársak megtartására is, hogy hosszú távon a szakmai munka minőségét meg tudják őrizni.

Tárgyi feltételek

A Központ önálló szakmai egységként működik a Miskolc, Mátyás király u. 15. alatt. A szakmai egység 2021. nyarán költözött át az új szolgáltatási helyére, ami jóval nagyobb, mint az előző ellátottak számára nyitva álló helyiség, és teljes körűen felújított épület. A szakmai egység 900 m²-es alapterületen 13 munkatársi szobával, három fogadó helyiséggel, közösségi teremmel, váróval és megfelelő számú mosdóhelyiséggel rendelkezik. A Központ rendelkezik a szakmai tevékenységhez szükséges tárgyi feltételekkel. A járási feladatok ellátásához 2 intézményi gépjármű áll rendelkezésre. 2018. év szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel, így egy újabb gépkocsi beszerzésére volt lehetőség a napi feladatok hatékony elvégzése céljából, közös használatl az esetmenedzserek és óvodai-szociális segítők számára.

A szakmai feladatok ellátása a járás 38 településén a két intézményi autó szigorú beosztását kívánja meg. A munkavégzést segítő mobiltelefon ellátottságuk továbbra sem teljes körű, összesen 16 mobil készülék áll a speciális szolgáltatások, a jelzőrendszeri tanácsadó és az esetmenedzserek rendelkezésére.

Ellátási terület

Magyarország legnépesebb járása 249.563 fő lakosságával. A Miskolci Járásban 1 megyei jogú város, 6 város, 2 nagyközség és 30 község található. A járás lakosságának közel 2/3-a Miskolc városban él.

Járási székhely: Miskolc

Járási illetékességi területe: Alsózsolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükk-szentkereszt, Emőd, Felsőzsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvamos, Sóstófalva, Szirmabesenyő, Újcsanáros, Varbó települések közigazgatási területe.

Járási területe

A Miskolci járáshoz 38 település és Miskolc tartozik.

A Miskolci Járás nagyságánál fogva változatos képet ad gyermekvédelmi helyzet tekintetében. Ahogyan a földrajzi, településszerkezeti különbségek megmutatkoznak a térségben, úgy változik a helyzet a gyermekvédelmi veszélyeztetettség vonatkozásában is. Lakosságát tekintve a megyei jogú város, mint a járás központja sokszorosa a járás további 38 településének, de közigazgatási szempontból, szolgáltatási paletta tekintetében is nagyságrendekkel meghaladja a többi település lehetőségeit.

A járásban a hatósági intézkedéssel érintett esetek többségében a települések külső részein, külterületein, telepi környezetben élő családok körében jelennek meg.

A járásnak vannak olyan részei, ahol egyáltalán nem jellemző a gyermekvédelmi probléma, mint a Pitypalatty völgy hegyközi településein (Kondó, Parasznya, Radostyán, Sajólászlófalva és Varbó), a Sajó-menti kistelepüléseken és a Bükk magasan fekvő községeiben.

A járásban a településeken egy-egy esetmenedzser dolgozik, kivétel Köröm települése, ahol két esetmenedzser van jelen. Így a járási területen dolgozó esetmenedzserek több települést visznek, esetszámtól függ, ki hány településért felelős.

Az ellátott terület gyermekvédelmi jellemzői

Társadalmi szinten jellemző a hátrányos helyzetű családok körében a különböző „olcsó, szintetikus drogok” használata, mely a járás egyes településein is megjelenik, de inkább a felnőtt lakosság körében. A járás bizonyos településein jellemzően a romák által lakott, a település szélén álló utcákban lakók életkörülményei és szociális helyzete a legnehezebb. Jellemzően alacsony az iskolázottság, ez pedig azt jelenti, hogy nehezebben találnak munkát, ez a megélhetési problémák és konfliktusok legfőbb forrása. A kliensek életvitel, életmódja gyakran eltér a társadalmi normáktól.

2022. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében

Megjelenik a területen a veszélyeztető magatartás, a nevelési problémák, családon belüli konfliktusok, anyagi problémák, elégtelen lakáskörülmények, fizikai és lelki elhanyagolás, szülők alacsony iskolai végzettsége, munkanélküliség, mélyszegénység, lakhatási problémák,

igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, iskolai kirekesztés, magatartásbeli gondok az iskolában, szülők szenvedélybetegsége, fiatakorúak bűnelkövetése, szexuális bántalmazás, szülők közötti bántalmazás, bántalmazó életmód, szülők értelmi fogyatékosága, gondozatlan terhesség, veszélyeztetett helyzetű kiskorú grávida, higiénés problémák, szülő agresszív viselkedése, antiszociális viselkedés, negatív szülői minta, családszerkezeti problémák (több generáció, több szülő él együtt), mentális problémák, koldulás (szülő, gyermek részéről).

2022. évben megjelenő új problémák

Az előző évhez képest a bántalmazás került előtérbe, mely rendszerint alkoholfogyasztáshoz társul. Gyakori a kiskorúak terhessége, a magatartásproblémák, csavargás, igazolatlan hiányzás, illetve a gondozatlan terhességek, pszichoaktív szerek megjelenése a fiatalok és családjaik körében. Egyre gyakrabban jelentkezik a kapcsolati erőszak, a szexuális abúzus, a koldulás.

Az energia- és élelmiszerárak emelkedéséből adódó megélhetési problémák, amihez sokszor társul, hogy a hiányzó javakat egymástól, illetve a környezetükben élőktől tulajdonítják el. Jellemző még a lakóépületek állagának romlása. Az ellátási területen van olyan település, ahol orvosi ellátást már csak helyettesítéssel tudnak biztosítani.

Esetmenedzseri tevékenység hatékonysága

Az esetmenedzseri tevékenység hatékonysága változó. Bizonyos esetekben a fokozott kontroll hoz pozitív változásokat, ez leginkább az együttműködő családokra jellemző. Más családoknál évekig húzódik ugyanaz a probléma (leginkább iskolai hiányzás). Gyakran csak szoros kontroll mellett tesznek meg apró lépéseket a családok, mint például, hogy rendszeressé válik egy kapcsolattartás, szülő együttműködik az óvodával, védőnővel. A gyermekek a védelemben vétel alatt eljutnak szakorvoshoz, nevelési tanácsadóba, pedagógiai szakszolgálathoz. Nevelésbe vett gyermek eredményes hazagondozása ritka ezeken a településeken. Több szakember jelenléte nagyobb hatást tud gyakorolni rájuk.

Koordináció

A szakmai tevékenység végzése 39 településen jól átgondolt szervező munkát igényel. A járás településeinek ellátásához két intézményi gépjármű áll rendelkezésre, melyet a jelenlegi területi felosztás szerint a központ esetmenedzsereinek fele használ 38 település ellátására. A 2018 év folyamán a család- és gyermekjóléti központok feladatai bővültek (óvodai-iskolai szociális segítői tevékenység), így az intézmény egy újabb gépkocsi beszerzésével támogatta a mindennapi hatékony, gördülékeny munkaszervezést. A területen végzett feladatok közé tartozik a család- és gyermekjóléti szolgáltatókkal való kapcsolattartás, oktatási- nevelési intézményekkel, védőnőkkel való kapcsolattartás, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken való részvétel, a családok lakóhelyén történő megjelenés, a gyermekek kapcsán érintett társintézményekkel történő ügyintézés és a hatósági tárgyalásokon való részvétel, mely a járási településeket tekintve három helyszínen (Miskolc, Emőd, Felsőzsolca) történik. A gépjárművek használata szigorú beosztással működik.

Miskolc nehezen megközelíthető területein lehetőség van az intézmény más gépjárművének használatára.

A tavalyi év folyamán a gyámhivatal emödi kirendeltsége, majd 2023. év január hónaptól a felsőzsolcai kirendeltsége is beköltözött Miskolc, Mindszent tér 4/B sz. alá, így a gyámhivatal már egy épületben található.

Adminisztratív tevékenység

A hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak tekintetében több kötelező nyilvántartási rendszert vezetnek.

- „Gyermekeink védelmében” adatlap rendszer

Az elektronikus nyilvántartási rendszer a Gyvt. és végrehajtási rendelete, valamint az adatkezelésre vonatkozó jogszabályok alapján 2021. július 1-től került bevezetésre a család- és gyermekjóléti szolgáltatás területén. A gyermekvédelmi szakellátással, gyámhivatalokkal közös használatú online felületen kerül rögzítésre a szakmai dokumentáció, mely alkalmas arra, hogy a gyermekvédelmi rendszerbe került gyermekek útja végig kísérhető legyen az ellátások mentén.

- KENYSZI

A speciális szolgáltatásban (pl. pszichológiai, jogi tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet) részesülőket a Magyar Államkincstár által működtetett országos informatikai rendszerben rögzítjük.

- ANYL

A gyermekvédelmi törvény rendelkezései szerinti adatok nyilvántartása történik elektronikus formában.

- Iktatás

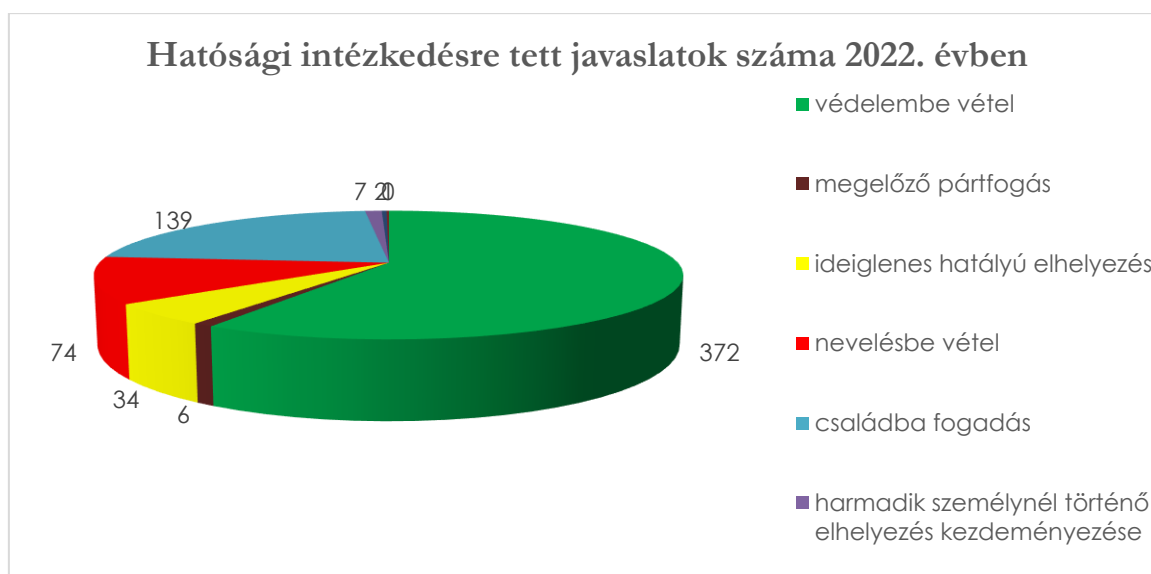
A beérkező leveleket elektronikus iktatással két rendszerben (Miskolc, illetve Miskolci Járás települései) külön iktatják, így meggyorsítva a beérkező nagy mennyiségű hivatalos dokumentumok rendszerezését és továbbítását.

- Regisztrés

A Központban regisztrációs rendszerben tartják nyilván az ellátásban lévő kiskorúak adatait, mely megkönnyíti az ügyek beazonosítását, a családok nyomon követését a gyermekvédelmi rendszerben.

Gyermekvédelmi hatósági intézkedések

2022-ben 1843 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselési tevékenységet hatósági intézkedés mellett a Miskolci járás egészében.

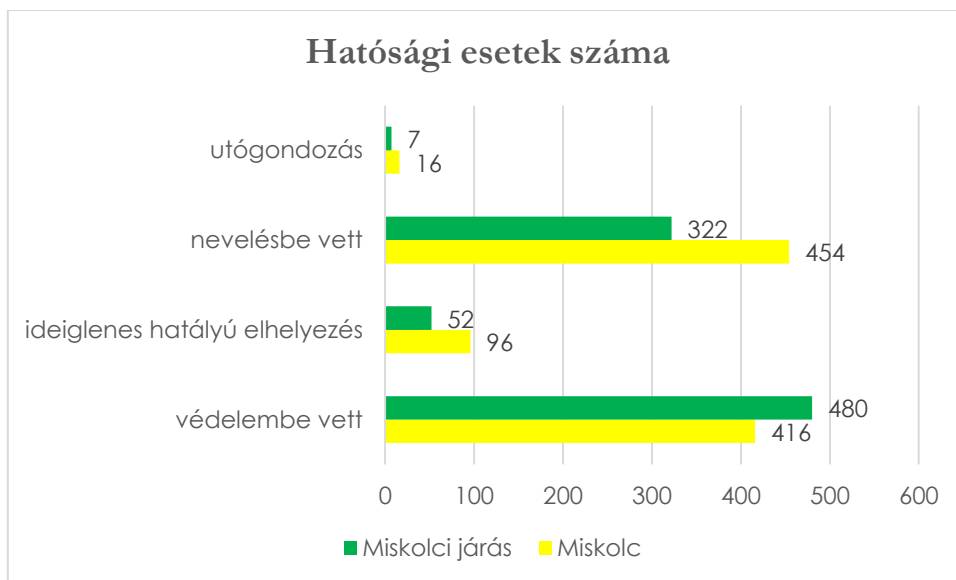

Miskolc városában a lakosság számának nagyságával arányosan magasabb számban jelennek meg a hatósági intézkedéssel érintett gyermekvédelmi ügyek, de arányaiban nem haladja meg az esetszám a járásban tapasztalható átlagot.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya továbbra is magasan felülreprezentált az országos átlaghoz képest. A veszélyeztetettség elsősorban környezeti ok, iskolai hiányzás, elhanyagolás, anyagi problémák, nem megfelelő lakáskörülmények, illetve a különböző szenvedélybetegségek. Legtöbbször a háttérben megjelenik egyszerre több probléma is, aminek a következménye az iskolai hiányzás, lemorzsolódás. A halmozottan hátrányos helyzet, az alulszocializált szülői környezet, a fizikai szükségletek meglétének hiánya, a szeretetkapcsolatok nélkülözése, az oktatási intézmények intoleranciája a nehezebben kezelhető tanulókkal szemben mind olyan veszélyeztető tényező, melynek következménye a rendszertelen iskolába járás és az iskolai lemorzsolódás.

A veszélyeztetettség a gyermekek másik jelentős részénél anyagi és környezeti okból, lakhatási problémák miatt jelenik meg. Kiemelkedő az elhanyagolások száma és a szerhasználat is egyre jelentősebb méreteket ölt. Egyre több esetben fordul elő a bántalmazás miatti veszélyeztetettség, amely súlyosságánál fogva nagyobb figyelmet kap.

Magas esetszámban jelennek meg a központon belül a kapcsolattartási ügyek. A Központ esetei közül legnehezebben kezelhetők a kapcsolattartási konfliktusok, szülői ellennevelés miatti védelembe vételek, melyek esetmenedzselése komoly odafigyelést, kompetencia határokon túli ismereteket és tudást kíván a kollégáktól.

Területenkénti jellemzők

Miskolc területe

Demográfiai, szociálpolitikai helyzetértékelés

Diósgyőri–Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ és Percesi Területi Szolgáltatási Központ területe: *Perces – Lyukóvölgy – Diósgyőr – Vasgyár*

Lyukóvölgy Miskolc legnagyobb szegregátuma. Több mint négyezer ember lakja egy hat kilométer hosszan elterülő hegygerinc tetején és alján. Régi elhagyott, vagy elbirtokolt víkendházakban húzzák meg magukat az ott lakók albérletben, vagy szívességi lakáshasználóként. A területen leginkább hátrányos helyzetű, sokgyermekes, a társadalom peremére szorult roma családok élnek. Jellemző a szülők alacsony iskolai végzettsége, munkaerőpiacról való kiszorulása. Lyukóvölgyben nagyon sokan élnek mélyszegénységben, nem lakhatás céljára szolgáló, rossz állapotú épületekben. Jellemző, hogy megvásárolják (részletfizetéssel) a víkendháznak épült ingatlanokat, és abban akár több generáció is együtt él. A nem lakás céljára épült, gyakran illegálisan fölhúzott – többségében nem is téliesített – víkendházszerű építményekben sem vezetékes víz, sem szennyvízhálózat kiépítése nem történt, az áramot legtöbb helyen a szomszédtól vételezik. Sokan nem tudnak bejelentkezni ingatlanjaikba, mivel a terület külterületnek számít, ezáltal a szociális és gyermekek után járó ellátásokat nem tudják megigényelni.

Az itt élők életvitele, életmódja a társadalmi normáktól eltérő. A problémák legtöbb esetben a szegénységből, a család életviteléből, a kilátástalanságból táplálkoznak. Az önérvényesítő képességek hiánya hatalmas frusztrációt okoz, melynek csatornája az agresszió, ez megjelenhet önpusztító módon (szerhasználat, alkoholfogyasztás), vagy a másik ember felé irányuló fizikális bántalmazás formájában. A gyermekek saját szülei problémáinak tünethordozói. A meglévő problémák halmozódnak a családoknál. A területen szintén nagy problémát okoz a tömegközlekedés, a buszok ritkán járnak. Nincs óvoda, iskola, élelmiszer bolt.

2022. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében: Szülői elhanyagolás (fizikai és érzelmi), szerhasználat (alkohol, tudatmódosító szerek), iskolai-óvodai hiányzások (magas számú igazolt és igazolatlan hiányzások), gondozatlan terhesség, kiskorú terhesség, vándorló életmód, védőnővel nem megfelelő együttműködés, a családsegítővel, vagy esetmenedzserrel nem megfelelő együttműködés, anyagi, megélhetési, lakhatási problémák, család életviteli problémái, anómiás nevelési attitűd, alapvető higiénés problémák, munkanélküliség, egészségügyi elhanyagolás (tetvesség, rüh, ótvar, asztma, hepatitis, TBC, Szifilisz, dohányzás), csavargás, normaszegő életmód, bántalmazás, szabálysértési eljárások, bűncselekmény elkövetése kiskorúak részéről, anyagi problémák, mentális problémák, alulképzettség.

Megjelenő új problémák

Az előző évhez képest a problématípusok nem változtak. Az igazolt hiányzások száma kiugróan magas. Az iskola ilyen irányú jelzései sok esetben nem az előírt óraszámoknál érkeznek, hanem általában 50-100 óra igazolatlan hiányzás után, illetve a tanév végén.

Esetmenedzseri tevékenység hatékonysága

A kliensek jelentős részéről együttműködés tapasztalható, a megbeszélte időpontban elérhetőek, megjelennek, telefonon vagy személyes találkozás során tájékoztatást nyújtanak, illetve a meghatározott feladatokat igyekeznek teljesíteni. Az esetmenedzser az észlelő és jelzőrendszer tagjainak szoros együttműködésével válhat a leghatékonyabbá, ami ezen a területen jól működik. Negatívan befolyásolja az esetmenedzseri munka hatékonyságát a területen élő ellátottakra jellemző gyakori tartózkodási hely változtatása, hiszen egy család gondozásába több szakembernek kell bevonódnia, így nehezebb a folyamatot az elejétől a végéig nyomon követni, nehezebben sikerül kiépíteni az együttműködést.

Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ területe

Az ellátási területen megjelennek a lakótelepi, telepi városrészek és külterületi szegregátumok. Ezek közül több olyan területre is rendszeresen járnak a kollégák, ahol mélyszegénységben élnek családok, komfort nélküli házakban. A családok ingerszegény lakókörnyezetben, sok esetben nem lakás céljára szolgáló épületekben laknak. A problémák halmozódása, komplexitása jelenik meg ezeknél a családoknál.

Az esetek jelentős hányada a külterületi részekből (*Szentpéteri kapu, Vízend telep, Zsarnai telep, Bábonyibérv, Ágazat dűlő, Forrásvölgy, Rózsás dűlő, Szondy telep, Sehyemrét, Baross Gábor utca*) kerül ki. Az ott élő emberek jelentős része mélyszegénységben él. Ezek a családok általában nagycsaládosok, több gyermeket nevelnek, előfordul 10-11 fős család is a területen, fő bevételi forrásuk a gyermekek után járó családi pótlék, az anyák nagy többsége nem dolgozik a gyermeknevelés miatt. A szülők aluliskolázottak. Az adott külterület élesen elválk a település többi részétől, a területet és az itt élő családokat a többségi társadalom negatív jelzőkkel illeti.

A terület másik fele a *Győri kapu, Tetemvár, Belváros*. A Tetemváron is megjelennek az elégtelen lakáskörülmények, a rendezetlen közművesítés problémái (csatornázás hiánya, rossz útviszonyok).

2022. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében: igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, nincs megfelelő felszerelése a gyerekeknek az iskolában, iskolai kirekesztés, erőszak, nem megfelelő lakókörülmények, higiénés problémák, egészségügyi problémák, magatartás problémák, nevelési problémák, szülői elhanyagolás, kortárs csoport negatív hatása, bántalmazás gyanúja, a szülők nem megfelelő életvitele, anyagi nehézségek, a szülők külön válása után kapcsolattartási problémák, szülők közötti konfliktusok, a különélő szülők közötti nehézkes kommunikáció, fiatalkorú gyermek öngyilkossági kísérlete, testi, lelki, szexuális bántalmazás, fiatalkorúak tekintetében dohányzás, drogfogyasztás, ezzel együtt megnőtt a csavargások, szabálysértések, bűnelkövetések száma is.

Esetmenedzseri tevékenység hatékonysága

Az eltelt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a jelzőrendszer tagjai egyre pontosabban látják a különbséget a családsegítő munkatárs és az esetmenedzser munkája között. Ennek következtében az esetmenedzser nagyobb hatékonysággal tudja végezni munkáját.

Avasi Területi Szolgáltatási Központ területe: *Avasi városrész, Tapolca, Hejőcsaba, Görömböly, Muszkás telep, Vargahegy, Csermőke*

Az avasi lakótelepen élő családok összkomfortos panel építésű lakásokban élnek. Jó az infrastrukturális ellátottság, buszmegálló, boltok, iskolák, óvodák jól megközelíthetők. Az itt megjelenő problémák nem elsősorban anyagi természetűek. Inkább jellemző a szülők pszichiátriai problémája, illetve a családi konfliktusok. Jellemző még az igazolatlan iskolai hiányzás serdülőkorú fiatalok esetében. Az ellátási területen lévő szegregált területek közé tartozik a Tóth sor, a Muszkás oldal dűlő és a Ruzsini út. Ezeken a helyeken félkomfortos és komfort nélküli házakban laknak a családok, a vizet a közkútról hordják. Az itt lakó családoknál igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, iskolai magatartási problémák, valamint egyes családoknál higiénés problémák és kiskorú várandósság jellemző. Pingyom korábban hétvégi házas övezet volt, jelenleg főként hátrányos helyzetű családok lakják ezeket a téliésített, kis alapterületű házakat. A családok a vizet a közkútról hordják, illetve egyes helyeken fűtő kutakból nyerik, általában csak az áram van bevezetve. Jellemzően fával fűtenek.

Legjellemzőbb problémátípusok, a hatósági intézkedések fő okai

Probléma az igazolatlan iskolai hiányzások magas száma, a családon belüli konfliktusok, elhanyagolás, valamint a szülő pszichiátriai-, illetve alkoholproblémája. Nevelésbe vételre több esetben is a szülő kérésére került sor, amikor a szülő, illetve a gyám lemondott a gyermek(ek)ről.

4.1.1. Szakmai munka bemutatása

A szakmai munka jellemzői

A Központ – járási szintű feladatok körébe tartoznak:

- speciális szolgáltatások biztosítása,
- gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági feladatokhoz kapcsolódó szakmai tevékenység,
- járási szintű jelzőrendszeri tevékenység,
- módszertani támogatás,
- óvodai-iskolai szociális segítség,
- szociális diagnózis készítése
- fogyatékosügyei tanácsadás (2022. január 1-től).

Hatósági beavatkozáshoz kapcsolódó szakmai feladatok

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági beavatkozásokhoz kapcsolódó szakmai feladatokat az esetmenedzserek látják el. A járást – földrajzi, közlekedési sajátosságok figyelembevételével, valamint az esetszám alapján – körzetekre osztották. Az esetmenedzserek a területfelosztás alapján körzetekben látják el feladataikat, ellátási területükön szoros, együttműködő kapcsolatot építenek ki a családsegítő kollégákkal, óvodai-iskolai szociális segítőkkel, szolgáltató intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal, pártfogó felügyelőkkel, iskolákkal, óvodákkal, az eset kapcsán illetékes hatóságokkal. A gondozási-nevelési tervben foglaltak szerint szervezik, koordinálják a segítő folyamatot és ellenőrzik a gondozási-nevelési tervben foglaltak teljesülését.

Az esetmenedzserek ellátási területükön – a helyi szolgáltatóval/intézménnyel egyeztetve – meghatározott időkeretben fogadóidőt biztosítanak, biztosítva ezzel, hogy az igénybe vevők számára helyben is elérhetőek legyenek.

Szakmai támogató tevékenység

A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat szakemberei számára havi rendszerességgel esetmegbeszélő csoportot tart (a családsegítők szakmai létszáma alapján 2 esetmegbeszélő csoport került kialakításra), továbbá szükség és igény szerint szakmai konzultációt biztosít (mely lehet egyéni és team formában megtartott).

Speciális szolgáltatások

A Központ **speciális szolgáltatásait**, a szolgáltatások biztosítását koordinátor hangolja össze. A speciális szolgáltatások koordinátora elkészíti a speciális szolgáltatások éves munkatervét, a tanácsadók heti/havi munkarendjét, kapcsolatot tart és együttműködik a járás területén működő család és gyermekjóléti szolgálatokkal, biztosítja az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférést a járás lakossága számára.

Jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység

Az NM. rendelet 10.§. (1) bekezdés szerinti feladatok – veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszeri munka – ellátása, illetve járási szintű koordinálása érdekében jelzőrendszeri tanácsadó végez szakmai tevékenységet a járásban.

Esetmenedzseri tevékenység

Szakmai feladataikat a Gyvt. 40. § (2) bekezdés b) pontja, és a szakmai feladatokat tartalmazó NM rendelet 32.-33.§-a határozza meg.

Ennek értelmében az esetmenedzser:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
- javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készíti.

Hatósági intézkedéshez kötődő esetmenedzseri tevékenység megvalósulása

A strukturális átalakítást követő 7. évben már jól ismerik a járásban működő gyermekekkel foglalkozó intézményeket, jelzőrendszeri tagokat, személyes kapcsolatokat építettek ki, melyek segítségével a kommunikáció zökkenőmentessé vált a területen. Esetmenedzsereiket ismerik a területen, tudják milyen esetben forduljanak hozzájuk.

Az ellátási körzeteikben történtek változtatások az eredeti induláshoz képest, egy nagyobb vagy nehezen ellátható területet több kollégára bízta, vagy egy-egy területen csökkentették az esetmenedzserek számát, illetve, ha szükséges volt egy-egy településen esetmenedzser csere történt. Esetszámok, esetmenedzserek leterheltségét folyamatosan nyomon követik.

Miskolc városban, 4 körzetben (a Területi Szolgáltatási Központok területi felosztása szerint) a járás településein 14 körzetben végzik a munkát, összesen 35 esetmenedzserrel.

Védelembe vétel

Fő okok

- Iskolai hiányzás

A súlyos veszélyeztetettség, mely hatósági intézkedést von maga után, több okból következhet be. Jelenleg a gyermekvédelmi hatósági intézkedés vezető oka az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, mely esetben 16 éven alatti kiskorút érintően nincs mérlegelési lehetőség a védelembe vétel tekintetében. Ezeknél az eseteknél nincs idő a megfelelő beavatkozásra a család- és gyermekjóléti szolgálatok részéről, mert az első jelzés általában már az 50 órát meghaladó hiányzásokról érkezik. Egyre több esetben még később – akár több száz órás hiányzás esetén – küldi az iskola a jelzést, amikor már prevencióra nincs lehetőség. Nagyon sok esetben nem történik meg a jogszabályban meghatározott 10 órás, 30 órás iskolai igazolatlan hiányzás jelzése, óvodás korú gyermek tekintetében 5 és 10 napnál kell jogszabály szerint jelzéssel élni.

- Elhanyagolás

A védelembe vétel okának másik nagy csoportja a súlyos elhanyagolás, amikor a szülő a gyermeket testileg, lelkileg, egészségi szempontból nagy mértékben veszélyezteti. Ezek az esetek nagy százalékban a család- és gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, oktatási-nevelési intézmények jelzésére, kezdeményezésére kerülnek a Központ látókörébe.

- Lakhatás

Szintén magas számú a védelembe vétel azok körében, akiknél a lakhatási körülmények olyan veszélyeztetőek, hogy a gyermek érdeke megkívánja a megerősített gyermekvédelmi támogatást. A lakhatás szempontjából egyre kilátástalanabb a helyzet a járásnak azokon a részein, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya növekszik, lakhatásra alkalmas ingatlanok azonban nem épülnek, nincs elegendő szociális bérlakás, szükséglakás, melyek a helyzet pozitív irányú elmozdulását elősegítenék. A védelembe vett kiskorúak magas arányban lakhatásra kevésbé alkalmas ingatlanban élnek. A gyermekek nagy részének nincs

lakcímkártyája, mely mind az oktatási intézményekbe való beíratását, mind az egészségügyi ellátását veszélyezteti.

Mivel a veszélyeztető tényezők egymást erősítik, így a lakhatási gondokból egy idő után súlyos testi és lelki elhanyagolás következhet be. A rossz lakókörnyezet súlyosan veszélyezteti a gyermekek testi épségét, az ingerszegény életmód a kiskorúak lelki fejlődését akadályozza. A védelembe vételek okaként a szegregátumokban az óvodai, iskolai hiányzások mellett az elhanyagolás, a nem megfelelő higiéniai körülmények, oltás elmaradás, korai terhesség, gondozatlan terhesség, a gyermekek nem megfelelő ellátása, táplálása, téli időszakban a tüzelő hiánya, illetve a szerhasználat jelenik meg.

- *Nevelési problémák*

A védelembe vett kiskorúak szülei sok esetben képtelenek a gyermekeikkel kapcsolatos nevelési teendőket ellátni. A gyermekekről történő fizikai gondozási teendők kimerítik a szülői feladatkört, a gyermekek a szocializációs mintákat a nevelési-oktatási intézményben tapasztalják meg, amennyiben rendszeresen látogatják azt. A szülők legtöbbször maga sem tapasztalta meg a következetes nevelést, ezért nem tudja, hogyan kellene gyermekeit a társadalmi elvárásoknak megfelelően nevelni. A szülők legtöbbször nem rendelkezik munkaviszonnyal, az életükben nincs napirend, életüket nem tervezik, azt csak az adott nap kihívásainak megfelelően élik.

Sajnos a problémák akkor kerülnek a gyermekvédelem látókörébe, amikor a nevelés hiánya már visszafordíthatatlan, vagy nagyon lassan bekövetkező eredményeket tud hozni. Ezeknél az eseteknél az iskolaelhagyás, lemorzsolódás, korai gyermekvállalás figyelhető meg.

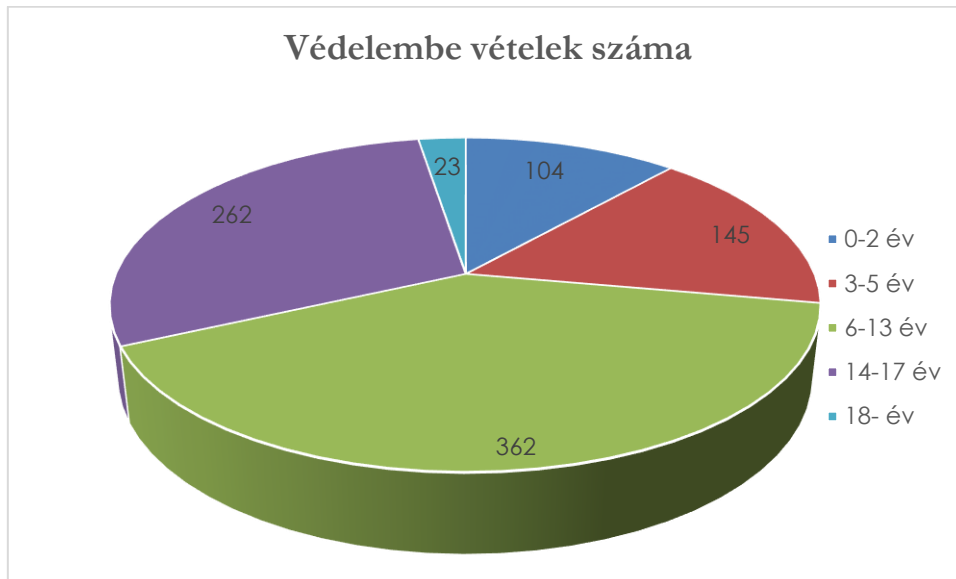
Nagyon nagy segítséget jelentett a 2018. szeptemberében beinduló óvodai-iskolai szociális segítői tevékenység a nevelési hiányosságok időben történő felismerésében.

- *Kapcsolattartási konfliktus elvált szülők esetében*

Az elmúlt 3-4 évben sok esetben történt védelembe vétel a szülők válása után kialakult kapcsolattartási konfliktus, gyermeket veszélyeztető helyzet miatt. Többségében az ilyen eseteket a rendszer nem képes megoldani, a hatósági eljárások meglévő eszközei ezen problémákat nem szünteti meg. Elsősorban magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők kerülnek ebbe a körbe. Ilyen esetekben mediációt, a bíróság, gyámhatóság által elrendelt kapcsolattartási ügyelet igénybevételét, felügyelt kapcsolattartást biztosít az intézmény.

Védelembe vételek száma

2022. évben 896 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselést védelembe vétel mellett.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

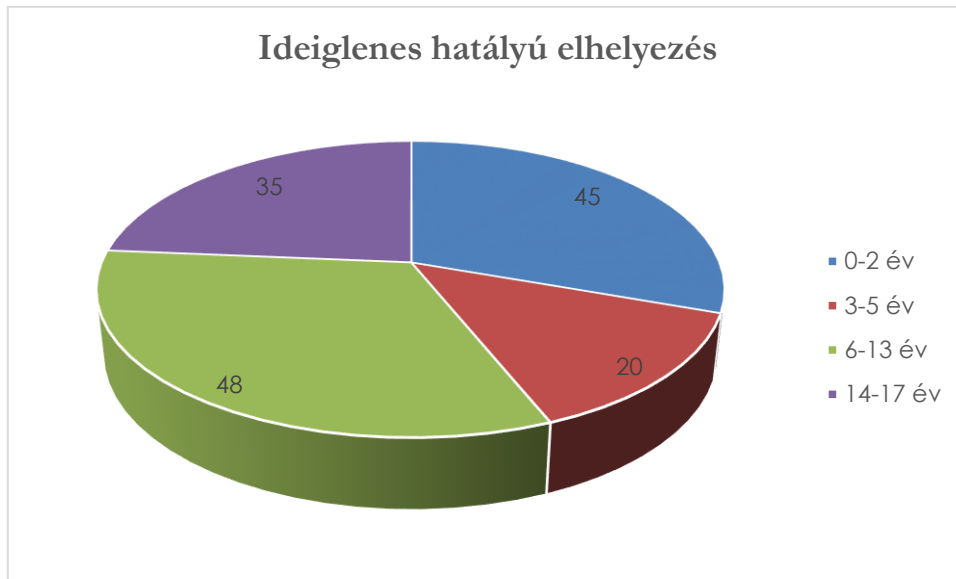
A Miskolci járásban az országos átlaghoz képest nagyon magas az ideiglenes hatályú elhelyezéssel kiemelt kiskorúak száma. **2022. évben 148 esetben** került sor azonnali kiemelésre. Az okok több tényezőre vezethetők vissza.

A családok vándorló életmódja súlyosan veszélyeztető körülmény. A szülők együttműködési készségének hiánya is sok esetben problémát jelent. A súlyos fizikai, lelki elhanyagolás, a kiskorú óvodai, iskolai tankötelezettségének nem teljesítése fokozott veszélyeztetettséget jelent.

Súlyos problémát jelent a szülők és/vagy kiskorúak alkohol és/vagy drogfogyasztása. Gyógykezelésük szinte lehetetlen, mivel önkéntességen alapul, melyet a legtöbb esetben nem vállalnak.

A lakhatási és higiéniai problémákkal érintett családok körében az újabb és újabb gyermekvállalás is okozza az ideiglenes hatályú intézkedések kezdeményezését. A lakhatási problémák megoldása egyre nehezebb. Magas az újszülött haza nem adhatósága miatti ideiglenes hatályú elhelyezésre tett javaslat. Ahol tíz évvel ezelőtt még egy generáció (kb. 6 családtag) lakott 30-40 m²-en, jelenleg 3 generáció (kb. 20 családtag) lakik. Ilyen körülmények közé életveszélyes hazaengedni egy csecsemőt, különös tekintettel arra, hogy ezek a lakások sokszor a minimum komfortfokozattal sem rendelkeznek. A családok átmeneti otthonai általában telt házzal üzemelnek, így lehetőség sincs alapellátás keretében ezeket a helyzeteket kezelni. Az átmeneti otthoni elhelyezést (a MESZEGYI saját családok átmeneti otthonában és gyermekek átmeneti otthonában) az is nehezíti a járásban, hogy csak a miskolci lakcímmel rendelkező családok elhelyezésére van lehetőség. A megyében más gyermekek átmeneti otthona nem is található.

Családból történő kiemelésre való okok közé tartozik még a családon belüli erőszak, kiskorú bántalmazása is.

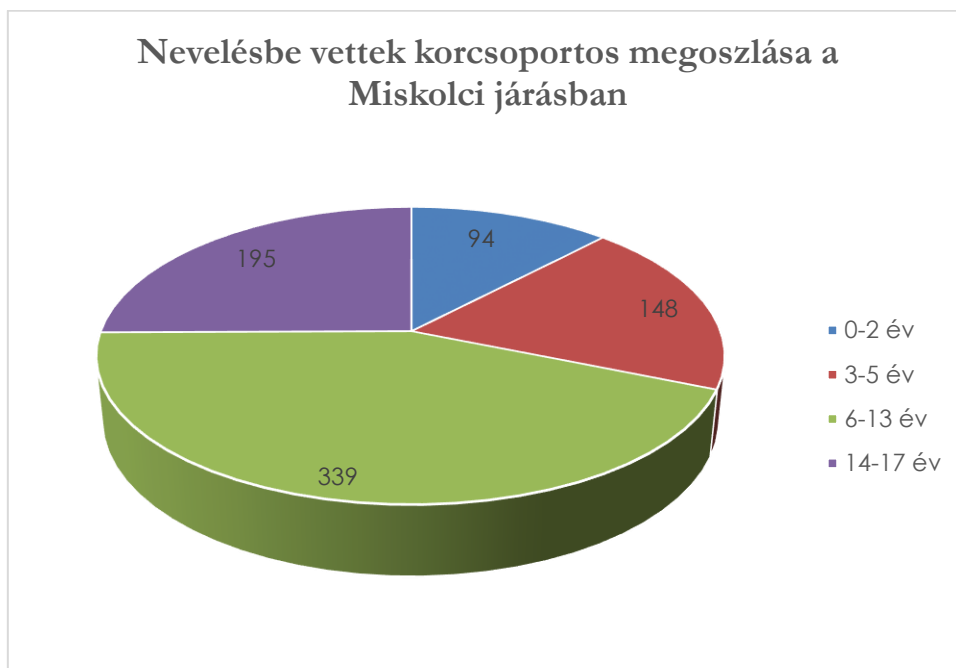

Az ideiglenes hatályú elhelyezések esetében további előforduló indok még, hogy a gyámhivatal a nevelésbe vételi javaslatokat saját hatáskörében megváltoztatja és ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkezik. Ennek oka, hogy a megyében a gyermekvédelmi szakellátásban nem állnak rendelkezésre a szükséges számú gondozási helyek. Mivel az elhelyezési csoport nem tud gondozási helyre javaslatot tenni a nevelésbe vételi javaslatok tükrében, így az elhelyezés minden esetben az ideiglenes hatályú elhelyezésnek helyet adó „befogadó otthon”.

A tapasztalatok szerint a befogadó otthonban elhelyezett kiskorúak jelentős aránya a befogadást követően már másnap szökésben van, illetve az elhelyezést követően még hónapokig a befogadó otthonban tartózkodik, így a családban súlyosan veszélyeztetett gyermekek esetében is dilemmát okoz egy-egy javaslat megtétele.

Nevelésbe vétel

2022-ben 776 esetben végeztek esetmenedzseri munkát nevelésbe vétel kapcsán, melynek okai között szerepel elsősorban a hosszú ideje tartó súlyos elhanyagoló szülői magatartás, a vándorló életmód, mely gyakran a gyermek hajléktalanságig vezet. Olyan esetekben is javaslat történt nevelésbe vételre, amikor haza nem adható csecsemő ideiglenes hatályú elhelyezését követően a szülők (sok esetben kiskorúak) nem tudtak gondoskodni a hazakerülés feltételeinek megteremtéséről. Több, mint 2 éven túl zajló védelembe vétel után, amennyiben nem sikerül a veszélyeztetettséget megszüntetni, illetve a család helyzete tovább romlik, nevelésbe vételre kerül sor. A védelembe vétel során megkötött gondozási-nevelési tervben foglaltak be nem tartása, lakhatási, higiéniai problémák, szülők nem megfelelő életvitele, szülő/k mentális állapota szerepel a kiemelésre tett javaslatok hátterében.

A családba történő visszagondozás hatékonysága nagyon elenyésző, melynek több oka van. Egyrészt azok a szülők, akiktől gyermekeik súlyos veszélyeztetés miatt kikerültek nem voltak képesek a veszélyeztető körülményeiket megszüntetni, még segítséggel sem. Sok olyan élethelyzet van, melyet önmaguk nem is igazán tudnak saját eszközeikkel megoldani, hiszen a lakáskörülményeiket saját erőből nem képesek pozitív irányba jelentősen elmozdítani.

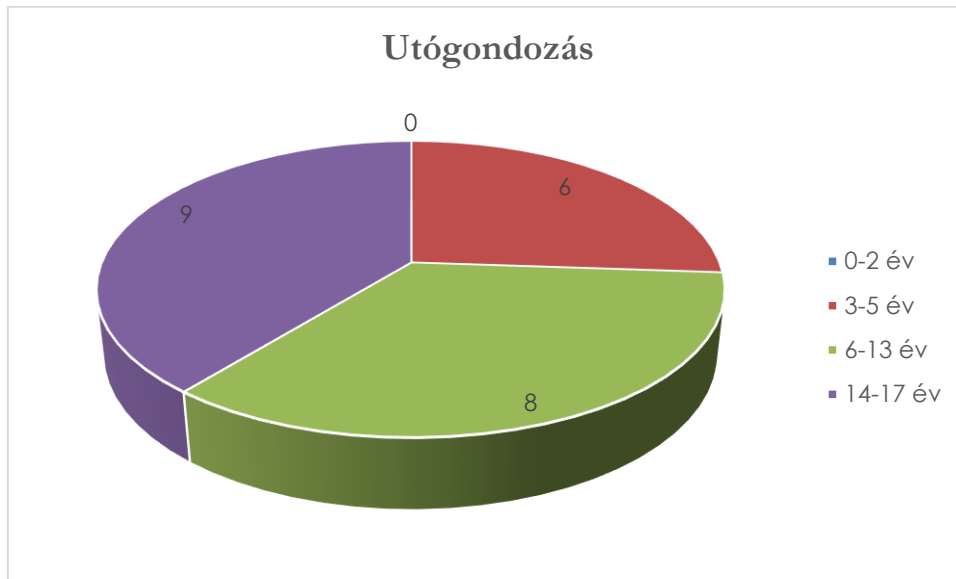
Különösen azért nem, mert a gyermekek ellátásából származó jövedelmük nélkül, szakképzettség, munkavállalási lehetőség hiányában nem képesek változtatni. Másrészt azok a családok, akik képesek változtatni és jövedelmet szereznek, de albérletet kizárólag a szegregált területeken tudnak lakást bérelni, nem kerülnek támogatásra a gyermekeik hazagondozása tekintetében a gyermekvédelmi gyámok, és sokszor a hatóság részéről sem.

A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek körülményeinek minimumát a Gyvt. határozza meg. Ez a vérszerinti családnál nincs meghatározva, így természetes, hogy visszagondozásnál nem lesznek a vérszerinti család körülményei hasonlóak a nevelőszülői háztartás körülményeihez. Ez sok esetben kifogásoló tényezőként merül fel a szakellátás szakemberei részéről, annak ellenére, hogy minden szakember közös érdeke és a szakmai cél is a gyermekek családba történő visszahelyezése.

Az esetmenedzserek részéről nagyon nagy erőfeszítést igényel a hazagondozás elősegítése.

Utógondozás

A gyermekvédelmi szakellátásból történő hazagondozás esetén az esetmenedzser 1 évig nyomon követi a családjában nevelkedő gyermek helyzetét, melyről rendszeresen tájékoztatja a gyámhivatalt.

Együttműködés a társszakmák szakembereivel

Az esetmenedzseri tevékenység alapja az együttműködés biztosítása a gyermek érdekében az érintett szervezetek között. A hatékony esetmenedzselés a jó kommunikáción alapul, mely az együttműködést biztosítja.

- Gyámhivatal

Az esetmenedzseri tevékenység során a hatósági beavatkozással érintett kiskorúak ügyében napi a kapcsolat a járási gyámhivatal szakembereivel. A gyámhivatal három helyszínen végzi a járásban központi és kihelyezett munkáját: Miskolcon, Emődön és Felsőzsolcán. Ez a tavalyi év folyamán változott, Emődről 2022. év végén költözött be a gyámhivatal, Felsőzsolcáról pedig 2023. januárjában. A gyámhivatal szakembereivel minden különleges helyzet kapcsán konzultálnak a megfelelő javaslat és döntés érdekében, az együttműködés jónak mondható.

Még mindig vannak olyan esetek, amikor a gyámhivatal az intézmény kompetenciáján túli feladatokba is szeretné bevonni a kollégákat (pl.: ideiglenes hatályú elhelyezés esetén beszállításban történő részvétel, rendőri intézkedés kezdeményezése, helyszínen történő jegyzőkönyvfelvétel gyámhivatallal közösen, idéző végzés, határozat, véglegessé válás esetmenedzser által történő kézbesítése, nyilatkozattétel). Ezeket az eseteket megpróbálják szakmai egyeztetés keretében tisztázni. Nevelésbe vételi javaslat során több esetben hosszú idő telik el a javaslattétel és a kiemelés között, többször is el kell küldeni a javaslatot, amely megnehezíti az esetmenedzserek munkáját. Problémát jelent még mindig sok esetben a határozat és a véglegessé válások időben történő eljuttatása a központ számára.

Az elmúlt évek folyamán több alkalommal történt személyes egyeztetés a gyámhivatal szakembereivel a minél hatékonyabb és gördülékenyebb munka érdekében.

Előfordul, hogy nem azonos állásponton van az esetmenedzser és a gyámhivatali ügyintéző, ami meghosszabbítja az eljárás menetét, sokszor olyan esetekben is, amikor sürgős intézkedésre lenne szükség. Olyan helyzetek is előfordulnak, amikor az ügyintéző az esetmenedzsert próbálja befolyásolni a javaslat megváltoztatásának irányába. Többször adnak „újabb és újabb esélyt” a családnak. A nevelésbe vételi javaslat során a gyámhivatal a családba fogadást preferálja, ami nem feltétlenül a gyermek érdekében történik. Problémát

jelent, hogy a családból történő kiemelés a gyermekvédelmi szakellátás férőhelyhiánya miatt húzódik el.

A 2021-ben bevezetésre került a GYVR informatikai rendszer, amelyen keresztül a környezettanulmányokat, javaslattevételeiket a gyámhivatal is meg tudja tekinteni. A gyámhivatalnak csak betekintési jogosultsága van ebbe a rendszerbe, a határozatokat, véglegessé válásokat, végzéseket nem ezen keresztül kapja az intézmény, ami nagyon megnehezíti és meghosszabbítja munkájukat. Az informatikai rendszer bevezetésekor felmerült problémák okozta nehézségek mára már sokat javultak.

- Család és gyermekjóléti szolgálatok

Az esetmenedzserek nagy többsége pozitív folyamatokról számol be a családsegítő kollégákkal való együttműködésben. A szakmai protokollok alapján történik a kompetencia határok tisztázása, így a gondozási tevékenység szakmai tartalma egyértelművé vált mindenki számára. Nagy számban tartanak esetmegbeszélést közösen a hatékony együttműködés érdekében és rendszeres telefonos egyeztetés történik minden eset kapcsán. A kollégákkal napi szinten tartják a kapcsolatot: telefonos ügyintézés, esetmegbeszélés, esetkonzultáció, családlátogatás, tárgyaláson való megjelenés szolgál számukra eszközként az esetek megoldása kapcsán. Jó irányban haladnak a feladatmegosztás és az együttműködés területén. A járás területén vannak olyan települések, ahol vannak gondok az együttműködéssel. Nehezen fogadják el a munkájukat, nem tartják be a kompetenciahatárokat. Tájékoztatást nem küldenek a családokról, járási esetmegbeszéléseken nem jelennek meg.

A GYVR bevezetése után a szolgálatokkal kapcsolatban ismét voltak elakadások, kompetenciahatárok összekeveredése. Ezeket megpróbálták minden esetben tisztázni akár telefonon, akár a rendszeres esetmegbeszéléseken.

Nagy segítséget jelent a Lyukói mentor programban dolgozó és bevont családok jelenléte a területen, rengeteg olyan információval tudnak szolgálni, ami megkönnyíti az együttműködést, segítségnyújtást a gondozott családoknak.

- Gyermekvédelmi szakellátás

Elsősorban a nevelésben lévő gyermekek kapcsán működnek együtt a gyermekvédelmi szakellátás szakembereivel, a gyermekvédelmi gyámokkal. Rendszeresen konzultálnak telefonon a vérszerinti szülő és a gyermek kapcsolattartásával és a hazagondozás lehetőségével összefüggésben. Személyesen általában akkor dolgoznak közösen, amikor időszakos kapcsolattartásra történik az engedélyezési eljárás, felmerül a hazagondozás lehetősége. Ezekben az esetekben közös családlátogatások is történnek, illetve történik közös látogatás a gyermek gondozási helyén. A gyermekvédelmi gyámokkal a kapcsolattartás jó, de a szakmai véleményük nem minden esetben egyezik meg. A vérszerinti családdal kapcsolatban szükséges minél több információcsere ahhoz, hogy egyöntetű szakmai véleményt tudjanak képviselni a gyámhivatali döntéshozatalnál.

A gyermekvédelmi szakellátás befogadó otthonának szakmai egységével vannak szakmai nézeteltérések, melyek kihatnak egy-egy döntéshozatali helyzetre is. Az ideiglenes hatályú elhelyezésnél szinte minden esetben a gyermekvédelmi szakellátás befogadó otthonába kerülnek a gyermekek. A probléma az, hogy a súlyos veszélyeztetettségből elhelyezett kiskorúak, különösen a 12 év felettiak, a befogadó otthonból a befogadást követően szinte 1-2 napon belül távoznak. A szökések száma olyan magas, hogy a javaslattevételeknél már a gyámhivatal is megkérdőjelezi, hogy a vérszerinti családjában van-e nagyobb veszélyben a gyermek, vagy a befogadó otthonba történő bekerülést követően. A gyermek mindenképp felett

álló érdeke a legfontosabb minden szakember számára, így nem elfogadható a veszélyeztetett kiskorúak felügyelet nélkül engedése a védelmet szolgáló befogadó otthonból.

- **Pártfogó felügyelői szolgálat**

A Központ esetmenedzserei rendszeres kapcsolatban állnak a pártfogókkal azokban az esetekben, ahol megelőző pártfogásra kér javaslatot a gyámhivatal, illetve a pártfogói felügyeletet kapott védelemben vett kiskorúak kapcsán.

Az együttműködésre a kölcsönösség a jellemző, minden közös ügyben informálják egymást a kollégák, és a segítő folyamatban két oldalról segítik a kiskorú veszélyeztetettségének csökkentését. Sok esetben együtt, közösen látogatják meg a családokat, kiskorúakat. A pártfogók gyámhivatali tárgyalásokon is részt vesznek szükség szerint.

- **Óvodai – iskolai szociális segítők**

Az iskolai, óvodai szociális segítők bekapcsolódása sok segítséget jelent a mindennapi munkában. Az információ áramlás sokkal gördülékenyebb. A gyermekekről sok hasznos információval szolgálnak, mert a legtöbb esetben a gyermekek sokkal könnyebben megnyílnak előttük, mint a pedagógusok, vagy esetlegesen a családot gyakran látogató kollégák előtt. Nagy segítség, hogy az esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken is részt vesznek, ahol a közvetlen tapasztalatukat meg tudják osztani, ezzel elősegítve a hatékony esetkezelést, esetmegoldást. Hatósági intézkedés megtétele előtt fontos szerepük van az esetleges problémák feltérképezésében, alapellátás keretében történő megoldásában. Amennyiben hatósági intézkedésre van szükség, abban az esetben a nyomon követésben is fontos szerepük van, bevonásra kerülnek a gondozási-nevelési tervbe. Összekötő kapocsnak számítanak az iskola, óvoda, családsegítő munkatárs, valamint az esetmenedzserek között.

- **Területi védőnők**

A védőnőkkel napi szintű a kapcsolattartás, a legintenzívebb és legaktívabb kapcsolat velük alakult ki. Az esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken rendszeresen részt vesznek, gyakori közös családlátogatások valósulnak meg velük.

- **Oktatási-nevelési intézmények**

Az oktatási és nevelési intézményekkel is szoros, rendszeres a kapcsolat. Az egyik legfontosabb jelzőrendszeri tagok az óvodák és iskolák. A jelzések jelentős hányada még mindig iskolai hiányzásokról, illetve magatartásbeli problémákról szólnak. Azonban a telefonos vagy személyes megkeresések alkalmával, illetve pedagógiai véleményekben számos problémáról számolnak be az adott gyerekkel kapcsolatban. Sok esetben a jelzések (iskolai hiányzás) nem időben érkeznek, egyszerre küldenek több jelzést akár 100 órás igazolatlan hiányzásról, ilyenkor már prevencióos tevékenységre már nincs lehetőség, a védelemben vétel elkerülhetetlen. Nagy segítség az iskolákban, óvodákban jelen levő óvodai-iskolai szociális segítők szakmai munkája.

- **Gyermekorvosok**

A gyermekorvosokkal továbbra is nagyon nehézkes a kapcsolat. Jelzések szinte egyáltalán nem érkeznek tőlük, pedig nagyon fontos lenne a jelzőrendszeri szerepük. A házi gyermekorvos a körzetébe tartozó gyerekekről sok információval rendelkezik. Előfordult az elmúlt évben, hogy 1-1 esetben részt vettek esetkonferencián.

- Rendőrség

A rendőrségtől nagyon kevés jelzés érkezik, hiába van jelen a kiskorú a családban történt rendőri intézkedés során valamilyen erőszakos cselekmény ügyében. Sok esetben csak a családoktól vagy szomszédoktól tudják meg, hogy volt rendőrségi intézkedés és így kérnek hivatalos tájékoztatást.

Szociális diagnózis készítése

2022-ben az Szt. rendelkezései alapján folytatódott a szociális diagnózisok készítése. A következő feladatok voltak szükségesek a hatékonyabb feladatvégzéshez:

- Kapcsolatfelvétel a család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársaival személyesen (újra kommunikálás)
- Szociális térkép frissítése
- Adminisztráció.

A szociális diagnózis elkészítése meghiúsulásának esetleges okai:

- Az ügyfél nem jött el a megbeszéltek időpontra, ismeretlen okok miatt
- Hatósági ügyben érintett lett (védelembé vétel, nevelésbe vétel)
- Utólag nem járult hozzá/nem kívánja igénybe venni a szociális diagnózist (problémája megoldódott)
- Megváltozott életkörülmények (elhelyezkedés a munkaerőpiacon stb.).

Összesen 328 irányító lap érkezett a szociális diagnózist készítő eszményrendszerhez a járás család- és gyermekjóléti szolgálataitól. Ebből csupán 36 fő járult hozzá a szociális diagnózis elkészítéséhez.

Célok:

- félévente visszajelzés a szociális diagnózis adatszolgáltatásairól a család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársainak
- pozitívumok, dilemmák megbeszélése
- eszménybeszéléseken való részvétel
- szükség szerint törvényi változásokról tájékoztatás.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

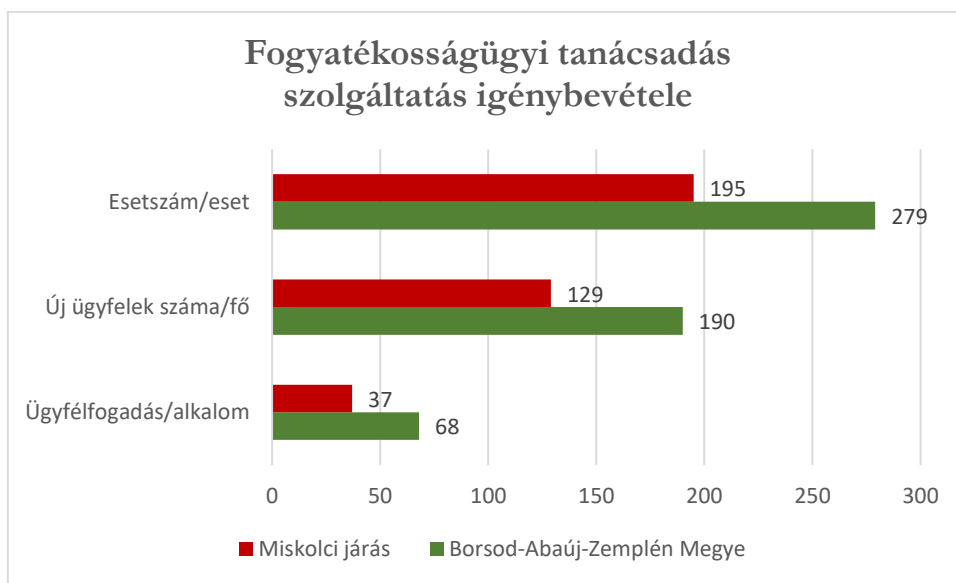
A fogyatékoságügyi tanácsadás a kijelölt család- és gyermekjóléti központok által nyújtott speciális szolgáltatás. (EMMI Közlemény a család- és gyermekjóléti központok fogyatékoságügyi tanácsadói tevékenységre történő kijelöléséről 2021.10.11.) A MESZEGYI Központja 2022. 01. 01-től 2 fővel napi 8 órás munkarendben látja el a feladatot.

A fogyatékoságügyi tanácsadás elsődleges célcsoportját a gyermek és felnőtt korú fogyatékosággal élő személyek, családtagjaik, valamint a velük kapcsolatba kerülő segítő szakemberek alkotják. Az ellátást a kijelölt család- és gyermekjóléti központ a megye járásközpontjaiban működő család- és gyermekjóléti központok, valamint a megye településein működő család- és gyermekjóléti szolgálatok bevonásával megyei szinten biztosítja. Tevékenységük kiterjed a megye teljes lakosságára, tekintet nélkül az életkorra és a fogyatékosági típusra.

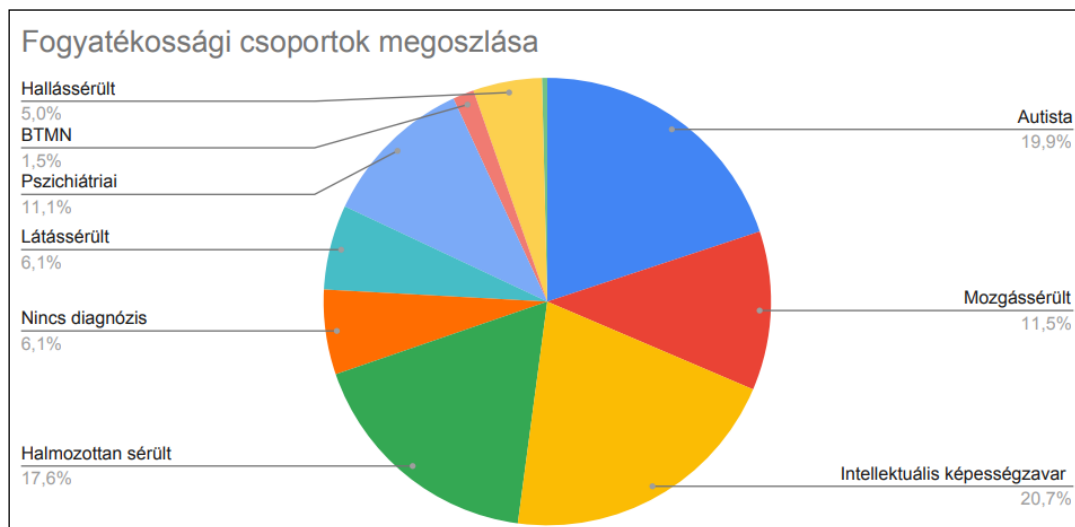
Az igénybevétel történhet telefonon, elektronikusan és személyesen. Személyes igénybevételhez előjegyzés szükséges. Az ügyfélfogadások csak előjegyzett ügyfelek esetén valósulnak meg.

Ügyfélfogadási rend Miskolc Járásban:

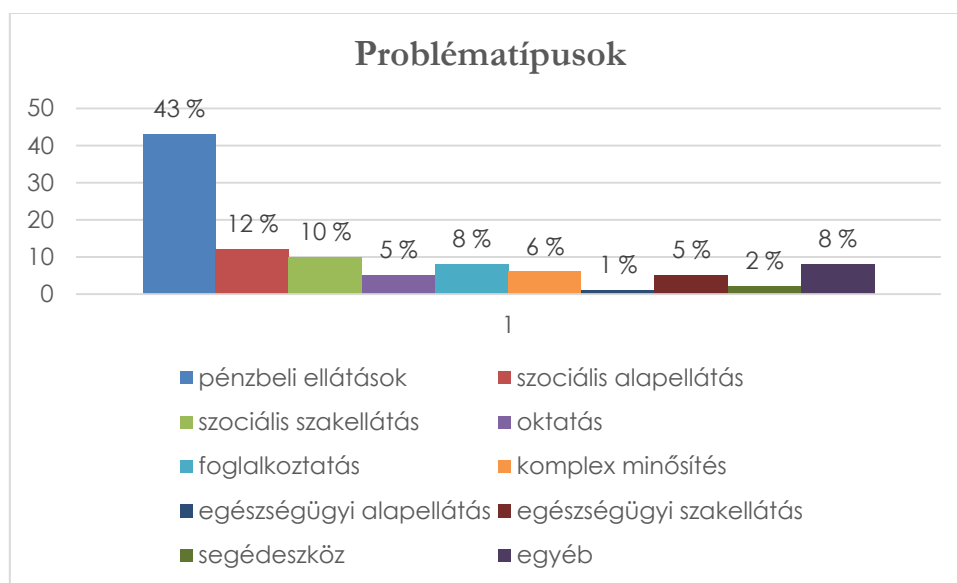
- MESZEGYI miskolci területi szolgáltatási központjaiban havi 1 alkalommal 2 órában
- MESZEGYI Család- és Gyermejkölési Központban előzetes időpont egyeztetés alapján
- Igény esetén családlátogatás keretében.

Szolgáltatást igénybe vevő 62 esetben maga a fogyatékos személy volt, 103 esetben a vérszerinti szülő, 71 esetben pedig szakember. A többi esetben egyéb más hozzátartozó, illetve hivatásos gondnok/gyám fordult a tanácsadókhoz.

Problématípusok tekintetében legtöbb alkalommal a pénzügyi ellátások területéről kértek segítséget majd ezt a szociális alapellátások és szakellátások követték.

A legnehezebben megoldható problémákat az intézményi elhelyezés területén tapasztalták, különösen a súlyosan halmazottan sérültek esetében. Nincs olyan szolgáltatás a területen, amely krízishelyzetben azonnali elhelyezést tudna biztosítani a fogyatékos személyeknek. A tanácsadás során előfordult, hogy a szolgáltatási hiány miatti kényszermegoldások tragédiát okoztak.

Közösségi tevékenységük rendszeres időközönként megtartott szülőcsoport és szemléletformáló foglalkozások formájában valósult meg. Minden második hónapban meghirdetésre került szülőcsoportjukra 5-15 fő közötti létszámban jelentek meg fogyatékos személyek és hozzátartozóik. A foglalkozások során több alkalommal meghívott vendégek segítették az információátadást intézményi elhelyezés, támogató szolgálat és nappali ellátások

témájában. Szemléletformálás elsősorban szociális szakemberek irányában történt különböző szakmai és mentális napokon, továbbá Kazincbarcika városában a helyi óvodai-iskolai szociális segítők által meghirdetett nyári gyermekprogramon. Óvodákban, iskolákban tartottak előadásokat fogyatékosággal érintett szülők, hozzátartozók számára.

A szakmai együttműködések során

- megyei szinten voltak jelen éves jelzőrendszeres tanácskozásokon,
- előadásokat tartottak szakmaközi megbeszéléseken,
- részt vettek a Miskolci Fogyatékosügyi Kalauz létrehozásában,
- részt vettek a fogyatékosügyi tanácsadás szakmai protokolljának kidolgozásában,
- a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által szervezett szakmai napokon előadást tartottak fogyatékosügyi tanácsadók számára,
- aktív kapcsolatot tartanak fenn szociális szolgáltatókkal, civil szervezetekkel, érdekvédelmi szervekkel.

Módszertani segítségnyújtás a Miskolci Járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak

A Központ a MESZEGYI módszertani múltjából adódóan is elkötelezett a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak történő segítségnyújtásban. A család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői számára esetmegbeszélést tartanak havonta egy alkalommal, ahol a dilemmás esetek megbeszélésén túl az ágazatot érintő szakmai információkat is továbbítják a kollégáknak. A család- és gyermekjóléti szolgálatokat érintő jogszabályváltozásokat egyeztetik a megbeszéléseken, és a dokumentációval kapcsolatos tapasztalatokat is megbeszélik.

A szakmai segítségkérés sok esetben telefonon érkezik, melyet minden esetben igyekeznek megválaszolni vagy a szükséges információval visszahívni az illetékes kollégát.

2017. év végétől a szakmai protokoll iránymutatásának megfelelően jelzőrendszeri tanácsadó kollégájuk vezetésével működik az esetmegbeszélő csoport, mely még nagyobb rálátást ad a járási jelzőrendszer elakadásaira, illetve lehetőséget ad a területi családsegítőknak a közvetlen segítségkérésre, a településeken az együttműködés problémáinak kezelésében.

Speciális szolgáltatások

A Központ a Gyvt. 40/A. § szerint az alábbi speciális segítő szolgáltatásokat működteti:

- Óvodai és iskolai szociális segítség
- Utcai szociális munka
- Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás
- Készenléti ügyeleti szolgáltatás
- Családterápia
- Jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás

– Óvodai – iskolai szociális segítség

Az ellátási terület jellemzői

Ellátási területe az ország egyik legnagyobb járása, a Miskolci járás 39 települése. Jellemzői közé tartozik a sokféleség, az aprófalvas települések, melyek rossz tömegközlekedési feltételekkel rendelkeznek. A járásban több kisváros is található, ugyanakkor Miskolc, mint járásközpont minden nagyvárosi jellegzetességet magában hordoz.

Közel 41.530 gyermek található az ellátási területen a köznevelési intézményekben. Az iskoláskorú gyermekek közül a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók százalékos aránya a saját becslésük alapján, az összlétszámhoz viszonyítva 23%. Az óvodáskorúaknál ez az arány 27%.

A feladatellátás során 102 iskola és további tagintézményei tartozik hozzájuk, valamint 60 óvoda és azok további tagintézményei, összesen 204 közoktatási intézmény. Ebbe beletartoznak az általános iskolák, középiskolák, szakgimnáziumok, kollégiumok, szakközépiskolák, szakképző iskolák egyaránt. A fenntartók között is jellemző a sokszínűség, van állami, önkormányzati, egyházi, alapítványi és magánkézben lévő intézmény is. A legkisebb létszámú iskola hivatalos gyermek létszáma 5 fő az ellátási területükön, a legnagyobb létszámú iskola tanulóinak száma pedig 1.510 fő. A legkisebb létszámú óvoda gyermek létszáma 5 fő, a legnagyobb létszámú óvoda 200 fő.

A gyerekek nagy százaléka sokproblémás családból érkezik, sokan közülük rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Lakóhelyüket tekintve is nagy a különbség, hiszen sokan szegregált területről járnak iskolába, óvodába, ugyanakkor jelen vannak a nagyvárosi lakótelepi lakókörnyezetből származó hátrányok is. A gyerekek sokféle családból érkeznek, nagyszámban van jelen az egyszülős család és a mozaik család is. Mindehhez hozzá adódhatnak még a kortárs közösségek negatív hatásai is.

A gyermekekkel kapcsolatos problémák közül kiemelkednek a rossz szociális háttér, magatartási problémák, az iskolalátogatási problémák, igazolt és igazolatlan hiányzások nagy száma, a függőség, a bántalmazás, valamint a mentális és pszichés problémák, a Covid járvány hatásai miatt kialakult elmagányosodás, izolációs és szorongásos problémák és tanulási zavarok jelentek meg.

A szülőkkal kapcsolatos problémák között megjelenik az életviteli, anyagi, megélhetési, nevelési, elhanyagolással és válással kapcsolatos probléma, valamint a függőség. A szülői veszélyeztetés több formája jelenik meg, mint az érdektelenség, motivációhiány, járványhelyzet hozta kapcsolattartási problémák a pedagógusokkal.

A pedagógus munkakörrel kapcsolatos problémák között megjelenik a leterheltség, a kiegészítő és a nehéz kapcsolattartás a szülőkkal.

Személyi feltételek

Az ellátási területen az ajánlott létszám az óvodai és iskolai szociális segítő munkakörben 41 fő a köznevelési intézményekbe beíratott gyermeklétszám alapján. 2022. végére 42 fő munkatárs látta el az előírt feladatokat, melyből egy fő csoportvezető és 2 fő szociális asszisztens segíti a gördülékeny munkaszervezést.

A munkatársak közül mindenki rendelkezik a jogszabályi előírásoknak megfelelő felsőfokú szociális végzettséggel.

A kollégák gazdag munkatapasztalattal és tudással rendelkeznek. Számos iskolai szociális munkásnak van egyéb, a munkájához jól hasznosítható képzettsége, készsége, pl. mediátor, mese terapeuta, fejlesztőpedagógus, speciális, a bántalmazások megelőzését célzó képzéseken szerzett szaktudás. Az újonnan bekerülő munkatársaikat fokozott mentorálással támogatják, a betanulási időszakot intenzív „kíséréssel” segítik.

Tárgyi feltételek

Jelenleg a Miskolc, Fazola u. 4. szám alatt található 2 szobából álló irodahelyiségben kap helyet a munkacsoport. Szűkösen férnek el a jelenlegi iroda funkcióját betöltő két

helyiségben. Az épület felújításra szorul, jelenlegi állapotában csak ideiglenes megoldásként szolgál. Az állandó irodahelyiség biztosítása azért fontos a munkacsoportnak, mert innen szerveződik a munka, a háttér feladatokat itt végzik a kollégák (pl. csoportos szociális munka előkészítése, esetmegbeszélő csoport, szupervízió), és ide térnek vissza az adminisztrációs feladatok elvégzésére.

A további tárgyi feltételek megfelelőek, mindenkinek rendelkezésére áll laptop, céges telefon, pendrive és a szükséges irodaszerek, eszközök, irodai gépek (fénymásolók, nyomtatók).

A tárgyi feltételeknél fontos megemlíteni, hogy a munkatársak az iskolákban és óvodákban is kell, hogy rendelkezzenek külön helyiséggel, mely alkalmas az egyéni segítő tevékenységre, és a csoportos foglalkozásokra. Az óvodai, iskolai szociális segítő helyiségeinek kialakítása járásunkban intézményenként nagyon változó képet mutat. A legtöbb helyen nem tudják biztosítani a megfelelő körülményeket, nincs megfelelő helyiség, alkalmanként osztozni szükséges rajta. A tavalyihoz képest megnövekedett azoknak az intézményeknek a száma, akik biztosítanak többnyire megfelelő helyiséget a szakmai munkához. Ez a javuló tendencia már annak köszönhető, hogy a szakemberek munkáját elismerik és fontosnak tartják.

Szakmai munka jellemzői

2022-ben minden intézményben működött a konkrét szolgáltatás, egy kivétellel, ahol továbbra sem adják fel a szolgáltatás bevezetésének szándékát. Jelenleg már minden szolgáltatási elemet teljes mélységében biztosítanak. A leghangsúlyosabb az információnyújtás, a konzultáció és az egyéni tanácsadás, valamint a csoportos szociális munka.

Egyszerre kell prevenciós munkát és krízisintervenciós beavatkozásokat biztosítaniuk eltérő körülmények között, mindezt team munkában megvalósítva, összehozva a rendszer szereplőit a gyermekek problémáinak megoldása érdekében. Nagy feladat a szolgáltatás biztosítása a sokféle kihívás miatt. Célcsoportjuk közé tartoznak a járás köznevelési intézményeibe járó gyermekek, a gyermekek szülei és a köznevelési intézmények pedagógusai egyaránt.

A 2022. év szakmai tevékenységének számszerű adatait az alábbi táblázat mutatja be:

Szakmai tevékenységek	Miskolc városban	A Miskolci járás más településein
Forgalomszám	34471	12699
Egyéni esetszám	914	316
Egyéni egyszeri esetszám	1197	729
Tematikus csoportok száma	261	404
Csoporttevékenységben résztvevők száma (egyszeri, nem halmozott adat)	2429	5997
Közösségi szociális munka száma	201	95

Közösségi programokon résztvevők száma	8712	3579
Bántalmazásos esetek száma	87	62
Szexuális bántalmazásos esetek száma	13	1
Saját jelzések száma	124	19
Az intézmény által jelzett jelzések megírásában való közreműködések száma	288	156

2022 évben újra a megfelelő szinten és módon tudott működni az óvodai és iskolai szociális segítség, a járvány már nem akadályozta a működést. Az év egyik fontos szakmai eseménye az óvodai és iskolai szociális segítség országos útmutatójának megjelenése, amelynek elkészítésében a csoport is tevékenyen részt vett. Az útmutatóba szervesen beépültek az ország legnagyobb munkacsoportjának szakmai gyakorlati tapasztalatai.

A szakmai munka során hangsúlyos szerepet kapott a szupervízió, amely nagyon sokat hozzáadott a szakmai szemlélet formálásához is. 12 ember csoportos formában is feldolgozta az elakadásait. A többi munkatárs egyéni szupervízióon vett részt folyamatosan, erre nagy igény alakult ki a szakemberekben. Minden héten hétfőn csoportos munkát folytatnak, amelynek során mindig helyet kap az önképzés, a szakirodalom feldolgozás, a szakmai újdonságok megosztása és az esetmegbeszélés. Ügyelnek arra, hogy a különösen nehéz dilemmákat tartogató esetekben (titoktartás, jelzési kötelezettség, bántalmazás, esetkonferencia, elakadt szakmaközi együttműködések) a felelősségvállalás megosztásra kerüljön. Céljuk a kompetenciahatárok mindenkorai figyelembe vétele.

2022. nyarán 9 saját szervezésű tábor valósult meg, de emellett az iskolák saját táboraiban is részt vettek a kollégák, valamint egyházi szervezésű, települési táborban is Körömben. A táborokra való felkészülési munka is óriási leterheltséget jelent a szervező kollégák számára. 3 tábor Erzsébet tábor volt, amelyek esetében jelentős az adminisztrációs feladat. Nyáron a tanulási problémákkal küzdő diákokkal folyamatosan együtt tanultak a kollégák a felzárkózás érdekében.

A lemorzsolódás jelenségének kezelése érdekében aktívan részt vettek egy speciális munkacsoport szervezésében és működtetésében. Ebben a munkacsoportban közösen gondolkodtak az érintett köznevelési intézmények vezetőivel, pedagógusaival, a tankerülettel, az iskolapszichológusokkal és a gyermekjólét többi szereplőjével.

A munkacsoport a jelzések megírásába fektetett erőfeszítései meghozták a kívánt hatást, hiszen 444 esetben, Miskolcon 288 esetben, vidéken pedig 156 esetben tudták elérni, hogy az intézmény felvállalva a konfliktusokat, eleget tegyen a jelzési kötelezettségének. A segítők által saját hatáskörben írt jelzések száma 143 volt.

Látható a számokból, hogy a segítők a legtöbb egyéni esetmunkájuk során törekedtek a szülők bevonására, rendszerszemléletben dolgoztak. Nagy számban igyekeztek a jelzőrendszer tagjait mozgósítani, folyamatosan konzultáltak a többi szereplővel.

4173 esetben az egyéni esetkezelések mellett a segítők a gyermek érdekében folyamatosan konzultáltak minden szereplővel, a team munka megvalósítására, a család mozgósítására és a delegálás útjainak megtalálására törekedtek. A segítők nagyon ügyelnek a kompetencia határok megtartására, folyamatos dilemmákat behozva a rendszeres esetmegbeszélő csoportokra. 2022-ben a segítők 1838 pedagógussal, 1186 egyéb társszakemberrel konzultáltak, 1631 esetben a szülőket is bevonták a segítő folyamatba.

A szolgáltatás beindításának másik célja a prevenciós munka működtetése az oktatási-nevelési intézményekben, melyet többek között csoportfoglalkozások formájában valósítanak meg. 2022-ben 665 db tematikus csoportot indítottak be a kollégák, ezek átlagosan 3-5 alkalmasak voltak. A közösségi szociális munka 296 esetben valósult meg 12291 forgalomszámmal.

A tavalyihoz képest megduplázódott a csoportos és a közösségi tevékenységek száma és ezekkel a munkafolyamatokkal elérték, megszólították a Miskolci járás közintézményeibe járó gyerekek több, mint felét. Mindennek azért van óriási jelentősége, mert ennek hatására a gyermekek többsége már biztosan tud az iskolai segítség formáiról, lehetőségeiről.

Az éves forgalom számának növekedése az elmúlt évben még intenzívebb munkát takarnak, azt igazolják, hogy a járásban nagy szükség van az óvodai és iskolai szociális munkára. Elérték, hogy a tantestületek és a tankerület komolyan számolnak a munkatársakkal, építenek rájuk, segítségül hívják őket. Tartani tudták a múlt év legsikeresebb szakmai eredményét, mely a team munka felélesztése volt és a jelzőrendszer hatékony működtetése. 2023-ban továbbra is céljuk marad az eddigi eredmények fenntartása, az új szakmai ismeretek elsajátítása révén a fejlődés és a rendszerszintű, innovatív munka.

- Utcai és lakótelepi szociális munka

A Központban 2 fő látta el az utcai szociális munka feladatait, szoros együttműködésben a MIÖR-rel. Munkájuk részletesebben bemutatásra kerül a MESZEGYI bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 6.1. fejezetben.

- Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás

A Központ kapcsolattartási ügyeletet biztosít az illetékességi területén élő gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a Gyvt. 40 §-a, és az NM rendelete alapján, az alábbi eljárásrend szerint.

A kapcsolattartási ügyelet a kapcsolattartásra megfelelő feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatoknál biztosítható. A kapcsolattartási ügyeleti munkatársak az intézmény vezetősége által elfogadott „Kapcsolattartási ügyeleti protokoll és a házirend” értelmében biztosítják a kapcsolattartási ügyeletet. A szolgáltatás igénybevételének alapja bírósági végzés vagy gyámhivatali határozat, amelyben a kapcsolattartás helyszínéül a Központ helyisége került megjelölésre.

A szolgáltatás igénybevételére kizárólag pénteken 12-18 óráig és szombaton 8-18 óráig van lehetőség. A kapcsolattartás ügyeleti szolgáltatást az intézmény három Területi Szolgáltatási Központban (Avasi, Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ, Belvárosi Közösségi Tér) és a Központ épületében biztosította. A szolgáltatás mind a miskolci, mind a miskolci járás településein élő lakosok számára biztosított az egyes területi szolgáltatási központok kapacitásának függvényében, 14 fő kapcsolattartási ügyeleti munkatárssal.

Az intézmény helyi kapacitása és a folyamatban lévő esetek száma miatt a kapcsolattartás pontos idejének leszabályozása feltétlenül előzetes egyeztetést igényel. Minden egyes eset vonatkozásában az intézmény által kijelölt kapcsolattartási ügyeleti koordinátor áll rendelkezésükre a kapcsolattartás pontos helyszínének és időpontjának egyeztetése céljából. A bíróság és a gyámhivatal leginkább írásban keresi meg az intézményt ezzel kapcsolatban.

Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás esetszám: 43

Forgalomszám: 1116.

A tavalyi évhez képest csökkent a kapcsolattartások száma.

- **Készenléti ügyeleti szolgáltatás**

A készenléti szolgálat célja, a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa gyermekjóléti szakember elérhetőségét abból a célból, hogy krízishelyzet esetén a gyerekek ne maradjon segítség és ellátás nélkül.

A készenléti szolgáltatás alap kritériuma, hogy a gyermekvédelmi szakember az adott településen (ellátási területen), egy meghirdetett telefonszámon (intézményi mobiltelefon) folyamatosan elérhető legyen. A szolgáltatás biztosítása a Központ ellátási területén történik. A készenléti szolgáltatást 4 fő szakember látja el, heti rendszerességgel váltják egymást forgórendszerben.

2022-ben a szolgáltatás biztosítása zökkenőmentes volt. Az év során a forgalomszám összesen 42 volt, ami a tavalyi évhez képest emelkedett. Azonban az esetek száma most is igazolja, hogy az intézmény nyitvatartási idején túl is szükség van a gyermekjóléti szolgáltatás hozzáférési lehetőségére.

Több esetben előfordult, hogy a rendőrség, illetve a védőnői szolgálat, oktatási intézmény kért segítséget a szolgálat munkatársától, aki a probléma megoldása érdekében megtette a szükséges lépéseket (telefonos ügyintézés, segítő beszélgetés, tájékoztatás az intézmény által igénybe vehető speciális szolgáltatásokról, tovább irányítás a probléma megoldása érdekében kompetens intézményhez, szakemberhez, kríziskezelés). Nemcsak a jelzőrendszer, hanem a lakosság részéről is több esetben érkezett segítségkérő telefon. A jelzések túlnyomó részénél azonnali segítségnyújtásra került sor, a többi esetben pedig tovább irányítás történt a területileg illetékes családgondozó felé. A megjelenő problémák: családi konfliktus, gyermekbántalmazás, kiskorú veszélyeztetése, elhanyagolás, lakhatási és egészségügyi problémák, koldulás, szenvedélybetegségek.

- **Családterápia**

A családterápiás szolgáltatást az intézmény a Miskolc, Fazola u. 4. sz. alatti épületében biztosítja. A szolgáltatást 2022. évben 62 család vette igénybe, az alkalmak száma 194 volt. 102 érintett családtaggal dolgozott közvetve vagy közvetlenül az intézmény családterapeutája. A forgalom ebben az évben 776 volt.

A családok többnyire önként jelentkeztek, de gyámhivatal, háziorvos, nevelési tanácsadóban dolgozó pszichológus és pszichiáter javaslatára, és egyre nagyobb számban családsegítő, esetmenedzser, óvodai és iskolai szociális segítő kolléga tovább irányítása után keresték fel a szakembert a családok.

Az adatok is utalnak arra, hogy rövid dinamikus folyamatokról van szó, 4-6 ülés egy átlagos családterápiás folyamat.

Jellemző problémátípusok a következők voltak:

- párkapcsolati konfliktusok,
- gyermeknevelési problémák,
- iskolai magatartás és beilleszkedési zavarok,
- serdülőkori krízisek,
- fiatal felnőttek leválási problémái,
- üres fészek szindróma,
- nemi identitászavar,
- szenvedélybetegségek,
- szülői alkalmassági dilemmák,
- veszteségek, gyászmunka,
- szülő-gyermek kapcsolati konfliktus.

Továbbra is fontos a rendszerszemléletű családgondozás, segítség szemléletének terjesztése a segítő munkában.

- **Jogi tájékoztatásnyújtás**

Miskolc és a járás településein összesen 329 alkalommal került sor jogi tájékoztatás nyújtására, a legkülönbözőbb jogi helyzetek, nehézségek megoldása érdekében, kilakoltatás, végrehajtás, fogva tartás, tartozás, fizetési meghagyás, hagyaték, ÉMÁSZ tartozás, NAV hiánypótlás, lakáseladás, öröklés, rehabilitációs ellátás, adósságkezelés ügyekben. Sokan visszatérő igénybe vevők, összességében 212 személyt érintett ez a szolgáltatás.

Miskolc járás területén összesen hét településen nyújtja a Központ a jogi tájékoztatásnyújtást. A tájékoztatásnyújtást végző kolléga jó kapcsolatot alakított ki mind a speciális szolgáltatásokat koordináló személlyel, mind a szolgáltatási helyek munkatársaival. A településeken, hasonlóan a miskolci esetekhez, változatos jogi helyzetekben keresték ezt a szolgáltatást a helyi lakosok.

- **Pszichológiai tanácsadás**

Pszichológiai tanácsadáson önkéntesen jelentek meg leginkább a kliensek, de előfordult a szolgáltatás igénybevétele a családsegítő, eszménymentzser, gyámhivatal, iskola javaslatára is. Ez leginkább gyermekeket érintett szolgáltatás, de felnőttek is éltek a lehetőséggel. A pszichológiai tanácsadás tavalyi forgalma összesen 412 volt, ez a miskolci és járási területet is magába foglalja. Az összes ellátott száma 350, ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett 28 fő. Gyermekek esetében leginkább magatartási problémák miatt javasolták a szakemberek a tanácsadást, számos esetben a gyámhivatal határozatba foglalta az igénybevétele.

Ezt a szolgáltatást Miskolcon a Diósgyőr-Vasgyári, az Avasi és a Belvárosi Területi Szolgáltatási Központokban vehették igénybe az ellátottak. A Miskolci járásban Alsózsoltán, Felsőzsoltán, Bőcsön, Emődön, Sajószentpéteren, és a MESZEGYI települési feladatellátásában érintett 13 kistépülésen vehetik igénybe a tanácsadást az ott élők.

4.1.1.1. Jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység

Az NM. rendelet 10.§. (1) bekezdés szerinti feladatok – veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszeri munka – ellátása, illetve járási szintű koordinálása érdekében jelzőrendszeri tanácsadó végez szakmai tevékenységet a járásban. A Miskolci járás jelzőrendszeri működési tapasztalatai a 4.4.1. pontban kerülnek megfogalmazásra.

A jelzőrendszer egyetemes, és egyaránt vonatkozik felnőttekre és gyerekekre, a gyermekek esetében a jelzésre kötelezettek egyértelműen meghatározásra kerülnek a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében.

A bekezdésben nevesítettek esetében a jogszabály egyértelműen fogalmaz:

„Amennyiben ezen intézmények, szolgáltatók, személyek tevékenységük során a gyermekek veszélyeztettségére utaló információ birtokába jutnak, azt mérlegelés nélkül kötelesek jelezni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé, illetve a probléma súlyosságától függően, szükség esetén kötelesek hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermekek védelme érdekében.”

A veszélyeztettség megelőzése, megszüntetése érdekében végzett tevékenység középpontjában az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése áll.

A feladat ellátását a jogszabály települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatok, míg járási szinten a család- és gyermekjóléti központok hatáskörébe rendeli. A MESZEGYI jelzőrendszert működtető tevékenysége mindkét szintéren megjelenik a Miskolci járás vonatkozásában.

Az intézmény szervezeti felépítésébe tartozó - és Miskolc városát teljes egészében lefedő – négy Területi Szolgáltatási Központ mindegyikében van a jelzőrendszer működtetéséért felelős jelzőrendszeri koordinátor. A jelzőrendszeri munka koordinálásáért felelős jelzőrendszeri tanácsadó a Központ munkatársa, valamint ő összegzi a Központokhoz érkező jelzéseket is.

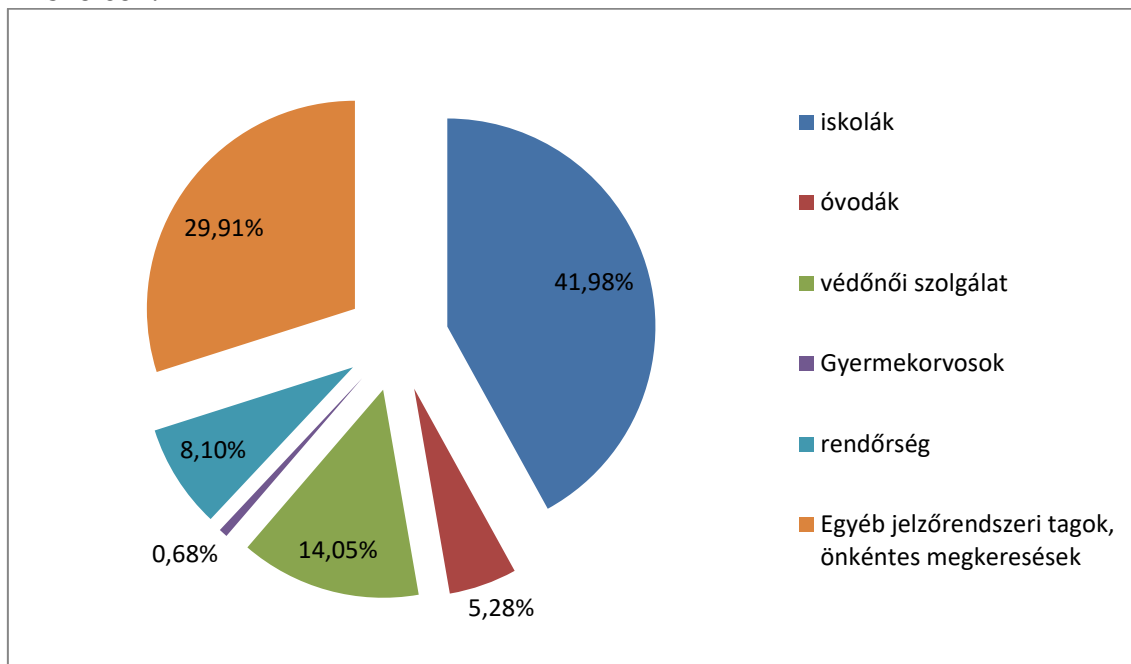
A két szintéren végzett jelzőrendszeri koordinátori munka mind a jogszabályalkotó, mind az intézmény vezetése szerint is elő kell, hogy segítse a jelzőrendszer hatékonyabb működését.

A Miskolci járás jelzőrendszeri működési tapasztalatai 2022. évben

A MESZEGYI területi szolgáltatási központjaiban dolgozó jelzőrendszeri koordinátorok, valamint a Miskolci járás településein dolgozó kollégák 2022-ben is heti rendszerességgel küldték azokat az összefoglaló táblázatokat, amelyek az adott területi egységhez beérkező jelzésekkel kapcsolatban nyújtottak tájékoztatást. A jelzést tevőről, az igénybe vevőről, a jelzett problémákról, valamint a családsegítő által megtett intézkedésről egyaránt tartalmaztak információkat a beérkezett összesítések, valamint a Központokhoz befutó jelzések is feldolgozásra kerültek.

Vizsgált adatok	Miskolc	Járás
Beérkezett jelzés összesen: 4242 (Össességében alacsonyabb jelzés szám, mint 2021-ben)	2177 (Lényegesen alacsonyabb jelzés szám, mint 2021-ben)	2065 (Lényegesen magasabb jelzés szám, mint 2021-ben)
Életkor:	A jelzések 16,9 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A tavalyi év adataihoz hasonlóan, a százalékos arányok szolgáltatási központokként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak adott ellátási terület „előregedésétől” függően. (legalacsonyabb érték: 2,8 %, a legmagasabb: 32,2 %)	A jelzések 10 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A százalékos arányok településenként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak. Több olyan település volt, ahonnan nem érkezett felnőtt korúval kapcsolatos jelzés, volt, ahol a jelzések 55,5%-át tették ki a felnőttekre vonatkozó adatok.
Jelzés módja:	A jelzések a jelzőrendszeri koordinátorok által küldött táblázatok tanulsága minden esetben írásban érkeztek.	A jelzések egy kisebb százaléka szóban érkezett.
Jelzést tevő intézmény:	Iskola: 41,98% Óvoda: 5,28% Védőnő: 14,05% Gyámhivatal: 7,2% Rendőrség: 8,1% Orvos: 0,68% Iskolai-óvodai szociális segítő: 1,8% Kórház: 1,46%	Iskola: 56,8 % Óvoda: 8,08% Védőnő: 13,7% Gyámhivatal: 3,53% Rendőrség: 3,53% Orvos: 0,7% Iskolai-óvodai szociális segítő: 0,53% Kórház: 0,38%

Jelzésre kötelezett elsődleges jelzőrendszeri tagok jelzéseinek aránya 2022. évben Miskolcon:

2022. évben egy érdekes folyamat figyelhető meg a jelzések vonatkozásában. Miskolcon szignifikáns csökkenés figyelhető meg a jelzések vonatkozásában, míg a járás többi településén egyértelmű növekedés érzékelhető. Ugyanakkor vannak olyan, a korábbi évekre is jellemző tapasztalások, amelyek 2022-ben is megfigyelhetők.

Mind Miskolc, mind a járás többi településének vonatkozásában továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől érkezik a legtöbb jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz. A beérkezett jelzéseket összevetve a területileg illetékes oktatási intézmények listájával elmondható, hogy azok az iskolák, óvodák jeleznek elsősorban, ahol a felvettek köre a problémás, hátrányos helyzetű rétegből kerül ki elsősorban. Egyes oktatási intézmények továbbra sem fellelhetőek a jelzést tevők között.

Az egészségügyi szolgáltatók részéről elsősorban a védőnők azok, akik jeleznek, a gyermekorvosokra továbbra sem jellemző a jelzési kötelezettség felvállalása. A háziorvosoktól érkező jelzések száma egész évben, a teljes járás vonatkozásában mindössze 30 volt, ez 0,7%-át teszi ki az összes beérkezett jelzésnek. Az adatokat figyelembe véve úgy tűnik, személyfüggő a jelzések megtétele, mert 2022-ben a beérkezett jelzések nagy részét is ugyanattól a két gyermekorvostól kapták az adatszolgáltatók.

A rendőrségtől érkező jelzések száma 2022-ben arányait tekintve csökkent és a visszajelzések alapján korán sem tükrözi ez az adat a valós esetek számát. Továbbra is szélsőséges értékek tapasztalhatók a szolgáltatási központok esetében, pl. Belvárosi TSZK: 64 jelzés, Percesi TSZK: 3 jelzés.

A járás többi településének vonatkozásában általánosságban elmondható, hogy nagyon alacsony a rendőrségtől érkező jelzések száma. Több olyan település volt, ahol ezen jelzőrendszeri tag részéről egyáltalán nem érkezett jelzés. Ugyanakkor a rendőrség képviselőivel történt személyes egyeztetéseken kiderült, sok jelzés még mindig nem érkezik

meg direktben a szolgálatokhoz, hanem a Gyámhivatalon keresztül kapnak a kollégák értesítést a rendőri intézkedésekről.

Bár továbbra is sok áttételes jelzés érkezik a Járási Hivataltól, amely indirekt módon közvetít gyermekekkel kapcsolatos információkat, ez a GYVR rendszer bevezetése óta nem értékelhető jelzéseként.

A 2021. évhez viszonyítva nőtt a lakossági és ezen belül is az anonim jelzések aránya.

Az intézmény óvodai- és iskolai szociális segítői, és az ország különböző kórházai, a járásbírók, ügyészségek, egy-egy bölcsőde, a Pedagógiai Szakszolgálat, a Máltai Szeretetszolgálat, az ország különböző család- és gyermekjóléti szolgálatai, központjai, valamint az ország különböző pontjain található családok átmeneti otthonai továbbra is aktív szereplői a jelzőrendszernek.

Ami a korábbi évektől eltérő tapasztalat, hogy az Országos Kríziskezelő Központ, az áldozatsegítő központok, több település jegyzője, illetve az önkormányzatok és a tankerületi központok a korábbitól sokkal aktívabb tagjai lettek a jelzőrendszernek.

Jelzett problémák

A jelzett problémák vonatkozásában hasonló tendenciák fogalmazhatóak meg a járás teljes területén.

A jelzett problémák jelentős hányadát továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől érkező jelzések képezik, ezek elsősorban az oktatási-nevelési elhanyagolásra vonatkozó jelzések. Ezeket az iskolák kötelező jelleggel küldik.

2022-ben az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatban érkezett jelzések száma 2088 volt, ami az összes jelzés 49,22 %-át tette ki. Ez az adat sokkal magasabb, mint a 2021. év adata. Ez a tény azért is érdekes, mert bár összességében csökkent a jelzések száma a járásban, az iskolai jelzések aránya ezen a számon belül is látványos emelkedést mutat. Ez azonban egyben azt is jelenti, hogy az egyébként meglévő, érdemi problémák jelzésének aránya még inkább csökkent a 2022-es évben. Az intézményekből érkező jelzések egy jelentős része továbbra is magatartási, illetve viselkedési zavarra utal, de továbbra is jelen van az iskoláktól érkező jelzések között a magas számú igazolt hiányzások problémája.

A 18 év alattiak önmagukat veszélyeztető magatartása sajnos még közel sem a valóságot tükröző képet mutat a jelzések tekintetében. Tudatmódosító szer, vagy rendszeres alkoholfogyasztásról, illetve szuicid kísérletről minimális jelzés érkezik. A teljes járás területén összesen 31 db ilyen jellegű jelzés érkezett, ez az összes jelzés vonatkozásában 0,73 %-os arányt, és igen magas látenciát jelent. A szülői elhanyagolás, a magatartási problémák is nagy százalékban vannak jelen a jelzések tekintetében, ezeket a jelzéseket jellemzően a védőnők, illetve az oktatási-nevelési intézmények teszik. A szülői elhanyagolás kapcsán érkezett jelzések az összes jelzés 10,04 %-át a magatartási problémák az összes jelzés 5,5 %-át tették ki.

A jelzéseket vizsgálva fontos információ azonban az is, hogy a kollégák visszajelzései szerint a családban megjelenő valós problémák jelentős része (így pl. az elhanyagolás is) sok esetben csak a családdal történő kapcsolatfelvételt követően derül ki. Családon belüli, vagy kifejezetten gyermekbántalmazás, szexuális erőszak, vagy azok gyanúja, kiskorú veszélyeztetése egyre inkább megjelenő fogalmak a jelzések között. Egyértelműen determinált szakmai terminusban 2022-ben a kapcsolati erőszak: 32; gyermekbántalmazás: 49; szexuális abúzus: 13; elhanyagolás: 442; kiskorú veszélyeztetése: 358 esetben jelent meg.

A kiskorú gravidákról, az elhanyagolt terhességekről szóló jelzések szintén állandóan jelenlévő fogalmak a determinálás nehézségei ellenére is, bár ezen adatok is látványosan eltérnek az egyes szolgáltatási központok, illetve a járás bizonyos településeinek vonatkozásában. Kapcsolattartás akadályoztatása, különböző szabálysértések, bűncselekmények, beilleszkedési nehézségek, lakhatási/anyagi problémák szintén szerepelnek a jelzésekben.

Ami rendkívül érdekes, hogy 2022-ben a teljes járás területén összesen 4 jelzés érkezett iskolai erőszak, kirekesztés vonatkozásában.

A Járási jelzőrendszeri tanácsadó feladatai a 2023-as évre

Általános feladatok

- Minden jelzésre kötelezett motiválása az időben, írásban történő jelzések megtételére
- A még mindig inaktív tagok bevonása
- Egységes fogalomhasználat kialakítása
- A jelzések tartalmának, a jelzési kötelezettség – mikor/hogyan/milyen formában történő – egyértelműsítése
- Rendkívüli hatékonysága miatt az aktuális problémákra orientált szakmaközi megbeszélések megszervezése 2023-ban is elsődleges feladata kell, hogy legyen a Területi Szolgáltatási Központoknak. Az érdemi együttműködés kereteinek megtalálása, lefektetése a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai és a jelzésre kötelezettek között nagy mértékben segítheti a jelzőrendszeri munka hatékonyságát
- A gyermekvédelemben, illetve a jelzőrendszerben dolgozó kollégák számára módszertani segítségnyújtás.

Konkrét feladatok Miskolc vonatkozásában

Az intézmény család- és gyermekjóléti alapellátásában dolgozó kollégákat érintő kérdésekben szakmaközi megbeszélések szervezése. A tervezett közös szakmaközi megbeszélések a prioritások sorrendjében kerülnek megjelölésre.

- 2023. március: a Miskolci Rendőrkapitányság teljes vezetői állományával közös szakmaközi megbeszélés a rendőrökre vonatkozó jelzési kötelezettség témakörében.
- 2023. április: Szakmai egyeztetés az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Borsod-Abaúj-Zemplén megyében dolgozó gyermekvédelmi gyámjaival. A megbeszélés elsődleges célja a nevelésbe vételhez kapcsolódó együttműködési pontok.
- 2023. május: Szakmai egyeztetés a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Gyámügyi Osztályának munkatársaival a védelembé vételi eljárás során esetlegesen felmerülő eljárási/együttműködési nehézségek kapcsán.
- 2023 június - december: A Miskolcon dolgozó gyermek- és felnőtt házi orvosok felkeresése a jelzőrendszeri kötelezettség kapcsán.
- 2023. október: Közös szakmai egyeztetés a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, valamint a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Miskolci Tagintézményeinek munkatársaival a beilleszkedési- illetve magatartási problémával küzdő gyermekek kapcsán.

Konkrét feladatok a Miskolci járás vonatkozásában

- Minden hónapban esetmegbeszélő csoportok tartása.
- Ha szükség van rá, akár az egész járást érintő témákban közös szakmaközi megbeszélések szervezése.
- Aktív részvétel a járási kollégák által szervezett szakmaközi megbeszéléseken, éves szakmai tanácskozásokon.
- Szükség esetén esetkonferenciák lemoderálása (A korábbi évek tapasztalatai alapján az egyik leghatékonyabb konfliktuskezelő, problémafeltáró lehetőség a jelzőrendszeri tagok vonatkozásában.)

Összegzés a jelzőrendszer működéséről

A jelzőrendszer továbbra sem működik egységesen. A hatékonyság továbbra is függ a személyes kapcsolatok meglététől vagy hiányától. A jelzések eloszlása nem egységes - és feltételezhetően az adott ellátási körzet problémáinak súlyosságát tükrözi.

A tapasztalatok szerint mind a családsegítő kollégáknak, mind a jelzőrendszeri tagoknak szüksége van a jelzőrendszeri feladatellátás, a saját és az ágazati jogszabályok ismertetésére, az együttműködés lehetőségeinek, kereteinek megteremtésére. A 2022-es év történései megerősítették, hogy a jelzések fogalmának, a jelzési kötelezettségnek, a kompetenciahatároknak, az egymással együttműködésre kötelezett jelzőrendszeri tagok és családsegítő kollégák egymással szembeni elvárásainak egyértelmű tisztázása elsődleges feladat.

A fenti feladatok megvalósításának érdekében 2022-ben több szakmaközi megbeszélés is megszervezésre került a Miskolci járás jelzőrendszeri tagjai, illetve szakemberei számára. A cél minden esetben az volt, hogy az inaktív tagok bevonásra kerüljenek, hogy személyesebbé, közvetlenebbé váljon a kapcsolat a jelzést tevők, és a jelzést fogadók között, illetve, hogy növekedjen az érdemi információt nyújtó jelzések száma.

4.2. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

A **családsegítés célja** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A **gyermekjóléti szolgáltatás célja** a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családból történő kiemelés megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2), (3) és (4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A két jogszabályban előírt feladatokat alapszolgáltatás megszervezésével, működtetésével biztosítja a MESZEGYI. Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással együtt – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működik. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítására 13 településsel kötött az Önkormányzat feladatellátási szerződést.

Család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai szervezeti egységek

Miskolc közigazgatási területén élő lakosság számára a szolgáltatás könnyebb hozzáférése érdekében négy Területi Szolgáltatási Központban (a továbbiakban: TSZK-ban), önálló szervezeti egységekben nyújtja az intézmény a család- és gyermekjóléti szolgáltatást.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek:

- Belvárosi TSZK: Miskolc, Szemere B. u. 5.
- Avasi TSZK: Miskolc, Szentgyörgy utca 42-44.
- Diósgyőr-Vasgyári TSZK: Miskolc, Jedlik Ányos u. 3/a.
- Perecesi TSZK: Miskolc, Bollóalja u. 115.
- Települési Feladatellátási Munkacsoport: Miskolc, Arany J. u. 37.

Települési feladatellátás szolgáltatási helyek

Berzék	3575 Berzék, Petőfi u. 44.
Bükkszentkereszt	3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
Harsány	3555 Harsány, Hunyadi u. 2.
Köröm	3577 Köröm, Rákóczi F. u. 11.
Mályi	3434 Mályi, Botond u. 5.
Nyékládháza	3433 Nyékládháza, Kossuth L. u. 47.
Ónod	3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
Répáshuta	3559 Répáshuta, Kossuth L. u. 2.
Sajóbáony	3792 Sajóbáony, Arany J. u. 5.
Sajóecseg	3793 Sajóecseg, Thököly u. 5.
Sajóhídvég	3576 Sajóhídvég, Rákóczi u. 37.
Sajókeresztúr	3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
Sajósenye	3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

A TSZK-kat heti 26 órában kereshetik fel a kliensek személyesen. A családsegítők fogadóóráikon személyesen várják a klienseket. A kapcsolattartás fontos formája a családlátogatás, ugyanakkor telefonon munkaidőben folyamatosan elérhető a munkatársak. A nyitvatartási időn kívül zajlik az adminisztratív tevékenység, a szakmaközi egyeztetések telefonos, személyes formában, a kliensek ügyeinek intézése, a családlátogatások, illetve a szakmai munkát támogató tevékenységek.

A szakmai egységek ellátási területei

A Központ szolgáltatásaival párhuzamosan a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgáltatása kiterjed Miskolc város közigazgatási területére, illetve a feladatellátási szerződéssel bevont 13 településre.

Az ellátási terület jellemzői a Központ ellátási területének ismertetésénél már bemutatásra került.

Személyi feltételek

Az NM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai létszám és létszámminimum normáit. A család- és gyermekjóléti szolgáltatásnál lakosságszám vonatkozásban 4000 főre vetítve került előírásra 1 fő családsegítő. A

MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálatára (a továbbiakban: Szolgálat) és a gondozói körzetekre vetítve a családsegítő létszám a jogszabályi előírásnak megfelelő.

A Miskolc város területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a fenntartó által engedélyezett szakmai létszám 63 fő, melyből 2022. december 31-én 4 álláshely volt betöltetlen. 1 fő családsegítő részmunkaidőben áll alkalmazásban.

Minden szakmai munkakörben dolgozó munkatárs rendelkezik a szakmai rendeletben előírt szakirányú felsőfokú képesítéssel.

2022-ben is több családsegítő álláshelyen történt személyi változás. Számos esetben más területről, vagy teljesen pályakezdő kolléga töltötte be az üres álláshelyeket. Az új kollégák betanítására az intézményben mentorrendszer működik, amelynek keretében a próbaidő alatt álló kollégákat a többéves szakmai gyakorlattal rendelkező kollégák mentorálják. Rendszeresen konzultálnak egy-egy intézkedéssel kapcsolatban, illetve közösen végzik a családlátogatásokat, ellenőrzik és szükség esetén korrigálják a kimenő leveleket.

A családsegítők szakmai felkészültsége jónak mondható, a munkakör végzéséhez szükséges kreativitás, jó szervező készség, problémamegoldó képesség jellemzi őket. Kapcsolatteremtő képességük, kommunikációs készségük megfelelő, szakmai dokumentumokat.

A családsegítők szakmai felkészültsége jónak mondható, a munkakör végzéséhez szükséges kreativitás, jó szervező készség, problémamegoldó képesség jellemzi őket. Kapcsolatteremtő képességük, kommunikációs készségük megfelelő. A szakmai készségek, ismeretek szinten tartása és fejlesztése érdekében az intézmény nagy figyelmet fordít a továbbképzéseken való részvétel ösztönzésére és támogatására.

Tárgyi feltételek

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás székhelye és az ellátottak fogadására szolgáló helyiségek az ellátási területek központjában találhatóak, tömegközlekedéssel jól megközelíthetőek. Az épületek akadálymentesítettek mind a négy miskolci TSZK-nál.

A személyes segítő munka feltételei rendelkezésre állnak a szakmai egységekben. Mindenhol több fogadóhelyiség található, ahol az ügyfélfogadás és a segítő beszélgetések zajlanak. A családsegítő kollégák az adminisztratív teendőket munkatársi irodákban végzik, ahol a munkavégzéshez szükséges számítástechnikai és irodai eszközök rendelkezésre állnak.

A számítógépek száma kielégítő, az informatikai rendszer és infrastruktúra fejlesztésen esett át, így a dokumentációhoz szükséges technikai háttér rendelkezésre áll. Minden szakmai egység munkáját vezetékes és mobiltelefonok is segítik.

A nehezen járható külterületekre történő kijutás sok esetben csak intézményi autó használatával lehetséges. Nagy könnyebbség a családgondozók számára, hogy havi több alkalommal is segíti az Intézmény az autóval történő kijutásukat a terepre. A nehezen járható külterületekre így többször és nagyobb biztonságban jutnak ki a kollégák. Esetenként könnyebb a „vándorló” családok nyomon követése.

A Diósgyőr-Vasgyári TSZK-ban hiányzik olyan közösségi tér, ahol nagyobb csoportok, rendezvények lebonyolítása megvalósulhat. A kevés fogadó helyiség megnehezíti a munkát. Közösségi programokat közösségi helyiség hiányában a helyszínen nem tudnak lebonyolítani, ezért a programokat az óvodába, iskolába, közösségi házakba viszik.

A Belvárosi TSZK közösségi helyiségként működteti az Arany János u. 37. szám alatt rendelkezésre álló helyiségeket, amiben csoportos és közösségi rendezvények kerülnek megtartásra, illetve a ruha- és élelmiszer adományosztás is innen történik.

Az Avasi TSZK-ban az őszi fűtési időszak beindulásakor a Miskolci Hőszolgáltató Kft. technikai okok miatt nem indította el a távfűtést, így fenntartói engedéllyel az intézmény a TSZK közösségi terében hőszivattyús klímaberendezések beszerelésével oldotta meg, hogy a munkatársaknak elfogadható munkakörülményeket teremtsen.

4.2.1. A szakmai munka bemutatása

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. és 40. §-a, valamint az Szt. 64. és 64/A. §-a szerinti feladatokat.

A TSZK-k és a Települési Feladatellátási Csoport által ellátott feladatköröket az NM rendelet 12-18. §-ai tartalmazzák.

1. Tájékoztatási feladatai körében

- szociális és egyéb információs adatokat gyűjt,
- tájékoztatja a hozzáfordulókat jogaikról, támogatási és ellátási formákról, a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, segíti a támogatásokhoz való hozzájutást. Kiemelt célcsoport: gyermekek, gyermekes családok, válsághelyzetben lévő várandós anya, örökbefogadó szülő,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást vagy az ezekhez való hozzájutást megszervezi,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát támogatja, segíti, tanácsokkal látja el, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz segíti.

2. Szociális segítő munka keretében

- segítséget nyújt a családban jelentkező működési zavarok elhárításában, ellensúlyozásában,
- természetes támaszok, erőforrások felkutatása,
- adekvát szakmai szolgáltatások bevonásának kezdeményezése,
- koordinálja az esetkezelésben résztvevők (szakemberek, szolgáltatók) együttműködését,
- szükség szerint esetszabeszelést/esetkonferenciát szervez,
- szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét.

Az együttműködési megállapodás alapján végzett szociális segítő munka során éves átlagban legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni családonként.

3. Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

- figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a szolgáltatások, ellátások iránti szükségleteit,
- együttműködik a területen található szolgáltatókkal – az ellátások közvetítése érdekében,
- segítséget nyújt az ellátások, szolgáltatások igénylésében.

4. Prevenációs tevékenység körében

- veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert működtet – települési szinten,
- szabadidős és közösségi programokat szervez,

- kezdeményezi ilyen programok megszervezését (köznevelési intézmények, kulturális intézmények, egyházi és civil szervezetek körében).

5. Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében

- segítséget nyújt az igénybe vevők ügyeinek intézésében,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,
- gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére környezettanulmányt készít (gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain),
- a gyámhivatal felkérésére a Korm. rendelet 47/A §-a alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről, családba való beilleszkedéséről.

6. Egyéb – kiemelt – feladatok

- esetmegbeszélést kezdeményez – ha család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel,
- a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a – család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett – közvetlenül tesz javaslatot hatósági intézkedésre,
- szociális diagnózis elkészítését kezdeményezi a Központ keretei között dolgozó szociális diagnózist készítő esetmenedzser bevonásával a további lehetséges szolgáltatások feltérképezése céljából,
- fogyatékosági tanácsadás közvetítése fogyatékkal élők és hozzátartozóik részére.

7. Veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése

- figyelemmel kíséri a településen élők életkörülményeit, szükségleteit,
- felhívja a jelzésre köteles szerveket jelzési kötelezettségük – írásban – történő teljesítésére
- tájékoztatást nyújt a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, megteszi a szükséges, illetve jogszabályban foglalt intézkedéseket,
- beérkezett jelzésekről és a megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri tagok koordinálása érdekében esetmegbeszélést/szakmaközi megbeszélést szervez, melyről feljegyzést készít – évente 6 alkalommal,
- esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart minden év február 28-ig,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít minden év március 31-ig,
- kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal,
- jelzőrendszeri felelős koordinálja a feladatok ellátását.

Szakmai munka jellemzői

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást területi felosztás alapján biztosítják a TSZK-kban a családsegítő munkatársak, amely kizárólag az egyéni segítő munkára vonatkozik. Az egyéni esetkezelés a családdal történő önkéntes megállapodás alapján, hosszabb távon igyekszik segíteni a család életvezetésének helyreállítását. Ebben a gondozási folyamatban a családsegítő elemzi a család problémáját, felméri a család erőforrásait, a meglévő erőforrásokat a családi rendszeren belül és a családot körülvevő intézményrendszerekben és

közösségekben rejlő megoldási lehetőségeket. A szociális munka eszközeinek alkalmazásával igyekszik a családoknál állapotjavulást elérni, a működési problémákat megszüntetni. Az egyéni esetkezelés általában egy hosszabb gondozási folyamatot ölel fel, sokszor több éven keresztül figyelemmel kell kísérni a család életvitelét és támogatni kell a problémák adekvát kezelését. A családokkal való hatékony munka komplexitását segíti elő a sokféle segítő szakember team munkája.

A szakmai tevékenység során fontos hangsúlyt helyeznek a megfelelő kommunikációra. A mindennapi feladatok hatékony nyomon követése érdekében hetente csoportmegbeszélést tartanak a szakmai egységek, ahol az aktuális munkafolyamatokat, feladatokat egyeztetik. Rendszeresek az esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése, szakmai egyeztetések az esetmenedzserekkel és további szakemberekkel. Ezekon a találkozókön személyes megbeszélések történnek a családok ügyeiben és a védelembe vett gyermekekkel kapcsolatosan. Az esetmenedzserek a családsegítő kollégákkal konzultálnak, a családokkal kapcsolatos információkat kölcsönösen megosztják egymással. Telefonon is folyamatos, napi szintű a kapcsolattartás közöttük, valamint a védelembe vételi javaslat elküldése előtt esetmegbeszélésre/esetkonferenciákra hívják az illetékes esetmenedzsert. Közösön vesznek részt a védelembe vételi tárgyaláson, indokolt esetben együttesen is felkeresik a családot, ezzel segítve, támogatva egymás munkáját. Fontos hangsúlyt kap az óvodai-iskolai szociális segítők bekapcsolódása az együttműködésbe, az esetmegbeszélések és esetkonferenciák alkalmával is meghívást kapnak, szükség esetén a pszichológus is részt vesz ezeken az alkalmakon. A gyakorlati tapasztalatok azt igazolják, hogy a megfelelően előkészített team munka nagy mértékben segíti az együttműködési megállapodásban és a gondozási-nevelési tervben meghatározott vállalások és feladatok megvalósulását. Az egységek folyamatosan fejlesztik a csoportkohéziót, hiszen fontos, hogy a szakemberek figyeljenek egymásra, segítsék egymást, és egymás programjaiba bekapcsolódjanak. Az egyéni esetkezelés mellett nagy hangsúlyt fektetnek a közösségi/csoportos szociális munkára, hiszen esetkezelésük során megbizonyosodtak arról, hogy a közösségi szociális munka hatékonyan bizonyul a komplex problémamegoldásban.

Statisztikai adatok

2022-ben a Szolgáltatnál Miskolcon együttműködési megállapodás alapján 2429 fő vette igénybe a szolgáltatásokat. 763 családdal kötöttek együttműködési megállapodást az év folyamán a TSZK-kban. Az együttműködésben érintett személyek számában csökkenés figyelhető meg a 2021-es adatokhoz képest, mivel 2021. júliusától a hatósági ügyekben érintett gyermekes családokkal (védelembe vétel, nevelésbe vétel) nem kell együttműködési megállapodást kötnie a Szolgáltatnak. Ezekben az esetekben a Központ esetmenedzsere az esetgazda, a GYVR rendszerben ő a felelőse a szükséges dokumentációnak, a családsegítő munkatárs az intézkedéseit vezeti az online felületen és helyzetértékelést készít az adott családról.

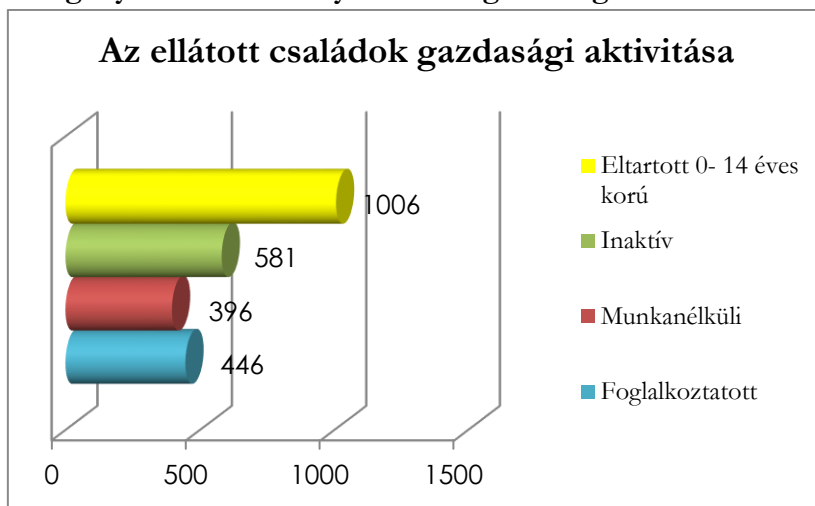
Az intézmény 2611 fő számára nyújtott szolgáltatást olyan esetben, amikor nem született együttműködési megállapodás. A hatósági intézkedéssel érintett családok gondozása során 609 személlyel, összesen 172 családdal foglalkoztak a családsegítők. Emellett a többi esetben az igénybe vevők problémáinak megoldása nem igényelt hosszú távú gondozási folyamatot. 784 fő egy alkalommal kereste fel az intézményt, amely növekedést mutat az előző év adataihoz képest a tanácsadásban részesülő vagy a szolgáltatásokat néhány alkalommal

igénybe vevő (pl. információnyújtás, ügyintézésben történő segítségnyújtás stb.) ellátottak számában.

2022-ben összesen 5040 fő, 1480 család került kapcsolatba a Szolgálattal Miskolcon.

A Szolgálathoz fordulóknak nemek szerinti megoszlását tekintve a szolgáltatásokat igénybe vevők között továbbra is magasabb számban vannak a nők, mely abból adódik, hogy a nők könnyebben kérnek segítséget problémáik megoldásához.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

A diagram a Szolgálattal együttműködési megállapodást kötött igénybe vevők körét mutatja be **gazdasági aktivitás szerint**. Az ábrából látható, hogy az intézmény szolgáltatásait legnagyobb számban az eltartott 0-14 éves korosztály veszi igénybe. Ez azzal magyarázható, hogy a jelzések leginkább kiskorú gyermekekről érkeznek. Az inaktív körében is magas arányú a 15 év feletti eltartott kiskorúak száma. A gondozott családok kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében munkaerő-piaci tanácsadást biztosítanak kollégák és az évekre visszatekintő együttműködésben az Önkormányzat Paktum programja. Az ellátottak körében magasabb a foglalkoztatottak aránya, mint a munkanélkülieké.

Iskolai végzettség tekintetében az ellátottak köréből 1356 fő nem rendelkezik az általános iskolai 8 osztályos végzettséggel, ami a gyermekek magas arányát is jelöli az összes ellátottak között. Szakmunkásképzőben vagy szakiskolában szerzett szakképzettséggel 260 fő jelent meg a Szolgáltatnál, érettségivel 204 fő rendelkezik, felsőfokú végzettsége 25 főnek van. Klienseik főként az aluliskolázott rétegekből kerülnek ki. Jellemzi őket az alacsony érdekérvényesítő képesség, a tanulás, mint érték hiánya, a szociokulturális hátrányok újra termelődésének esélye.

Legmagasabb számban a 3 vagy több gyermeket nevelő családok jelentkeznek klienseik körében (233 fő). Az 1-2 gyermeket nevelő családok (177 fő) után magas az egy szülő családok aránya (247 fő). Ezekben a családokban nevelkedő gyermekek vannak kitéve a legtöbb hátrálynak mind anyagilag, mind a család működési zavarait tekintve.

Kezelt problémák és szakmai tevékenységek együttműködési megállapodás alapján
Az együttműködési megállapodás alapján történő családgyógyászati során a Szolgálattal kapcsolatba kerülő családoknál az alábbi problémák jelennek meg:

Probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint
Életviteli	163
Családi-kapcsolati konfliktus	95
Családon belüli bántalmazás	50
Elhanyagolás	78
Gyermeknevelési	99
Gyermeknevelési intézménybe való beilleszkedési nehézség	65
Magatartászavar, teljesítményzavar	70
Fogyatékoság, retardáció	5
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	16
Szenvedélybetegség	24
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	15
Foglalkoztatással kapcsolatos	3
Anyagi	80

Az elsődlegesen jelentkező problémák mellett a legtöbb esetben halmozottan tapasztalhatóak más veszélyeztető problémátípusok is. A Szolgáltatónál elsődleges problémaként 2022-ben is a család, szülők életviteléből adódó nehézségek jelentkeztek legnagyobb számban. Emelkedő számot mutat az előző évhez képest az oktatási-nevelési intézményekbe történő beilleszkedési zavarok száma, ami az óvodai és iskolai szociális segítők munkájának is betudható, mivel egyik fő feladatuk, hogy az óvodákat és iskolákat segítsék, rábírják a jelzések megtételében. Magasabb számot mutat a szenvedélybetegség és az egészségi probléma az elsődleges problémátípusok között az előző évihez képest.

Magas az **elhanyagolásból** származó veszélyeztetettség a kiskorúak körében. Ez magába foglalja az igazolatlan óvodai-iskolai hiányzásokat is, amikor a szülők nem képesek a gyermek tankötelezettségét elősegíteni. Az oktatási-nevelési intézmények, mint a legmagasabb jelzést tevő jelzőrendszeri tagok még mindig leginkább erről a problémáról küldenek jelzést a család- és gyermekjóléti szolgálatnak. 2022. évben folytatódott az a tendencia, ami a COVID járványhelyzet idején jelentkezett, a magas óraszámú igazolt mulasztásokról érkező jelzések továbbra is nagy számban érkeztek a Szolgálathoz. Ezek időnként olyan mértékű hiányzások miatt érkeztek, ami a gyermekek osztályozhatóságát veszélyeztették.

Az **anyagi problémák** száma is jelentős, mivel az ellátottak nagy része hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek tekinthető iskolai végzettségét, lakáskörülményeit és jövedelemforrásait tekintve.

Magas számban fordul elő a **magatartás- és teljesítményzavar**, valamint a **gyermeknevelési probléma**, amelyek adódhatnak a halmozott problémák esetén a család életmódjából, a szülők szociokulturális hátrányaiból.

A háttérben gyakran húzódik meg **családi, kapcsolati konfliktus**, mely során a gyermekek elhanyagolása, veszélyeztetése gyakori. Egyre többször előfordul, hogy a családi-kapcsolati konfliktusok a gyermekes családoknál a folyamatban lévő válások, vagy kapcsolattartási problémák során alakulnak ki, melyek olyan helyzetet teremtenek, hogy azok már kihatnak a kiskorú lelki fejlődésére. (A szülő „eszközként” használja a gyermeket arra, hogy hátrányt okozzon a másik félnek, ilyenkor megjelenik a szülők eltérő nevelési álláspontja.) Ez a fajta problémátípus a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező, és előnyösebb társadalmi státuszú kliensek körében fordul elő leginkább.

A **családon belüli bántalmazás** előfordulása gyakorinak mondható, azonban a családot körülvevő jelzőrendszeri tagok még mindig nehezen vállalják a jelzést. A **szexuális abúzus** látens jeleit nehéz beazonosítani, arról felelősséggel jelzést tenni. Ilyen esetekben segítséget jelenthet az esetkonzultáció, ahol több szakember egyeztet a probléma jellegéről és megoldási lehetőségeiről. Az óvodai és iskolai szociális segítők köznevelési intézményekben történő jelenléte egyre több családon belüli bántalmazásos problémára derít fényt. Munkatársaikat a gyermekek gyakran bizalmukba fogadják, és osztják meg velük családi gondjaikat.

Szakmai tevékenység adatai 2022-ben

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma
Információnyújtás	21773
Segítőbeszélgetés	12189
Tanácsadás	7399
Ügyintézéshez segítségnyújtás	3366
Konfliktuskezelés	1318
Kríziskezelés	178
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	
- pénzbeli	747
- természetbeni	5019
Közvetítés	
- más szolgáltatásokhoz	836
• ebből átmeneti gondozásba	126
• család- és gyermekjóléti központhoz	623
Esetkonferencia	179
Esetmegbeszélés	1330
Esetkonzultáció	3259

Szakmaközi megbeszélés	10
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka	4
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	76
Közösségfejlesztés	264
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	902
Családlátogatás	12222
Adományközvetítés	19953
Hátralékkezelési tanácsadás	59
Munkavállalási, pályaválasztás tanácsadás	220
Összesen	91886

A 2022. év folyamán végzett szakmai tevékenységek száma emelkedett az előző év adataihoz képest, aminek egyik fő összetevője a magas számban megjelenő adományközvetítés, mely szolgáltatást az intézmény a segítő folyamatba építve nyújtja.

2022-ben az Önkormányzat több ízben szociális tűzifaosztás szervezésével bízta meg az intézményt, amelyben elsősorban a Szolgálat munkatársai vállaltak szerepet. Önkormányzati döntés született a szociális faosztásban részesülők köréről, akik a MESZEGYI-vel együttműködési megállapodásban kell, hogy álljanak. A jogosultság feltételeiről is határozatban döntött az Önkormányzat. A faosztás lebonyolítását a Miskolci Városgazda Nonprofit Kft. közreműködésével oldották meg. A Nádasréten, a Lyukóvölgyi Községi Házban, a MESZEGYI Kabar utca 4. szám alatti telephelyén került sor a tűzifa kiosztására. Január, február, március valamint december hónapokban összesen 783 m³ fát osztottak ki 462 család és egyedülálló személy részére.

A természetbeni ellátásokhoz jutás segítése nagyobb számot mutat a tavalyi adathoz. A Szolgálat munkatársai részt vettek az Önkormányzat által szervezett szünidei gyermekétkeztetés előkészítésében a nyilatkozatok kitöltésének segítségével, illetve a kiosztásnál a jelenléti ívek kitöltésével. 2022. évben ugyancsak a Polgármesteri Hivatal szervezésében valósult meg egy lakossági izzócsere-program, mely során a miskolci lakosok az energiatakarékosság jegyében korszerű LED izzókat igényelhettek. Az energia árak nagyarányú emelkedése miatt magas volt a jelentkezők száma.

A Szolgálat tájékoztatási feladatkörében nyújtott információt a hozzá forduló klienseknek, tájékoztatva ilyenkor őket a szociális ellátások formáiról, lehetőségeiről, a hozzájutás feltételeiről, ezek száma jelentősen nőtt az előző évhez képest. A segítő beszélgetések és a családlátogatások magas száma kifejezi, hogy ezek a szakmai tevékenységek a család- és gyermekjóléti szolgáltatás alapvető eszközei a bizalmon alapuló segítő kapcsolat során. A családlátogatások alkalmával teljesebb képet kapnak a családok helyzetéről, életkörülményeiről. A több alkalommal megvalósuló segítő beszélgetéssel a családok belső és külső erőforrásait tárjuk fel. Gyakori az ügyintézéshez történő segítségnyújtás, illetve a tanácsadás. Az intézmény munkatársai egy-egy találkozás alkalmával többféle segítő tevékenységet folytatnak a problémák kezelése érdekében.

A 2016-ban életbelépő jogszabályi változások előmozdították a szakmai konzultációk, esetmegbeszélések és esetkonferenciák szervezését. Ezek megtartása beépült a mindennapi szakmai munkavégzésbe, esetkezelésbe. Az esetmegbeszélések, esetkonzultációk száma emelkedett az előző évhez képest, ami szintén a hatékony segítségnyújtáshoz elengedhetetlen szakmaközi együttműködések erősíti.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai

2022-ben 2134 kiskorú veszélyeztetettségét tartotta nyilván a Szolgálat. Ebből legmagasabb számban környezeti okok fordulnak elő (1358 fő esetében). Ebben a főcsoportban vezető problémaként nevelési problémák, fizikai elhanyagolás, családi konfliktusok, a szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés), elégtelen lakáskörülmények állnak.

OKOK	ÉRINTETT GYERMEK	HATÓSÁGI INTÉZKEDÉS
<u>Környezeti probléma</u> (nevelési, családi konfliktus, életviteli, bántalmazás, elhanyagolás, lakhatás, stb)	1358	443
<u>Magatartási probléma</u> (drog-, alkohol fogyasztás, tankötelezettség mulasztás, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, stb.)	465	128
<u>Egészségi probléma</u> (magatartási tanulási zavar, betegség, fogyatékoság, stb.)	93	2
<u>Anyagi probléma</u>	218	51
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma	2134	624
Családok száma, ahol veszélyeztetett kiskorúak élnek	844	286

A védelembé vételi javaslatok elsősorban az igazolatlan iskolai mulasztások, továbbá a szülői elhanyagolás, a nevelési problémák miatt kerültek továbbításra a Központ felé. Egyre nagyobb számban jelennek meg a családi konfliktusból adódó problémák, amely vagy bántalmazás gyanújával, vagy rendőrségi jelzéssel érkezik a Szolgálathoz.

A javaslat elküldése előtt a családsegítők konzultálnak a területileg illetékes esetmenedzserekkel, közösen tartják meg az esetkonferenciát. Együtt vesznek részt a védelembé vételi tárgyaláson és szorosan együttműködve próbálják – a kompetencia határokat betartva – segíteni a családokat a problémák megszüntetése érdekében előírt feladatok megoldásában.

A magatartási problémák 465 esetben jelentik a veszélyeztetettséget. Vezető helyen van az 50 órán túli igazolatlan hiányzás (188 eset), amit az oktatási-nevelési intézménybe való

beilleszkedési nehézség követ (151 főnél). Ezek a problémák nagyrészt a szegregátumokból érkező, halmozott problémákkal küzdő családoknál jelentkeznek, ahol a szülők nem tudják szülői szerepüket megfelelően betölteni.

Az egészségi problémák (93 fő) közül kiemelkedő a tanulási és magatartászavarok által okozott hátrány (77 fő esetében), amit a köznevelési intézmények nehezen tudnak kezelni az integrált nevelés-oktatás során. 2022-ben a tavalyihoz képest emelkedett a látókörükben lévő, ezzel a problémával veszélyeztetett gyermekek száma. Egy-két iskolában koncentráltan jelentkezik a halmozottan hátrányos tanulók köre, akik között magas számban található tanulási zavarral rendelkező gyermekek. Ezekben az iskolákban nincs több fejlesztő pedagógus, mint a város jobb tanulói összetételével bíró iskolákban, ezért nagyobb teher hárul a pedagógusokra az oktatás nevelés során.

A veszélyeztetettséget előidéző okok nem önmagukban fordulnak elő, gyakran halmozódnak. Több veszélyforrás idézi elő a gyermekek hátrányait, problémáit. A veszélyeztetett gyermekek és családjaik gondozása során nagy számban hatósági intézkedések kezdeményezésére is sor kerül. 49 esetben súlyos veszélyeztetettség fennállása miatt közvetlen hatósági beavatkozást kezdeményeztek a Központ értesítése mellett.

Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

A válsághelyzet olyan családi, környezeti, szociális, társadalmi helyzet, vagy ezek következtében kialakult állapot, amely a várandós anya testi vagy lelki megrendülését, társadalmi ellehetetlenülését okozza, és ezáltal veszélyezteti a gyermek egészséges megszületését; ezen belül terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya az állapotát környezete és hozzátartozói előtt titokban szándékozik tartani. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat ilyen esetekről szerez tudomást, az NM. rendelet értelmében tájékoztatja a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, pl. családok átmeneti otthonába való elhelyezés lehetőségéről, valamint az örökbe adásról, annak jogi kihatásairól, az örökbefogadással foglalkozó segítő civil és állami szervezetek elérhetőségéről.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1993. évi V. törvény szerint „magzat gyámja” jogi lehetőség általában kiskorú szülők, illetve öröklési viszonyok esetében alkalmazható, a gyámhatóságok döntései alapján. Meg nem született gyermek esetében a gyámhatóságoknak nincs jogszabályi felhatalmazásuk egyéb hatósági beavatkozásra, viszont a gyermek születése után azonnal kötelesek intézkedni a gyermek veszélyeztetettségének megléte esetén.

2022-ben 75 fő szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anyát gondoztak Miskolcon. Legtöbbször védőnői, valamint iskolai jelzés alapján kerültek kapcsolatba a problémával érintett kliensekkel. Sajnos az iskolai jelzések az egyéni munkarend státusz tekintetében nem térnek ki a várandósságra, erről csak a védőnőtől értesülnek. A családsegítő kollégák akkor tudtak hatékonyan beavatkozni, amikor a család élt a felajánlott segítséggel, megtették a szükséges lépéseket a csecsemő fogadása érdekében, a védőnő által előírt vizsgálatokon megjelentek.

Várandósság esetén a területi védőnők - mint legaktívabb és leglelküismeretesebb jelzőrendszeri tagok -, ha veszélyeztetettséget tapasztalnak, azonnal értesítik a Szolgálatot. A védőnői jelzéseknek, és a jól működő nagyon aktív együttműködésnek köszönhetően a várandós édesanyáknak már a terhesség kezdeti időszakában segítségére tudnak lenni. Szinte minden esetben a védőnővel közös családlátogatások alkalmával keresnek megoldást a problémákra. Amennyiben elegendő idő áll rendelkezésre, felkészítik a születendő gyermek

fogadására az édesanyákat, illetve kiskorú szülő esetén gondoskodnak a családba fogadás előkészítéséről, illetve súlyos anyagi problémák esetében az anyaotthoni elhelyezésről.

A születendő gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére akkor kerül sor, ha az édesanya eltitkolta terhességét, és a körülményei nem alkalmasak a csecsemő gondozására, egészségének megőrzésére, vagy a várandósság idején alapellátás keretében minden fajta segítséget elutasít, és az újszülött fogadására megfelelő feltételek ugyancsak nem biztosítottak a családban. A kiskorúak körében még mindig nagy a tájékoztatatlanság a fogantatásról és a nem kívánt terhesség elleni védekezés módjairól.

2022-ben magas volt a védőnői jelzések száma. Sok volt az intézmény látókörébe kerülő 18 éven aluli várandósok száma, akiknek egy része alkalmas a gyermek fogadására és nevelésére. Őket a család, illetve a nagykorú apa is támogatja. Sok 18 év alatti terhes késve jelenik meg a védőnői tanácsadáson, ilyenkor a Szolgáltatnak is fokozott feladata, hogy mielőbb elirányítsa az anyát az orvoshoz, illetve a vizsgálatokra. Ilyen esetekben folyamatosan kapcsolatot tartanak a várandós közvetlen környezetében található családtagokkal. Amennyiben ez szükséges, adományokból támogatják a kismamákat, hogy a gyermek érkezéséhez biztosítani tudják a nélkülözhetetlen tárgyi eszközöket.

Még mindig nagy kihívást jelent a „vándorló” családok gondozása. Nehéz őket nyomon követni, sokszor más településre költöznek, az egészségügyi és a gyermekjóléti gondozásuk elmarad, hatósági intézkedés kezdeményezése az „illetékesség” hiánya miatt igen nehézkes.

Több esetben előfordul, hogy a veszélyeztetett anyákat és gyermeküket hozzá tudják segíteni valamilyen átmeneti gondozás igénybevételéhez, azonban az ellátórendszerben a kismamaotthonok, anyaotthonok alacsony száma nehézséget jelent ennek a szolgáltatási formának az elérésében. Megfelelő szülői attitűd mellett sajnos gyakran tapasztalható olyan mértékű mélyszegénység, amely az otthonába kerülő újszülött testi épségét veszélyeztetné. Ezekben az esetekben próbálnak anyaotthoni elhelyezést találni a várandós anya számára, azonban a hosszas várólisták miatt ez a feladat nagyon nehéz.

A családsegítők elmúlt évi tapasztalatai alapján elmondható, hogy a válsághelyzetben lévő kismamák általában törekednek a hatósági intézkedések elkerülésére. Akár családi, kapcsolati problémák, akár rossz lakáskörülmények veszélyeztetnék a születendő gyermeket, az édesanyák nagy részben vállalják az anyaotthoni elhelyezést vagy a családba fogadást a hatósági intézkedések elkerülése érdekében.

A kiskorú válsághelyzetben lévő várandós anyánál többféle probléma jelentkezik a családban: a fiatal leány felkészületlen a csecsemő gondozására, nevelésére, kimarad az iskolából (esetleg egyéni munkarenddel folytatja a tanulmányait), előfordul, hogy az általános iskolai 8. osztályos végzettséget sem szerzi meg. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy sajnos ilyen fiatal korban rendszerint nem képes felelősségteljes szülői magatartást tanúsítani, ezért többször hagyják gyermeküket a gyámokra, akik rendszerint az anyai nagyszülők közül kerülnek ki. Ezután csavarognak, előfordul a prostituálódás, melyről a családsegítő kollégák a család elmondásából értesülnek.

A 18. életévet betöltött várandósok esetében legnehezebb megoldást találni azon esetekben, amikor az anya nem együttműködő vagy pszichés problémákkal küzd és a belátási képessége korlátozott. Hiába az együttműködés az orvos, védőnő és a gyermekjóléti szolgálat között, ha a várandós nem együttműködő és a vizsgálatokon nem vesz részt.

Az intézmény által biztosított válsághelyzetben lévő édesanyákhoz kapcsolódó preventív tevékenység a több TSZK-ban is szervezett baba-mama klubok. A tavalyi év során az újszülöttek haza nem adhatósága témában több alkalommal is szerveztek megbeszélést a

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Oktató Kórház újszülött osztályán dolgozó kórházi védőnői, valamint a Gyámhivatal vezetője és munkatársai közreműködésével. A megbeszélésen az egységes szakmai szempontokat, az együttműködés részleteit foglalták keretbe.

Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása a Szolgálatnál

Amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a család önkéntes együttműködésével, illetve hatósági kötelezéssel sem lehet megszüntetni, indokolt esetben a gyermeket az esetmenedzser (krízis helyzetben a családsegítő) javaslatára a gyámhatóság kiemeli a családból.

Egy gyermek családjából történő kiemelése során minden esetben súlyos, esetleg hosszú ideje fennálló problémák állnak a háttérben. Tapasztalatuk szerint csekély számban gondozhatók vissza családjukba ezek a gyermekek. A szülők nem képesek életkörülményeiken változtatni. Ezekben az esetekben a családi egység, ami nyilvánvalóan korábban sem volt meg, oly mértékben sérül, amit rendkívül nehéz helyreállítani. Bizonyos esetekben a szülők nem motiváltak, hogy a gyermek visszakerüljön a családba. Sok esetben a szülők eltűnnek látókörükből, vagy vándorolnak, ami nehezíti a visszagondozást.

Szakellátásban lévő gyermek családjának gondozása során a Szolgálat tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, illetve szolgáltatások, ellátások közvetítésével igyekszik elősegíteni a hazagondozást. A családsegítők minden hozzájuk forduló számára tájékoztatást nyújtanak a jogaikról, élethelyzetétől függően az igénybe vehető támogatási formákról, ellátásokról (a támogatás, ellátás igénybevételének módjáról, feltételeiről). Hozzáférést biztosítanak a Szolgálatnál/Központnál igénybe vehető szolgáltatásokhoz, ezek közül legtöbbször a jogi és pszichológiai tanácsadásokhoz. Anyagi, megélhetési nehézségeik esetén adományok közvetítésével, valamint a munkaerő-piaci tanácsadók és más – a problémák megoldásába bevonható – szolgáltatókkal együttműködnek.

Előfordul, hogy olyan családdal vannak kapcsolatban, ahol nem minden gyermek lett nevelésbe véve, és az otthon nevelkedő védelembe vett kiskorúak miatt a szülőket együttműködésre kötelezte a gyámhivatal. Általánosságban elmondható, hogy nem jellemző, hogy a nevelésbe vett gyermekek szülei a Szolgálat segítségét kérik életvitelük rendezéséhez. Egy-egy gyermek nevelésbe vételét legtöbb esetben hosszú, gyakran több évre visszatekintő családgondozás előzi meg, amely ezekben az esetekben a családsegítő és az esetmenedzser minden igyekezete ellenére sem vezet eredményre. Azok a szülők, akik ez idő alatt nem tudnak változtatni életviteli problémáikon, elhanyagoló nevelési attitűdjükön, agresszív magatartásukon és nem tudják kezelni szenvedélybetegségüket annak érdekében, hogy ne veszítsék el gyermeküket, a tapasztalatok szerint a gyermek nevelésbe vételét követően még kevésbé törekednek a pozitív irányú változásra. Az effajta törekvés hiánya az oka annak, hogy a Szolgálat segítségét sem keresik problémáik megoldásában.

Amennyiben a családok motiváltak a családgondozás során az együttműködésre a gyermekeik hazagondozása érdekében, előfordul, hogy a gyermek vissza is kerül szerinti családjába. A gyermekek családjukba való visszahelyezése olyan esetben lehetséges, ha a gyermekek testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított a családban, alapellátásban végzett családgondozás mellett.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése

A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik az észlelő és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes

gyermek veszélyeztettségének időben történő felismerését. Az észlelő-jelzőrendszer képezi a szolgáltatás egyik alappillért, mert az abban résztvevő szakemberek révén, a saját szakterületükön fellelhető, a családokkal és gyerekekkel kapcsolatos problémák jelzése során kerül a szolgálat látókörébe a megoldandó probléma. A jelzőrendszer működése egyúttal team munkát is jelent, mert a problémák összetettsége miatt a megoldás is sokszor a szakterületek együttműködése során valósul meg. Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

Minden család- és gyermekjóléti szolgálatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie a helyi jelzőrendszeri munka hatékonyabb és koordináltabb működése érdekében, aki heti jelentést készít. Feladatait a Gyvt. 17. §-a, az Szt. 64.§ (2) bekezdése és az NM rendelet. 9.§ (1) bekezdése szabályozza.

A Szolgálat által működtetett észlelő és jelzőrendszer figyelemmel kíséri a családok és gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, szolgáltatások iránti szükségleteit. A Szolgálat a jelzőrendszer tagjait felhívja jelzési kötelezettségeire, fogadja a beérkezett jelzéseket, intézkedéseket tesz, melyről tájékoztatja a jelzéstevőt. Heti jelentést és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. Kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs telefonszolgálattal. Minden TSZK-ban működik jelzőrendszeri felelős, aki összefogja az adott ellátási területhez tartozó jelzőrendszeri munkát és kapcsolatot tart a Központ jelzőrendszeri tanácsadóival.

Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a szakmaközi megbeszélések összehívását évente legalább hat alkalommal. A szakmaközi megbeszélésekre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges. Célja, hogy a szolgálat és az észlelő-jelzőrendszeri tagok együttműködését elősegítse, illetve hatékonyabbá tegye.

Minden év február 28-ig szakmai tanácskozást kell összehívni, melynek az előző év értékelése a feladata a jelzőrendszeri tagok bevonásával. 2022. évben a Központ Oktatótermében került megrendezésre az éves tanácskozás. A kisebb létszámban megjelenő jelzőrendszeri tagok interaktívan vettek részt a megbeszélésen. Ez a forma alkalmasabb volt a tanácskozás igazi céljának megvalósításához, mint az eddigi, nagy körben, frontálisan tartott konferenciák.

A Szolgálat konkrét esetekhez kapcsolódóan esetkonferenciát szervez, a család és az érintett szakemberek bevonásával. Ennek célja, a szolgáltatást igénybe vevő gyermeket és családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása, illetve elosztása a résztvevő szakemberek és egyéb meghívottak között.

Az esetmegbeszélés mellett, de nem helyette az esetfelelősök, illetve esetmenedzserek esetkonzultációt tartanak az érintett szakemberekkel.

A Szolgálathoz 2022-ben érkezett jelzések számát és a jelzőrendszeri tagok közötti megoszlási arányát tükrözi a következő táblázat:

JELZŐRENDSZERI TAG MEGNEVEZÉSE	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	390	47
Ebből védőnői jelzés	334	8
Család- és gyermekjóléti szolgálat	87	17
Család- és gyermekjóléti központ	258	12
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	88	-
Átmeneti gondozást biztosítók	61	30
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	1	1
Köznevelési intézmény	907	19
Rendőrség	211	2
Ügyészség, bíróság	12	5
Pártfogó felügyelői szolgálat	20	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	1	2
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	5	-
OKIT	15	8
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	34	3
Önkormányzat, jegyző	93	36
Foglalkoztatás- felügyeleti hatóság	-	-
Katasztrófavédelem	-	-
Közüzemi szolgáltatók	3	3
Gyermekjogi/ellátottjogi képviselő/betegjogi képviselő	-	-
Hivatásos gondnok	1	1
Javítóintézet	-	-
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	365	236
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	23	20
Büntetés- végrehajtási intézet, végrehajtási pártfogó felügyelő	1	-
Összesen	2594	439
A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	2153	439

A táblázatban megfigyelhető az a jelzési tendencia, amit az ellátási területen működő jelzőrendszer tagjainak együttműködési tapasztalatairól a Központ jelzőrendszeri tanácsadója írt le. A legmagasabb számú jelzést az iskolák és óvodák teszik, akikkel az együttműködést tovább erősítette az óvodai és iskolai szociális segítő rendszeres jelenléte a köznevelési intézményekben.

A jelzések tartalmának minőségében is javulás figyelhető meg a szociális segítő munkájának köszönhetően. A védőnőktől és a gyámhivataltól érkeznek még nagy számban jelzések. A védőnők továbbra is alappilléreknek számítanak a jelzések és a közös családlátogatások tekintetében. A velük működő szoros szakmai kapcsolat rendkívül sok segítséget jelent a családok támogatásában, az esetleges hatósági ügyek kezdeményezésében.

Az orosz-ukrán háború menekülthulláma csekély mértékben gyűrűzött a Szolgálat ellátotti körébe. 1 jelzés érkezett menekülteket befogadó állomásról kiskorúak rendezetlen szülői felügyelete miatt.

Egyéb szakmai tevékenység a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban

Gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §- a rendelkezik a szünidei gyermekétkeztetésről. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A család- és gyermekjóléti szolgálat a jegyző értesítése alapján felkeresi a listán szereplő gyermekeket nevelő családot, és segítséget nyújt a jogosultnak a szükséges igénylő nyilatkozat kitöltéséhez és benyújtásához.

2022-ben minden iskolai szünidőhöz kötötten vettek részt a HH és HHH családokban nevelkedő gyermekek számára a tavaszi, nyári, őszi, téli szünetekben igényelhető meleg étkezés igénybevételének felmérésében, nyilatkoztatásában, koordinálásában, az étkeztetés lebonyolításában.

A szünidei gyermekétkeztetés tapasztalatai azt mutatják, hogy az előzetes igénylések ellenére a családok jelentős része nem veszi át a meleg ételt, és nem is mondja le étkezési igényét. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI) felhívása kapcsán a Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztálya megkereste az intézményt, hogy mérje fel a családoknál az étkezés igénybevételének elmaradásának okait, illetve, ha az elmaradás jelentős veszélyeztető tényezőt jelentett a gyermekekre nézve, tegyék meg a szükséges gyermekvédelmi intézkedéseket. A családok többsége elutazott, munkát vállalt, betegsége hivatkozott a távolmaradása okáról. Hatósági beavatkozást nem kellett kezdeményeznie a családsegítőknél, az addig is gondozott családokat továbbra is ellátásukban figyelemmel kísérték.

A szolgáltatás hatékonyságát többek között azzal lehetne növelni, ha közelebb vinnék az átvételi helyeket a jogosultakhoz. Az eddigi gyakorlat alapján a leginkább rászoruló és a legtöbb gyermeket érintő területről két átszállással lehet eljutni a kijelölt iskolához.

Adományok közvetítése

- Részvétel a nagyobb áruházakban meghirdetett tartós élelmiszer adományok gyűjtésében. Azokból tartós élelmiszer csomagok összeállítása, hátrányos helyzetű, kisgyermekes családok részére közvetítése.
- A lakosság által felajánlott bútorok és nagyobb adományok nyilvántartása, közvetítése folyamatosan.

- Használt ruha adományra nagy igény mutatkozik, amit minden TSZK-ban igyekeznek kielégíteni a munkatársak.
- Tűzifa adomány: Részvétel az Önkormányzat által felajánlott tűzifa adomány kiosztásában.
- Rendszeres élelmiszerosztás a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel történt együttműködési megállapodás keretében.
- Az iskolakezdéshez és a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódóan felajánlott tanszerek és ajándékok kiosztása a vállalkozások és a lakosság felajánlásaiból.

Terepgyakorlat biztosítása

Különböző típusú felsőoktatási intézményekből (szociális munkás, szociálpedagógus képzésben részt vevő) jelentkeztek hallgatók a számukra előírt gyakorlati idő letöltése céljából. Az elmúlt évben gyógypedagógus hallgatók is megjelentek az intézménynél. Szakképző intézmények hallgatói is keresik a Szolgálatot terepgyakorlatuk letöltésére, a Szolgálat megismerésére, monitorozására (pl. kisgyermek gondozók, szociális ápoló-gondozó).

Fejlesztő pedagógiai szolgáltatás, korrepetálás, helyiség biztosítása

A tanulásban lemaradt gyermekek részére felzárkóztató korrepetálási munkát végeznek önkéntesek bevonásával több szolgáltatási helyen, illetve fejlesztő pedagógiai foglalkozást végez az intézmény fejlesztőpedagógusa.

Képzéseken való részvétel

A magas színvonalon végzett segítő munka alapfeltétele a munkatársak folyamatos továbbképzése. A kötelező továbbképzési rendszer átalakítása óta a tavalyi év során zárult az első továbbképzési ciklus a kollégák nagy részének. Emiatt főként azok kerültek beiskolázásra, akiknek hiányzott még a képzési feltételek teljesítéséhez szükséges pontszám vagy képzési típus.

Közös programok

A MESZEGYI Család- és Gyermejkölési Alapellátások Igazgatóságán dolgozó minden szakmai munkatárs számára a szakmai tevékenység folyamatos egyeztetése, szervezése, illetve a kiegésző megelőzése érdekében rendszeresen tartanak megbeszéléseket, értekezleteket, programokat, melyek az alábbiak:

- vezetői megbeszélések,
- csoportmegbeszélés (hetente),
- esetmegbeszélés (hetente), akut esetben azonnal,
- szakmai stábülés,
- tematikus szakmai műhelymunka,
- szupervízió (havonta),
- szakmaközi megbeszélés intézményi szinten – 2022-ben: 10 alkalommal,
- mentális napok (negyedévente).

Települési feladatellátás - család- és gyermekjóléti szolgáltatás a MESZEGYI ellátási területén

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás megszervezésére 13 Miskolc környéki település Miskolc önkormányzatával kötött feladatellátási szerződést, melynek keretein belül a MESZEGYI biztosítja a szolgáltatást.

A 2018. január 1-től ellátott települések: Berzék, Bükksgentkereszt, Harsány, Köröm, Mályi, Nyékládháza, Ónod, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhídvég, Sajókeresztúr, Sajósenye.

A MESZEGYI által ellátott települések lakosság száma 24910 fő, melyből a 0-18 év alattiak száma: 5302 fő.

Személyi feltételek alakulása – a család- és gyermekjóléti szolgáltatás megszervezése

2006 óta az intézmény dolgozói létszáma folyamatosan változik a jogszabályban előírt szakdolgozói létszámnak megfelelően a család- és gyermekjóléti feladatellátás érdekében. Az álláshelyek az ellátott települések polgármestereivel, illetve jegyzőivel történt egyeztetés után kerültek betöltésre.

Az évek folyamán az ellátott települések lakosság számát, a településen élő 0-18 év közötti korosztályba tartozó népesség számát, a lakosság szociális és demográfiai összetételét, valamint a jogszabályi előírásokat figyelembe véve kerültek kialakításra a családgondozói körzetek.

Az intézmény által ellátott 13 településen a család- és gyermekjóléti feladatokat 9 családsegítő munkatárs végzi.

Családgondozói körzet	Családsegítő munkatárs
Bükksgentkereszt-Répáshuta	1 fő
Harsány	1 fő
Berzék-Sajóhídvég-Köröm	2 fő
Mályi	1 fő
Nyékládháza	1 fő
Ónod	1 fő csoportvezetői feladatokkal is megbízva
Sajóbábony	1 fő
Sajókeresztúr-Sajóecseg-Sajósenye	1 fő

A Berzék-Sajóhídvég-Köröm települések alkotta családgondozói körzet lakosság száma szerint 1 fő családsegítő alkalmazása szükséges, azonban a főként Köröm településen előforduló magas esetszám legalább 2 fő családsegítőt igényel, melyet a jogszabály is alátámaszt (minden 25 ellátott családra 1 fő családsegítő foglalkoztatását teszi lehetővé).

Szolgáltatási helyek, tárgyi feltételek

A feladat hatékony ellátása érdekében a feladatellátási szerződést kötő települések önkormányzatai biztosítják a családsegítő munka végzéséhez szükséges – személyes segítő munka követelményeinek megfelelő – munkaszobát.

A családsegítő szolgáltatások az alábbi címeken találhatóak:

3575 Berzék, Petőfi u. 44.
3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
3555 Harsány, Hunyadi út 2.
3577 Köröm, Rákóczi út 11.
3434 Mályi, Botond u. 5.
3433 Nyékládháza, Kossuth u. 47.
3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
3559 Répáshuta, Kossuth u. 2.
3792 Sajóbáony, Arany J. u. 5.
3793 Sajóecseg, Thököly u 5.
3576 Sajóhídvég, Rákóczi u. 40.
3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

A Települési Feladatellátás Család- és Gyermekejóléti Szolgáltatásban a települési önkormányzatok biztosítják az irodahelyiséget, az infrastrukturális feltételeket, az intézmény pedig a munkavégzéshez szükséges tárgyi eszközöket (bútorzat, telefon, számítástechnikai felszerelések, kerékpár, irodaszerek).

A szolgáltatási helyek minden településen jól megközelíthető helyen, a települések központjában találhatóak. Legtöbb esetben valamilyen másik intézmény épületében kaptak helyet az intézmény munkatársai (pl. polgármesteri hivatal, közösségi ház).

Szakmai munka jellemzői

Település	Esetszám	Gyermekek száma	Forgalomszám	Nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma
Berzék	20	16	234	108
Bükkszentkereszt	0	0	67	44
Harsány	12	6	299	4
Köröm	13	71	715	529
Mályi	15	15	719	65
Nyékládháza	15	3	807	44
Ónod	11	0	495	44
Répáshuta	0	0	5	34
Sajóbáony	20	24	656	48
Sajóecseg	4	0	118	14
Sajóhídvég	17	67	917	55
Sajókeresztúr	12	15	275	91
Sajósenye	2	1	77	17
ÖSSZESEN	141	218	5387	1067

Az esetek mértékét a települések lélekszáma és szociodemográfiai összetétele határozza meg. Köröm, Ónod, Sajóbáony és Sajóhídvég településeken kimagasló esetszámok jelentkeznek. Berzék és Sajóhídvég településeken egy családsegítő kolléga látja el a szolgáltatást, így az ő esetszámai összeadódnak. Az NM rendelet 1. számú mellékletében 4000 fő lakosságszámra (település/közös hivatalhoz tartozó települések) vetítve, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő alkalmazását írja elő. Ezek a települések a forgalomszám és a nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma is nagyon magas.

Ezek alapján javasolja az intézmény a feladatellátási szerződések felülvizsgálatakor, hogy ezen településeken a szakmai munka színvonalának megőrzése és a családsegítő munkatársak mentális leterheltségének, munkakörülményeinek javítása érdekében a magasabb szakmai létszámok finanszírozásához járuljanak hozzá az érintett önkormányzatok.

Jelzőrendszeri munka a települési feladatellátásban

A jelzőrendszer tevékenysége hangsúlyos szerepet kap a gyermekvédelem működésében. A Központ felállásával, a jelzőrendszeri tanácsadó működése kapcsán a jelzőrendszer tagjaival történő együttműködés elakadásaiban több alkalommal segítséget kaptak a munkatársak. A tanácsadó közös esetmegbeszélések, szakmaközi fórumok megtartásában nyújtott támogatást a területen dolgozó családsegítőknél.

A jelzések között kiemelkedő számban küldtek jelzést a köznevelési intézmények. Az egészségügyi szolgáltatóktól kapott jelzésekben még mindig jellemző, hogy a védőnők küldik inkább a jelzéseket, az orvosok még mindig kevésbé aktívak a jelzőrendszeri tevékenységben.

A Központtal történő együttműködés

Az esetmenedzserekkel történő együttműködés stabilná vált. A közös szakmai tevékenységek, eljárásrendek az EMMI által közzétett ajánlások és protokollok mentén alakultak.

A gördülékeny szakmai munka segítése érdekében havonta közös esetmegbeszélő csoportokat szerveztek a Központban, melyeken részt vettek az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak. Itt lehetőség nyílik a nehezen kezelhető esetek, ellentétes szakmai vélemények megvitására.

Az esetmenedzserek magas esetszáma, illetve a településeken egyedül dolgozó kollégák szakmai és mentális támogatása egyaránt indokolja ezeknek az alkalmaknak a megtartását.

A Központ speciális szolgáltatásainak megszervezésével közelebb kerülnek a pszichológiai, jogi tanácsadás lehetőségei a kistelepülések lakosai számára. Ezeket túl a családterápiás szolgáltatást is több településről igénybe vették a kliensek. Az iskolai, óvodai segítők is rendszeresen jelen vannak a közoktatási intézményekben, és az iskola keretein belül foglalkoznak egyénileg, vagy csoportosan a gyermekekkel. Velük az együttműködés kimagasló.

A Szolgálat és Központ fejlesztési területei, javaslatai

- Az ellátotti kört érintő problémák során felmerül az addiktológiai tanácsadás szükségessége
- Miskolcon hiányterület a pszichiátriai ellátás, főként a gyermekpszichiátria. Számos esetben szükség van gyors és helyben működő szakorvosi segítségre.

- Sok esetben a gyermek családból történő kiemelése megelőzhető az átmeneti gondozás igénybevételével, így az átmeneti otthonok férőhelyszám bővítése segítené munkájukat.
- A városi buszközlekedés javítása, járatok sűrítése (6,16 busz vonalán leginkább) a szegregátumok megközelíthetőségét, a lakosok szolgáltatásokhoz jutását könnyítené meg.
- Egészségmegőrző, prevenciós programok, felvilágosítás szükséges (korai terhesség, higiénés tanácsadás) védőnők, iskolai védőnők, gyerekorvosok, iskolaorvosok, óvodai – iskolai szociális segítők bevonásával.
- Az adósságkezelési programok újraindítása sok gondozott családnak oldaná meg lakhatási problémáit.
- Az iskolai felzárkóztatásban további tanodák létrehozása nagy segítséget jelenthet.
- Továbbra is szükséges a gyermekorvosokkal és felnőtt házi orvosokkal az intenzívebb kapcsolat kialakítása.
- Továbbra is tervezik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló prevenciós programokat, táborok szervezését, csellengő fiatalok bevonása fontos feladatuk az utcai szociális munkások és az óvodai és iskolai szociális segítők bevonásával (nyári szünet, őszi és tavaszi szünet).
- Tervezik érzékenyítő előadások szervezését kollégák és kliensek számára fogyatékoságügyi tanácsadók bevonásával.
- Adományok közvetítése céljából törekednek egy krízis alap létrehozására (tartós ételkészítés, ruhaadomány), amit egy pénzügyi támogatási rendszerrel is fontos lenne kiegészíteni – pl. a kapcsolati erőszak esetén a menekítés útiköltségéhez segítségként.
- Javasolnák iskolabusz indítását a nagy lélekszámú szegregátumokba (pl. Bábonyibérc), hogy a külterületekről el tudjanak jutni a gyermekek az iskolába, az igazolatlan hiányzások csökkentése, és lemorzsolódás elkerülése érdekében.

4.3. A CSALÁDOK- ÉS GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

4.3.1. Gyermekek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: GYÁO)

A GYÁO 2000. január 1. napjától határozatlan ideig szóló működési engedéllyel rendelkezik. 2022. szeptemberében a GYÁO a Miskolc, Egyetem út 1. szám alól a Miskolc, Kabar utca 4. szám alá költözött. Az új, végleges működési engedélyben foglaltak szerint a férőhelyek száma 20 fő.

Az átmeneti otthon a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosító bentlakásos gyermekintézmény.

Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 12 fő. Az átmeneti otthonban az alábbi személyi ellátottság biztosított: 1 fő szakmai vezető, 2 fő nevelő, 5 fő gyermekfelügyelő, 2 fő gyermekvédelmi ügyintéző, 1 fő pszichológiai tanácsadó és 1 fő családgondozó.

Az elmúlt évek személyi változásainak áttekintése alapján megállapítható, hogy továbbra is növekvő tendenciát mutat a fluktuáció, és egyre gyakoribb a pályaelhagyás. Gyermekfelügyelői és családgondozói státuszban is történt változás. A magasabb iskolai végzettségekkel betölthető munkakörökben tehát rendszeres az ideiglenes munkaerőhiány és sok esetben a meghirdetett álláspályázatok is eredménytelenek. A pályamódosítások leggyakrabban az anyagi okok és a vonzóbb egy műszakos munkakörökbe való távozás miatt történnek.

Tárgyi feltételek

2015.01.01-től az Egyetem út 1. szám alatti épületben gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító két szakmai egység (CSÁO, GYÁO) működött, azonban a gyermekek átmeneti gondozásának korábban otthont adó épület teljes mértékben lakhatatlanná vált. Bizonytalan lett az épület fűtése, folyamatosan meghibásodott az elektromos hálózat, a vízvezeték rendszer. Ezen problémák összessége ellehetlenítette a szakmai egység további ottani működését.

2022. szeptemberétől a MESZEGYI Gyermekek Átmeneti Otthona a 3533 Miskolc, Kabar utca 4. szám első emeletére költözött, ahol önálló szervezeti egységként működik A GYÁO működési engedély alapján 20 fő elhelyezésére szolgáló gyermekcsoportból áll. A csoportban 5 szoba (mindegyik 4 ágyas), fürdőszoba, WC, konyha, ebédlő, nappali, nevelői szoba, raktár, található.

Az új épületben lévő helyiségek tisztasági festése megtörtént, minden lakószoba új ággyal és új szőnyegekkel lett ellátva, valamint kialakításra került egy új vizes blokk.

Szakmai és gyermekvédelmi tevékenység

A GYÁO a családban nevelkedő, de onnan átmenetileg kikerülő, 3 évestől 18 éves korú gyermekek számára nyújt teljes körű ellátást ideiglenes jelleggel, akinek a nevelését a családban a szülő egészségi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt nem lehet megoldani, valamint akinek az ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

A gyermekek átmeneti gondozásának célja:

- megelőzni a gyermek családból történő tartós kiemelését,
- a krízis rendezése után a gyermek visszakerüljön a családjába.

A szakmai kompetencia és a hatékonyság növelésére, a kiegészítő megelőzésére, szakmai és személyes fejlődés elősegítése céljából az intézmény dolgozói szupervízió és szakmai továbbképzéseken vettek részt.

Az év során több nevelési értekezletet tartottak, melynek témája a gyermekekkel és szülőkkel való eredményes munkának az elősegítése, a feladatok megvitatása, értékelése, költözéssel kapcsolatos feladatok, teendők, eredmények megbeszélése volt.

A szakmai programban megfogalmazott célok teljesülése

- egyéni gondozási tervet készítenek az otthonban töltött időre, így szervezetteren és célzottan történik a nevelés,

- minden tanulóval egyénként foglalkoznak, készülnek a következő iskolai napra, pótolják mindazt, amire az iskolai tanulószobán nem került sor. Segítik a felkészülést, az alapkészségek fejlesztését,
- igény szerint segítő beszélgetéseket végez a családgondozó,
- előtérbe kerül a gyermek pozitív tulajdonságának kiemelése.

Nevelési célok:

- viselkedés minták elsajátítása: a türelmetlenség, hirtelen harag elkerülése,
- kommunikáció javítása: csúnya beszéd, káromkodás elkerülése, megfelelő hangnem, hangerő megválasztása,
- higiénés ismeretek elsajátítása, bővítése,
- életvezetési gyakorlatok elsajátítása: személyiségük, tulajdonságaik, képességeik, érzelmeik megismerése,
- munkára nevelés: a gyermekeket életkoruknak és képességüknek megfelelően bevonják az Otthon életébe: takarítás, rendrakás, terítés,
- empátiás készség fejlesztése: mások érzéseinek megértése, elfogadása,
- környezet tisztán tartása, megóvása: a gyermek életkorának megfelelően
- önállóságra nevelés.

Igyekeznek mindenkivel igényeinek megfelelően foglalkozni. A kamaszkorú fiatalokkal a tanulás segítése mellett több alkalommal beszélgettek az őket érintő kérdésekről: a párválasztás, testképzavar, önismeret, divat, vagy az önbizalom hiánya. Felkészítik őket az önálló és felelősségteljes életre.

Adományok

Ruhatáruk bővítését több magánember és szervezet adományával érték el, valamint a csoport dekorálásához is kaptak felajánlást. A karácsonyi ünnepekre több szervezet is gyűjtést szervezett a bentlakó gyermekek részére.

Eseményeik

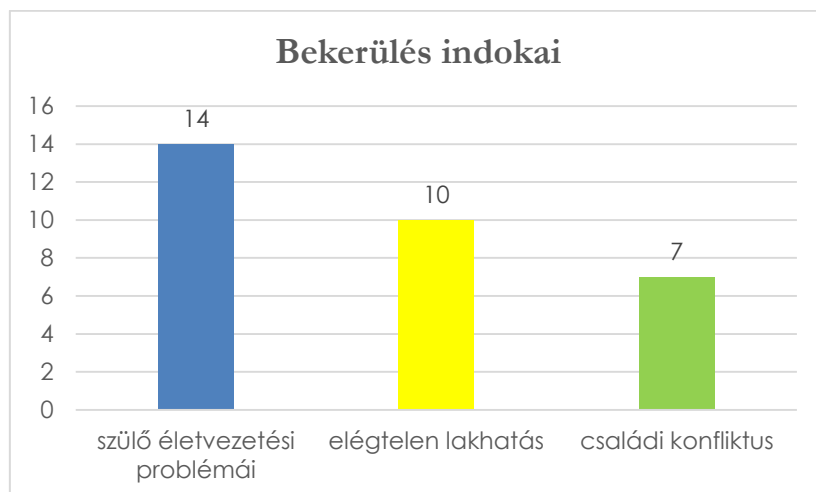
A nyári szünetben több érdekes programon vettek részt. A város több szervezete is pozitívan reagált megkeresésükre, így kedvezményesen, vagy térítésmentesen vehettek részt egy-egy programon. Többször ellátogattak a Miskolc-Tapolcai játszótérre, kirándultak, sétáltak. Lehetőség nyílt egy ingyenes síófoki egy hetes nyaralásra is az ellátott gyermekek számára.

- Gyermeknap - A bentlakó gyermekek nagy öröme a gyermeknapon üstben együtt főzték az ebédet. Az egész napos program keretében az arcfestés, a trambulíné volt a főszerep.
- Júniusban a Miskolci Egyetem környékén sétát, Miskolc-Tapolcán kirándulást, játszótér látogatást, palacsinta készítést, balatoni tábort, kreatív foglalkozást szerveztek.
- Júliusban tóparti fürdőzés, fagyizás, több alkalommal séta és játszótérezés, Vadaspark-látogatás volt a program.
- Augusztusban ismét volt közös sütés, szabadidős programok, szalonnasütés, strandolás.
- Szeptemberben csoport rendezés, dekorálás volt a fő program.
- Októberben a séták során szedett falevelekből képeket készítettek.
- Decemberben az adventi időszakban többször sütöttek süteményt. A fenyőfa feldíszítése közben sokat énekeltek, verseltek, meséltek, személyre szóló ajándékkal kedveskedtek a gyerekeknek.

Gyermekvédelmi és családgondozói tevékenység

2022-ben az ellátotti kört 31 fő 18 év alatti gyermek alkotta.

2022-ben 17 gyermek került be új igénybe vevőként az átmeneti gondozásba. A fő problémák a szülő életvezetési problémái, az elégtelen lakhatási körülmények, családi konfliktusok voltak.

Néhány esetben a gyermek kezdeményezte az ellátást, illetve keresi fel a családsegítőt szüleivel való megromlott kapcsolatuk miatt. A közös munka kapcsán emiatt a családsegítő is az átmeneti gondozást javasolja, mert a szülőkkel való rossz viszony nagyon nehezen rendezhető.

A 2022-es évben az átmeneti gondozásból 6 gyermek került nevelőszülőhöz, 1 fő más hozzátartozóhoz, 12 fő gyermek szüleivel került vissza, 2 fő pedig a CSÁO-ba került édesanyjával.

Az elmúlt évek során a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel jó munkakapcsolatot sikerült kialakítani. A gyermekek bejövetelekor és távozásakor mindig véleményüket és javaslatukat figyelembe véve hozzák döntéseiket. Ilyenkor mindig arra törekednek, hogy ez a gyermek számára a lehető legjobb legyen. A családsegítőkkal napi kapcsolatban állnak. Elsődleges közös céljuk a gyermekek mihamarabbi családba történő visszagondozása, illetve, hogy a családok önálló életvitelének elősegítése.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársain túl igyekeztek jó kapcsolatot kialakítani a jelzőrendszer többi tagjával is. A családsegítőkkal és esetmenedzserekkel jó az együttműködés. Napi szintű volt a kapcsolattartás, az esetmegbeszélések rendszeresek voltak. Azokban az esetekben, amikor hatósági intézkedésre került sor, az esetmenedzserektől hatékony segítséget kaptak.

Szintén kapcsolatban vannak a védőnővel, gyermekorvosokkal, így a gyermekek egészségügyi állapota állandó ellenőrzés alatt van. Rendszeresen konzultálnak, így mindig elsőként értesülnek az elmaradt oltásokról, státuszvizsgálatokról. Kiválóan működik az információátadás személyesen és telefonon egyaránt.

A családgondozás a GYÁO kollégái segítségével valósul meg, hiszen a gyermekek oktatási, nevelési intézménybe, stb. történő kísérése személyesebb kapcsolatot tesznek lehetővé a gyermekfelügyelők számára, továbbá a napi 24 órás felügyelet által jobban megismerik a

gyermek személyiségét, kialakult szokásait, ezért a gondozási és nevelési tervek kitöltése a csoport dolgozóival közösen történik.

A GYÁO az elhelyezés teljes folyamatában arra törekszik, hogy a gyermek és a szülő az intézményi keretek között se veszítse el önállóságát, ellátásáról, szolgáltatások igénybevételéről ő maga döntsön.

A megfelelő ellátotti létszám feltöltésének érdekében, még az év végén több körben nyílt napot tartottak az intézmény szakmai dolgozóinak számára. Ellátogattak az új épületbe a területi szolgáltatási központokban, a Család- és Gyermekjóléti Központban dolgozó kollégák, de terveik között szerepel még az Óvodai és Iskolai Szociális segítők, valamint a Gyámhivatal meghívása is. A szóbeli tájékoztatás és az intézmény bemutatása mellett, színes képekkel ellátott szóróanyag is készült kollégák számára.

4.3.2. Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO)

A CSÁO 2024.12.31-ig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik. A szakmai egység 40 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító családok átmeneti otthona. Az átmeneti gondozás során a gyermekek édesanyjukkal (illetve nagyszülővel) vehetik igénybe a szolgáltatást.

Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 9 fő, melyből 1 fő szakmai vezető, 2 fő családgondozó, 5 fő gondozó és 1 fő pszichológiai tanácsadó.

2022-ben 1 fő gondozó munkaviszonya közös megegyezéssel megszűnt, helyére 1 munkatárs került áthelyezésre a GYÁO-ból.

A 2022. évben a CSÁO-ban a személyi változások miatt részben megújuló szakmai team összeállításáról döntés született.

Tárgyi feltételek, fejlesztések

A CSÁO 2021.12.31. napján költözött a jelenleg is használt 3534 Miskolc, Kiss tábarnok u. 84. szám alatti telephelyre, miután 21 éven át az egykori Gyermekváros épületében, illetve korábban szervezeti keretei között látta el feladatát. 2022. év során az új telephelyen a szakhatósági eljárások lezárulása után határozott időre, 2024.12.31. napjáig kapott működési engedélyt a szakmai egység.

A fent nevezett ingatlan a MESZEGYI műszaki-karbantartási csoportjának közreműködésével a feladatellátásra alkalmas állapotban kapták meg.

Az épület kilenc lakószobával, közös helyiségekkel, konyhával-étkezővel, vizesblokkal, irodákkal rendelkezik, jó általános állaggal bír.

Az ingatlan elhelyezkedése az átmeneti gondozás biztosításához ideális. A közvetlen lakókörnyezet jó infrastrukturális adottságokkal rendelkezik, az épület közvetlen közelében találhatóak bölcsődék, köznevelési intézmények (óvodák, iskolák) egészségügyi ellátások (házi orvosi-gyermekorvosi rendelők), illetve a gondozottak által igénybe vehető egyéb szolgáltatások (kereskedelmi egységek, játszóterek, stb.)

Szakmai és gyermekvédelmi tevékenység

A CSÁO szakmai munkájánál az alábbi szempontokat és feladatokat tervezték és valósították meg.

- A családgondozói, gondozói tevékenység minél magasabb szintű megoldása, családgondozó és gondozó kompetencia határainak erősítése.
- A szakmai közösség tagjai képzésének, továbbképzésének figyelemmel kísérése, elősegítése.
- A szakmai munkát, fejlesztést elősegítő pályázatok figyelemmel kísérése, kihasználása.
- A szakmai kapcsolatok további szélesítése, ápolása, a gondozottak magasabb szintű ellátása, gondozása érdekében.
- A gondozottak életkörülményeinek, életminőségének további javítása, az önállóság növelése mellett.
- A gondozottak elmaradásának, kulturális hátrányainak folyamatos csökkentése.
- A gondozottak szabadidős tevékenységének megszervezése, irányítása, segítése.
- A gondozottak megfelelő testi, lelki, egészségi állapotának fejlődését elősegítő előadások, foglalkozások szervezése.
- A gondozottak munkahely keresésének, munkavállalásának eredményességét növelő foglalkozások, tréningek szervezése. Együttműködés a Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályával.
- A gondozottak „kigondozását”, kihelyezését, tartós lakhatásának megoldását elősegítő lehetőségek széles körű kihasználása.
- Megfelelő felkészülés a különböző szakmai, munka- és balesetvédelmi ellenőrzésekre.
- Minden, az év folyamán felmerülő feladat magas szintű megoldása, a kompetenciahatárok betartása mellett.
- Zsebpénzkezelés.
- Raktárkezelés, felvételezés, utalványoztatás, selejtezés.
- Családias ünnepek, szabadidős programok, kulturális rendezvények, kirándulások, táborozások szervezésének koordinálása lebonyolítása.
- Bérlet- és autóbuszjegy igénylésével, vásárlásával, elszámolásával együtt járó feladatok.
- Étkezési igény, élelemigény megrendelése a hétfégi és ünnepi főzésekhez, sütésekhez.
- A CSÁO és a tárolók dekorációs tevékenységének folyamatos szinten tartása, frissítése.
- Szociális intézményekkel kapcsolatok építése, erősítése,
- A gyermekek iskolai munkájának folyamatos segítése.

A családgondozók az intézmény kapcsolatrendszerét folyamatosan bővítik, a jelzőrendszer tagjaival a kialakított viszonyt fenntartják.

Egész évben és a következő időszakban is nagy figyelmet fordítanak a már meglévő együttműködések fenntartására, szorosabbá tételére.

Szervezeti egység szakmai munkájának részletes bemutatása, jellemzői

A CSÁO-ban átmeneti ellátást, segítséget nyújtanak a gyermekes anyáknak, valamint a válsághelyzetbe került várandós anyáknak, akik átmeneti szociális problémáik, családi konfliktusaik, esetleg bántalmazásuk, illetve megváltozott családi állapotuk, helyzetük miatt lakhatási lehetőség nélkül maradtak vagy hajléktalanná váltak.

2022-ben az elhelyezett családok valamennyi tagja ideiglenes, vagy állandó miskolci lakcímmel rendelkezett. 2 családot fogadtak Lyukóvölgyből, 8 esetben az Avas városrészeiről, Perecesről 2 családot, a belváros területéről 11 családot. 2022. folyamán 23 család részesült átmeneti gondozásban. A gondozásból kikerült 14 családból 5 albérletbe, 4 rokonokhoz költözött, 3 család másik átmeneti elhelyezést, 1 anya pszichiátriai ellátást kapott, 1 anya pedig gyermekeivel ismeretlen helyre távozott.

A CSÁO-ban 2022. január 1-jén 8 család volt ellátásban (gyermekkel együtt 25 fő). Az év folyamán újonnan bekerült 15 anya gyermekeivel, összesen 39 fő került elhelyezésre.

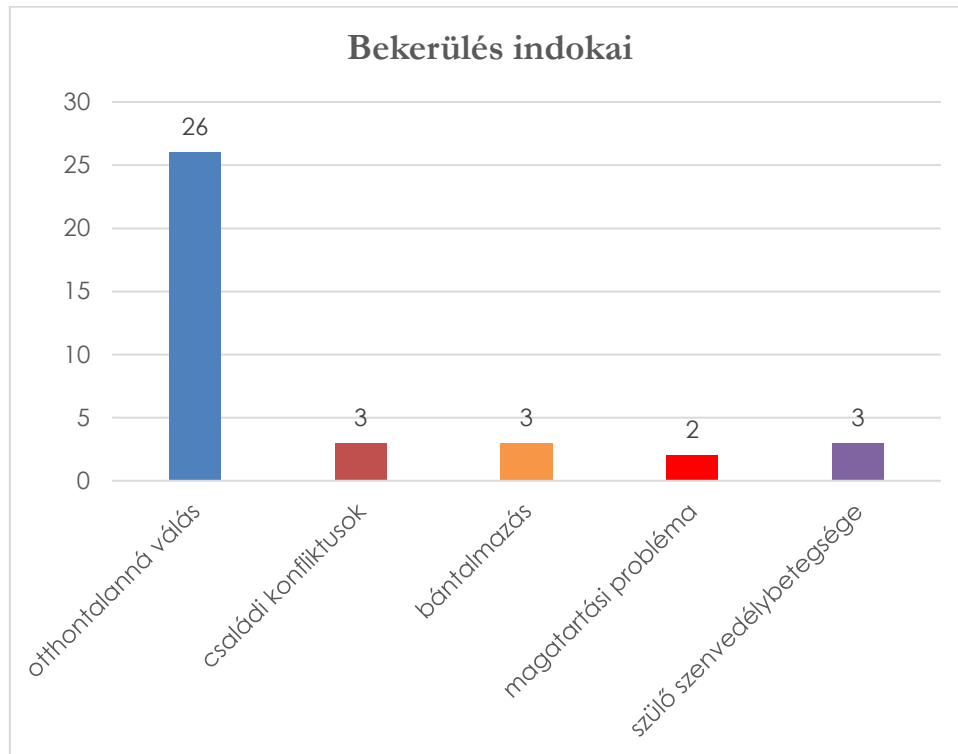
Többségében (5 fő 26 év alatti) fiatal édesanya kapott elhelyezést 1-2 kisgyermekkel. Elhelyezésüket 11 esetben az édesanya, várandós anya kezdeményezte többnyire lakhatási gondok, megromlott párkapcsolati problémák, családi konfliktusok miatt. 11 esetben a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte, illetve segítette elő bekerülésüket ajánlás megküldésével. Az év folyamán a Református Kismamaházból 1 család, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonából 2 család költözött át hozzájuk lejárt elhelyezés, lakhatás megoldhatatlansága miatt. 2022-ben is többnyire (19 család) csecsemős-, kisgyermekes családok kértek és kaptak segítséget. Az ellátott gyermekek közül 19 fő 6 év alatti, 17 fő 6-13 év közötti és 5 fő 14-17 év közötti. Az év folyamán összesen 41 gyermek átmeneti gondozását biztosították.

A gyermekek részére teljes körű ellátást, az anyák részére szükség szerinti ellátást biztosítanak. A szakmai munka minősége, hatékonysága érdekében napi kapcsolatot tartanak a hasonló területen dolgozó munkatársakkal. Rendszeresen tájékoztatják az esetmenedzsereket a bentlakó családokkal kapcsolatban, részt vesznek a szükséges esetkonferenciákon. A családokkal kapcsolatban 1 esetkonferenciát tartottak. Az év folyamán nagy figyelmet fordítottak a jelzőrendszer tagjaival való szoros együttműködésre, jó munkakapcsolatot sikerült kialakítani. Az intézmény védőnőjével állandó a kapcsolatuk.

Pszichológiai tanácsadó heti rendszerességgel segíti munkájukat. Céljuk, hogy a családok képessé váljanak az önálló, teljes értékű életre.

Bekerülés

A CSÁO-ba történő bekerülés a szülő vagy a várandós anya szóbeli és írásbeli kérelmére történik. Az ellátottak között indoklásként megjelölt problémák az alábbiak: párkapcsolati problémák, otthontalanná válás, családi konfliktusok, bántalmazás, magatartási problémák, szülő szenvedélybetegsége.

Az elmúlt évben a családok többnyire lakhatási problémák, elégtelen lakhatási körülmények, családi konfliktusok miatt kérték az ellátást. 2022-ben átmeneti gondozásba újként bekerülő 15 családból külső családgondozók javaslatára 7 anya és gyermekei kerültek elhelyezésre. 5 esetben édesanya kezdeményezte elhelyezésüket, akik második alkalommal veszik igénybe a szolgáltatást.

Családok elhelyezését segítő TSZK-k:

Belvárosi TSZK: 5 család

Avasi TSZK: 1 család

Diósgyőr-Vasgyári TSZK: 1 család

Református Kismamaház: 1 család

Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona: 2 család

Munkavállalás

Sok éves tapasztalat igazolja, hogy annak érdekében, hogy lakhatási problémájukra megoldást találjanak, elengedhetetlen, hogy az anyák munkát vállaljanak, mely a sikeres kigondozás alappillére. A munkavállalást megnehezíti, hogy az ellátottak többsége nem rendelkezik szakmával, nagy részük (11 anya) 7-8 osztályt végzett. 2 édesanya 6 általános iskolai végzettséggel, 2 esetben érettségivel rendelkezett, 4 édesanyának valamilyen szakmai képzése volt. A csecsemős, kisgyermekes anyák nem tudnak munkát vállalni, takarékoskodni.

A múlt évben 2 főnek sikerült elhelyezkedni hivatalos munkaviszonyban, tanfolyamon 2 fő vett részt, általános iskola 7. osztályába 1 édesanya beiratkozását segítették elő, közfoglalkoztatott 2 fő volt, 7 anyuka vállalt alkalmi munkákat.

A munkalehetőségek feltárásában segítségükre volt a Paktum programfelelős, aki a regisztráció után munkalehetőségekkel kereste meg a regisztrált édesanyákat. Állandó a kapcsolatuk a Munkaügyi Központtal, folyamatosan érdeklődnek az induló képzésekről. Idén felvették a kapcsolatot a Miskolci Szakképzési Centrummal az ingyenes képzési lehetőségekkel kapcsolatban.

Programok

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, szociális támogatásra szoruló családok és gyermekeik különös figyelmet és gondoskodást igényelnek a szabadidő hasznos eltöltésének a területén. A családon belüli szabadidős tevékenység igénye, sok esetben a motiváció hiányában nem alakult ki. A szabadidős program akkor válik fontossá, ha kellemes élményként éli meg a résztvevő. 2022 nyarán ismét lehetőséget kapott a CSÁO és GYÁO egy síófoki táborozásra. A hostel tulajdonosa immár másodszor ajánlotta fel a gyermekeknek és a családoknak, hogy részükre a szállást és napi háromszori étkezést térítésmentesen biztosítja.

A programok célja a közösségi, valamint szülő-gyermek kapcsolatok erősítése. Ezen túlmenően a művelődés megalapozása, regenerálódás, felüdülés, kikapcsolódás, a szervezet egészséges harmóniájának biztosítása.

A szabadidős programok egészséges életmódot szolgáló tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermekek, fiatalok testi szellemi felfrissülését. A család tagjai felfedezik a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségeit, továbbá a jól megszervezett rendszeres programok részben pótolhatják a család szocializációs szerepét. Másrészt a gyermekek tapasztalati tudásra tesznek szert, bővülnek az ismereteik, és olyan értelmes tevékenységet végeznek, amelyek előnyeit az iskolában is hasznosíthatják. A családoknak szervezett programok során figyelembe veszik a hagyományos ünnepeket (gyermeknap, húsvét, anyák napja, farsang, mikulás, karácsony, szilveszter).

4.4. A BÖLCSŐDEI FELADATELLÁTÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA

A MESZEGYI Gyermekek Napközbeni Ellátása Bölcsődei Igazgatóság kereteiben működő telephelyeken, 10 bölcsődében, 58 csoportszobában, 812 engedélyezett férőhelyen fogadják a Miskolc közigazgatási területén élő vagy miskolci munkahellyel rendelkező, a vonzáskörzet településein élő családok gyermekeit.

A telephelyek Miskolc különböző pontjain találhatóak, így az egyes körzetekben a szülők igényeinek megfelelően a lakóhelyhez vagy a munkahelyhez közelebb eső bölcsődébe írathatják be gyermekeiket.

Engedélyezett férőhely számok telephelyenként

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
Napsugár Bölcsőde	Miskolc, Selyemrét u. 36	56
Dobó Katica Bölcsőde	Miskolc, Hadirokkantak u. 16	84
Petneházy Bölcsőde	Miskolc, Petneházy u. 10-12.	56
Kiliáni Bölcsőde	Miskolc, Könyves K. u. 31	84
Heim Pál Bölcsőde	Miskolc, Kassai u. 19.	84
Margaréta Bölcsőde	Miskolc, Bokréta u. 1.	112
Diósgyőri Bölcsőde	Miskolc, Kuruc u. 65/a.	84
Katica Bölcsőde	Miskolc, Szilvás u. 39.	56
Mesemalom Bölcsőde	Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.	84
Napraforgó Bölcsőde	Miskolc, Hajós A. u. 1.	112
Összesen:		812

Az egyes bölcsődék ellátási területeinek bemutatása

Napsugár Bölcsőde: 1964-ben épült a selyemréti lakótelepen. Az 56 férőhelyes, két gondozási egységben, 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. Az ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza, Sajószentpéter, Bükkaranyos.

Dobó Katica Bölcsőde: A Vörösmarty lakótelepen helyezkedik el forgalomtól, zajtól mentes környezetben. A családi hangulatú bölcsőde 1983. július 1-jétől fogadja a gyermekeket. Három gondozási egységben 6 csoportszobában, 84 férőhellyel működik. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza.

Petneházy Bölcsőde: A belváros közelében a Csabai kapuban található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Csabai kapu, Hejőcsaba, Görömböly, Tapolca, Avasi lakótelep) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza, Harsány, Bükkaranyos.

Kilián Bölcsőde: 1965-ben került átadásra 84 férőhellyel működik. A Kilián déli lakótelepen, zöld övezetben a Bükk hegység lábánál. A bölcsőde terv alapján épült, nagy területű játszóudvar és terasz tartozik hozzá, jó levegőjű, zajmentes környezetben található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Pereces, Komlóstető, Lyukóvölgy, Vargahegy) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Heim Pál Bölcsőde: 1968-ban típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. A Bölcsőde a város északi részén, a Szentpéteri-kapu lakótelep közepén helyezkedik el, távol a zajos főúttól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Szentpéteri kapu, belváros) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Sajóecseg, Sajóbáony Sajószentpéter,

Szirmabesenyő. A Megyei Kórházban és a Boschban dolgozó, bölcsődei ellátást igénylő szülők gyermekei számára is nyújtanak napközbeni ellátást.

Margaréta Bölcsőde: A Győri kapu városrészben található, mely 1971-ben típus bölcsődeként épült. Szép, rendezett környék, egyre fiatalodó lakókörnyezet jellemzi a területet. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Győri kapu, Újgyőri főtér, Kilián, Bulgárföld) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Diósgyőri Bölcsőde: 1972-ben típus bölcsődének épült és 1973-ban nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az intézmény a város keleti kapujában a Bükk hegység lábánál található. A hegy közelségéből adódóan szinte mindig kifogástalan a levegő, ezért a lehető legtöbb időt kint tartózkodnak szabad levegőn a gyermekek. Az épület két bérházsor „védelmében” helyezkedik el, elzárva a forgalmas főutaktól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Felső- és Alsó Majláth, Berekalja, Hámor, Lillafüred, Ómassa, Perces) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Répáshuta, Bükkszentkereszt.

Katica Bölcsőde: Az 1970-es években típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az Avas városközpontban található. A város zajától mentes, tiszta levegőjű, zöldövezetben. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba és Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza.

Mesemalom Bölcsőde: 1983-ban épült a belvárosban, forgalomtól, zajtól mentes környezetben. Három gondozási egységben 6 csoportszobában fogadják a gyermeket. Egy épület együttesben- intézményileg és szakmailag külön- működik egy 120 gyermeket ellátó óvodával. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Belváros, Jókai lakótelep, Bábonyi bérc, Bodó tető) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Szirmabesenyő, Harsány, Nyékládháza, Mályi.

Napraforgó Bölcsőde: Az 1980-as évek elején átadásra kerülő bölcsőde Miskolcon az Avasi lakótelep panelházas övezetében, forgalomtól védett, jól megközelíthető helyen található, közvetlen szomszédságában óvoda, és iskola helyezkedik el. A bölcsőde 112 férőhelyen, 4 gondozási egységben, 8 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba, Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Harsány, Nyékládháza. A bölcsőde a városi közlekedés szempontjából jól megközelíthető helyen fekszik.

A bölcsődék megközelíthetősége

Az egyes telephelyek tömegközlekedéssel, autóval, gyalogosan is könnyen megközelíthetőek. Városi busszal és villamossal is megközelíthető a Napsugár, a Dobó Katica a Mesemalom, a Margaréta a Kilián és a Diósgyőri Bölcsődék. Tömegközlekedés szempontjából a Petneházy, Katica, Napraforgó és a Heim Pál bölcsődék csak városi busszal érhetőek el. Több telephely közelében – Mesemalom, Dobó Katica, Napsugár – fizető parkoló áll a szülők rendelkezésére. Ezekben a bölcsődékben, a bölcsődevezetők által kiállított ellátást igazoló dokumentummal van lehetőség kedvezményes parkoló bérlet vásárlására. Így a szolgáltatást a szülők korlátozott időkeretben, kedvezményesen tudják igénybe venni. A többi helyszínen ingyen parkolhatnak az autóval érkező szülők.

Az ellátást igénybevevők jellemzői

Az alapellátásban részesülő gyermekek szociális háttere, a szülők iskolázottsága változó. Az Avasi lakótelepen lévő Katica és Napraforgó Bölcsődékben nagyobb számban fordul elő a szülők körében a nyolc általánost vagy szakmunkás képzőt végzettek száma, mint a diplomával rendelkező értelmiségiek. Ez hatással van a családok lakáskörülményeire, szociális hátterére is. Ebben a két bölcsődében rendszeresen kerülnek felvételre a közeli családok átmeneti otthonában élő anyák gyermekei is, akik esetében még a szocializációs hátrányok is megjelennek.

Fordított a helyzet a Petneházy és a Mesemalom Bölcsődékben, ahol közelben lévő intézmények dolgozó közt – kórházak, bíróság, rendőrség, stb. – sok diplomás szülő kéri a gyermeke felvételét és csak elvétve jelenik meg az alacsony iskolázottság és a szociális probléma.

A többi bölcsőde esetében – Napsugár, Dobó Katica, Heim Pál, Margaréta, Kilián, Diósgyőri – átlagosnak mondható a szülők összetétele, a gyermekek családi háttere. Kis számban fordulnak elő alacsonyabb iskolai végzettségű szülők, nehezebb szociális hátterű családok. Egy-egy nevelésbe vett gyermek is volt a beiratottak közt, pl. Heim Pál, Katica Bölcsődében. Több esetben a családsegítő, a korai fejlesztő javaslatára került felvételre a gyermek. Ilyenkor a lehetőségeknek megfelelően folyamatos a kapcsolattartás a családsegítő, illetve a korai fejlesztő szakember és a kisgyermeknevelők között.

Változó számban, de előfordulnak egyszülős családok is, ahol jellemzően az anyukák nevelik gyermeküket vagy gyermekeiket.

A gyermekek demográfiai jellemzői, korösszetétele

A bölcsődei ellátást igénylő családok – így a gyermekek száma – az elmúlt évek tendenciáinak megfelelően folyamatos növekedést mutat. Ez néhány bölcsőde esetében kiemelkedően jelenik meg. A Katica, a Napraforgó, a Mesemalom, a Margaréta, a Diósgyőri Bölcsődékben az elmúlt években, így 2022-ben is bölcsődénként 5-15 olyan gyermek is volt, akiket nem tudtak a szülők igényeinek megfelelő időpontban felvenni, vagy a nevelési-gondozási év folyamán gyakran egyáltalán nem is nyílt rá lehetőség. Folyamatos egyeztetéseknek köszönhetően időnként sikerült másik telephelyen megoldani a gyermekek elhelyezését.

A gyermekek életkori magoszlására jellemző, hogy egyre fiatalabb korban iratják be a szülők a gyermeket. A GYED-extra lehetőségeit kihasználva minden bölcsődében van egy éves kor alatti (pl. 6; 8; 10; hónaposak) és nagyon sok két év alatti gyermek. Így a 14 férőhelyes csoportszobákból bölcsődénként 2-3 szobába csak 12 gyermeket lehet felvenni. A felvételre kerülő SNI vagy korai fejlesztésre gondozásra szoruló gyermekek esetében már csak 11/10 fő lehet egy-egy csoportszobában. Ez több bölcsődét is érint.

A nevelés-gondozási év végén egyre kevesebb gyermek éri el az óvodaköteles életkort, így kevesebben mehetnek el óvodába, így a megnövekedett igények kielégítésére egyre kevesebb férőhely fog megüresedni.

Az intézmény bölcsődéiben jegyzői határozat alapján, éves szinten átlagban kilenc-tíz gyermek volt hátrányos helyzetű, és hat-nyolc gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. A családok anyagi helyzetét mutatja, hogy éves átlagban a felvett gyermekek megközelítőleg 2/3-a esetében a szülők mentesülnek a térítési díj fizetése alól. Ennek több oka is lehet pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a három vagy több gyermeket nevelő családok, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek vagy családjában lévő gyermek, a védelembe vagy nevelésbe vett gyermek esetében, de leggyakrabban a Gyvt. szerinti egy főre eső jövedelem határ alatt van a család jövedelme.

Személyi feltételek

A bölcsődei ellátás személyi és tárgyi feltételeit az NM rendelet, 1. és a 2. sz. mellékletei szabályozzák, az intézményben ennek megfelelően kerültek meghatározásra.

- Szakmai dolgozói létszám

2022. évben a dolgozók közül többen elérték a nyugdíjkorhatárt, megkezdték a felmentési idejüket.

Egyre több a pályakezdő friss szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő, akik szakmai munkáját fontos támogatni, beilleszkedésüket segíteni. Egyre több fiatal munkatárs vállal gyermeket, így az ő szakképzett dolgozókkal történő helyettesítéséről is folyamatosan gondoskodni kell.

A bölcsődevezetők mindegyike rendelkezik szakirányú felsőfokú végzettséggel. A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők közül is többen rendelkeznek főiskolai, egyetemi végzettséggel, illetve folytatja, vagy kezdi meg tanulmányait a különböző felsőoktatási intézményekben. Jelenleg is többen tanulnak csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon, főként Egerben, Sárospatakon, Hajdúböszörményben, Nyíregyházán és Budapesten.

Pedagógus minősítési eljárásra négy fő sikeresen regisztrált az Oktatási Hivatal rendszerében:

- négyen gyakornoki fokozatból pedagógus I. fokozatba,
- öten pedagógus I. fokozatról pedagógus II. fokozatra.

A portfólió anyagait mindenki időben feltöltötte. A minősítések időpontjai és az intézményi delegáltak kijelölésre kerültek.

A bölcsődékben a szakmai dolgozói létszámok számszerű adatai

Szervezeti egység	Ellátotti létszám		Tényleges szakmai létszám				Jogszá- bály szerinti szakmai létszám (15/1998. (IV.30.) NM.r.)
	Szakmai igazgatóhelyettes	Szaktanácsadó	Helyettesítő kisgyermeknevelő,		Bölcsőde Igazgatóságon betöltött állások összesen		
Bölcsődék	0	1	1		2		
	Csoportok száma	Férőhelyek száma	Bölcsőde- vezető	Kisgyermek nevelő	Bölcsődei dajka	Összes szakmai	
Napsugár	4	56	1	9	2	12	11
Dobó Katica	6	84	1	14	3	18	18
Petneházy	4	56	1	12	2	15	11
Kilián	6	84	1	14	3	18	18
Heim Pál	6	84	1	14	5	20	18
Margaréta	8	112	1	18	4	23	23
Diósgyőri	6	84	1	14	3	18	18
Katica	4	56	1	9	2	12	11
Mesemalom	6	84	1	15	3	19	18
Napraforgó	8	112	1	18	4	23	23
Összesen:	58	812	10	137	29	176	169
Szakmai létszám összesen a bölcsődevezetők, kisgyermeknevelők bölcsődei dajkák és a Szakmai Igazgatósággal egységesen:						178	

Tárgyi feltételek alakulása

Építészeti az elmúlt években több telephely részben vagy egészben felújításon esett át. Ezek a munkálatok általában pályázati projektek keretében zajlottak, pl. 2011-ben a Heim Pál, a Kilián és a Margaréta Bölcsődék, 2014-ben a Diósgyőri, a Mesemalom, és a Napraforgó Bölcsődék, 2017-ben a Katica és a Dobó Katica Bölcsődékben.

A pályázati felújítást követően a Mesemalom Bölcsőde tetőszerkezete az elmúlt években folyamatosan beázott, komoly károkat okozva az épület állagában. A gondozási egységekben több csoportban ki kellett bontani a beépített szekrényeket, mert azok penészedése veszélyes volt. 2022-ben a tető vízzáró szigetelése megtörtént és sor került a beázott falak festésére is. Az intézmények tárgyi felszereltsége kielégítőnek mondható. A gyermek csoportok játékkészletében jelentkezett igény a különböző építő játékok, szerepjáték kellékei, meséskönyvek tekintetében az elhasználódott készletek pótlására.

2022-ben is folytatódott a bölcsődékben intézményi forrásból a játékkészlet bővítése, illetve további tárgyi eszköz beszerzés is történt, mely az NM rendeletben meghatározott, a gyermekellátáshoz feltétlenül szükséges, a bölcsődékben elhasználódott textíliák, pl. gyermek ágyneműk, előkéek rendszeres cseréjét, pótlását jelentette.

A mosodai szolgáltatás a Heim Pál és a Napraforgó Bölcsődében is megszűnt. Minden bölcsődében beszerzésre kerültek automata mosógépek.

A korábbi főzőkonyhák továbbra is tálalókonyháként működnek az étkeztetést biztosító KEM Zrt./Gast-Vital Kft. fenntartásában. A Margaréta Bölcsődében zajló projekt keretében a tálalókonyha is felújításra került.

2022-ben megvalósult fejlesztések

Jelentős fejlesztések 2022-ben nem történtek, a 2023. évben megvalósításra kerülő projektek előkészületei zajlottak.

Az aktuális meghibásodásokat az intézmény működtetéséért felelős csoport a lehetőségeknek megfelelően igyekezett megoldani. A Mesemalom Bölcsőde meghibásodott tetőszigetelését az Önkormányzat lecseréltette. A beázások miatti belső munkálatok során a falak tisztító festése megtörtént.

Megkezdődött a Heim Pál Bölcsőde felújítási munkálatainak előkészítése. A gyermekek biztonságos ellátása érdekében három csoportszoba gyermekeit a Margaréta Bölcsődében tudták fogadni. A működési engedély módosítása a férőhelyszám bővítése kapcsán megtörtént. A Napsugár Bölcsődében további 42 férőhely engedélyeztetése kezdeményezésre került, azonban a jogszabályok nem tették lehetővé az emeleti helyiségekben a bölcsődés korú gyermekek ellátását, így a Miskolci Integrált Óvodai Intézmény segítségével a Kassai úti Tagóvoda (Miskolc, Kassai u. 17.) földszinti épületrészében történő elhelyezésre indult meg a működési engedélyeztetési eljárás 42 kisgyermek elhelyezése érdekében.

Elkészültek a Hejőcsabán és a Martin-kertvárosban épülő bölcsődék tervei, valamint a Diósgyőri Bölcsőde bővítésének tervei. A megvalósítások várhatóan 2023-ban megkezdődnek.

Szakmai munka jellemzői

A bölcsődék szakmai munkáját a meghatározó törvények, elsősorban a Gyvt. és a kapcsolódó végrehajtási rendelkezések, mint pl. az NM rendelet határozzák meg. Továbbá a szakmai munkához kapcsolódó ajánlások, módszertani levelek, szakmai program az irányadóak.

A gyermekek ellátása, felvétele, beszoktatása, a szülőkkel történő kapcsolattartás, az adminisztrációs feladatok, az élelmezési és anyaggazdálkodási feladatok stb. egységes szabályozások alapján történnek.

A bölcsődei csoportok maximálisan 14 férőhelyre engedélyezettek.

A MESZEGYI telephelyein a Gyvt. és az NM rendelet vonatkozó rendelkezései szerint fogadják a gyermekeket.

A törvényi szabályozásoknak megfelelően lehetőség van SNI vagy korai fejlesztés, gondozásra szoruló gyermekek integrált nevelésére. Minden bölcsődében van lehetőség az igényekhez igazodva fogadni az eltérő fejlődésű gyermekeket. A beiratkozás előtt a szülők csak kis százalékban ismerik fel a gyermekük eltérő fejlődését, így kevés – intézményi szinten 8-10 gyermek – érkezik szakértői véleménnyel. Az ellátás során további gyermekek esetében történik meg a gyógypedagógiai vizsgálat, a korai fejlesztés megkezdése.

A csoportokban dolgozó kisgyermeknevelők minden évben aktualizálják a nevelési-gondozási terveket. Elkészítéskor figyelembe veszik a csoportokba érkező gyermekek várható korösszetételét, fejlettségi szintjét, létszámát, rendelkezésre álló személyi tárgyi feltételeket. A program megvalósítása során alkalmazkodnak gyermekek érdeklődésén, fejlettségi szintjén, a szakmai létszámon túl, pl. a napi adottságokhoz, a napirendhez, az évszakokhoz és az időjáráshoz is. Nevelési-gondozási évet követően a kisgyermeknevelők értékelik az eltelt időszak szakmai munkájának megvalósítását. A bölcsődevezetők a nevelési-gondozási év végén szintén értékelést készítenek.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása a Magyar Bölcsődék Egyesülete által megjelentetett „Módszertani ajánlás” alapján készült. 2021. november óta megkezdtek a Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Gyermeknevelési Kara által készülő MINI-Ped szoftver fejlesztésben való részvételt, így a dokumentumokat 2022. augusztus 31-ig párhuzamosan vezették a kisgyermeknevelők.

Gyermekek felvétele, beszoktatások, családlátogatások

A gyermekek felvétele a felvételi szabályzat alapján történik. A csoportlétszámok kialakításánál figyelembe veszik a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, a nemek arányát. A beszoktatáshoz szükséges időkereteket meghatározzák a gyermek és szülei szükségletei. A családlátogatások szinte minden gyermek esetében megtörténtek. A beszoktatások mindegyike szülővel, elsősorban az anyukával történik.

Szülőkkel történő kapcsolattartás

A szülőkkel történő kapcsolattartás formái visszatértek a pandémia előtti időszakban megszokott formákhoz.

Szülői értekezlet a beszoktatást megelőző időszakban, augusztusban megtörténtek. A szülők nagy számban vettek részt ezeken az értekezleteken.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülők számára évente átlagosan csoportszobánként 2-4 alkalommal szerveznek szülőcsoportos beszélgetést. A témákat a szülőkkel közösen választják ki. A szülők részvételi aránya változó.

A szülők és a bölcsődék hatékonyabb együttműködésének érdekében különböző nyílt napok, családi programok szervezésére több lehetőség is volt. Játzócsoporthoz, gyermekfelügyeletet, mint alapellátáson túli szolgáltatást is biztosítottak.

Ellátásra vonatkozó adatok, mutatók elemzése

Az alábbi táblázat a bölcsődék esetében éves szinten összegzi a nyitvatartási napokat, a lehetséges gondozási napokat, az összes teljesített gondozási napok számát, valamint a normatívába lehívható gondozási napok számát.

Bölcsőde neve	Nyitvatartási nap	Lehetséges gondozási nap	Összes teljesített gondozási nap (emelt normatívával együtt)
Napsugár	231	12936	6659
Dobó Katica	229	19236	11402
Petneházy	254	14224	6414
Kilián	254	21336	9688
Heim Pál	253	21252	9230
Margaréta	254	30716	12129
Diósgyőri	230	19320	10533
Katica	246	13776	7024
Mesemalom	245	20580	11142
Napraforgó	230	25760	14672
Összesen:	243	199136	98893

A bölcsődékben 229-254 nyitvatartási napon a férőhelyek függvényében a lehetséges gondozási napok száma 13.766-tól 30.716-ig mozgott. Ez intézményi szinten összesen 199.136 lehetséges gondozási napot jelent.

A költségvetési törvény módosítását követően a bölcsődés gyermekek után járó állami normatívában figyelembe vehető gondozási napok számát az engedélyezett férőhelyek 80 %-ának megfelelően sikerült érvényesíteni, melyet a január 31. napján beíratott gyermekek száma határozott meg.

A bölcsődék kihasználtságát mutató adatok éves átlaga

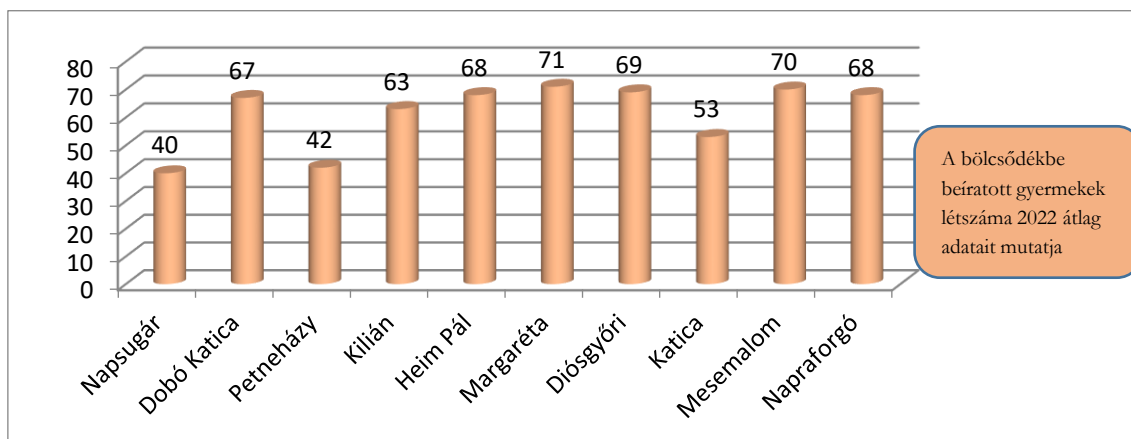
A bölcsődék kihasználtságát az alábbi táblázat adataival lehet a legjobban szemléltetni. Azonban az értékelés során figyelembe kell venni, hogy a törvényességi előírások betartása mellett a 100%-os beíratottakhoz viszonyított kihasználtság csak akkor volna lehetséges, ha minden gyermek betöltötte volna a két évet és nem lenne sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztés gondozásra jogosult gyermek egyetlen csoportban sem. Így a 2022. évben átlag 60,96 % és 85,73 % körüli beíratottsági mutatók megfelelőek, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy januártól folyamatosan ütemezve újabb előjegyzett gyermekek kezdik meg a beszoktatásukat.

Bölcsőde neve	Beíratottakhoz viszonyítva (%)	Ténylegesen gondozotthoz viszonyítva (%)
Napsugár	81,74	51,48
Dobó Katica	84,52	59,27
Petneházy	68,17	45,09
Kilián	75,44	45,41
Heim Pál	75,43	43,43
Margaréta	60,96	39,49
Diósgyőri	79,70	54,52
Katica	78,03	50,99
Mesemalom	75,36	54,14
Napraforgó	85,73	56,96
Összesen	75,89	49,66

A bölcsődékbe beíratott gyermekek éves átlag száma 2022. évben, ezen belül bölcsődénként a gyermekek korösszetételét mutató átlag adatok

Bölcsőde		Beíratott gyermekek éves átlag száma összesen	Korösszetétel			
neve	férőhelyek száma		1-11 hó	12-23 hó	24-35 hó	36 hó felett
Napsugár	56	47	0	6	31	9
Dobó Katica	84	72	0	8	48	16
Petneházy	56	41	0	7	27	7
Kilián	84	69	1	9	46	13
Heim Pál	84	66	0	9	46	11
Margaréta	112	84	0	15	57	13
Diósgyőri	84	69	0	11	48	9
Katica	56	49	0	11	26	11
Mesemalom	84	68	0	7	49	12
Napraforgó	112	98	1	12	65	21
Összesen	812	662	2	96	443	121

A beíratott gyermekek éves átlag száma alapján a 84 férőhelyes bölcsődék közül a Kilián és a Diósgyőri Bölcsődében volt a legtöbb gyermek beíratva. Minden bölcsődében vannak további előjegyzett gyermekek, akik 2023-ban kezdik meg beszoktatásukat.

2022. év során a beíratott gyermekek között kis létszámban fordultak elő szakértői véleménnyel rendelkező Sajátos Nevelési Igényű vagy korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek. 2018. szeptember 18-tól az NM rendelet szerint, esetükben a lehívható normatíva 200%. Az ilyen csoportokba a felvehető gyermekek gyermek száma alacsonyabb.

Emelt normatíva lehívására jogosító gyermekek száma

Bölcsőde		SNI, korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek száma esetükben 200%-os normatíva hívható le
Száma	Neve	
1.	Napsugár	1
4.	Dobó Katica	2
7.	Petneházy	1
9.	Kilián	1
11.	Heim Pál	1
15.	Margaréta	3
16.	Diósgyőri	2
23.	Katica	0
24.	Mesemalom	3
25.	Napraforgó	4
Összesen		14

A hátrányos helyzetet, halmozottan hátrányos helyzetet megállapító határozattal felvett gyermekek száma alacsony. Lenti táblázatból látszanak az ellátotti területek adottságai is, pl. a Mesemalom Bölcsődében, amely a belvárosban található, a felvett gyermekek szüleinek többsége a környékbeli közszolgáltatási intézményekben dolgoznak, ezért kevesebb gyermek érintett, míg az Avason a Napraforgó és a Katica Bölcsődében, valamint a Győri kapuban a Margaréta Bölcsődében jóval több gyermek szülei jogosultak a kedvezményre.

Bölcsőde	Gyermekvédelmi szempontból kockázatos esetek számai			
	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma	Családsegítés javaslat alapján felvett gyermekek száma	Bölcsődéből kezdemenyezett jelzések száma
Napsugár	0	1	0	0
Dobó Katica	0	1	0	0
Petneházy	1	0	0	0
Kilián	0	0	0	0
Heim Pál	0	0	1	0
Margaréta	6	1	0	0
Diósgyőri	0	0	0	0
Katica	0	3	0	0
Mesemalom	0	0	1	0
Napraforgó	0	0	4	0
ÖSSZESEN	7	6	6	0

Belső ellenőrzések eredményei

A bölcsődevezetők adminisztrációs munkája

A bölcsődei felvételhez kapcsolódó nyomtatványok kitöltése megfelelően megtörténik. A TEVADMIN KENYSZI rendszert naprakészen vezetik. Kérdéses esetekben egyeztetnek az intézmény e-képviselőjével. A Magyar Államkincstár által végzett ellenőrzés során mindent rendben találtak.

A gyermekek jelenlétéről és az étel igényléshez szükséges adagnyilvántartás vezetésére nagy hangsúlyt fektetnek a vezetők.

A kisgyermeknevelők adminisztrációja

Bölcsődéként minden gondozási egységben az új, módszertani ajánlásnak megfelelően vezetik a szakmai dokumentációt.

A közvetlen ellenőrzéseket a bölcsődevezetők végzik.

Szakmai gyakorlatok szervezése, duális szakképzésekben való részvétel

Telephelyeiken már több éve folyamatosan fogadják a szakmai gyakorlatra érkező diákokat. Szociális gondozó és ápoló valamint kisgyermekgondozó- nevelő szakos képzések esetében egyéni tanulói szerződéssel, vagy szakképzési munkaszerződéssel, más szakok esetén együttműködési megállapodás keretében.

A kisgyermekgondozó- nevelő képzés kapcsán a BOKIK az általuk végzett ellenőrzés során helyszíni bejárással, a gyakorlat feltételeit, a diákok személyes tapasztalatai, felkészültségük, a helyszínen vezetett dokumentumok mellett a szerződésekkel kapcsolatos nyilvántartásokat is megnézte. Minden esetben rendben találtak a feladatok elvégzését.

Szakmai kapcsolattartás

➤ Családsegítés-gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága és a Központ esetében

A bölcsődébe járó szociálisan nehéz helyzetben lévő gyermekek kapcsán elsősorban a bölcsődevezetőkkel tartják a kapcsolatot.

Egyszerűbb esetekben vagy a családgondozók javasolják egy-egy gyermek bölcsődei felvételét – amit a lehetőségeknek megfelelően törekednek megoldani –, vagy ők fordulnak kérdéseikkel a szakemberek felé.

Védelemben vett gyermekeknél a családgondozó, vagy az esetmenedzser veszi fel a kapcsolatot és a lehetőségeknek megfelelően megoldják a gyermek elhelyezését. Nyomon követik a gyermek beilleszkedését, a család működésének változását.

➤ Más intézményekkel, az ott dolgozó szakemberekkel történő kapcsolattartás

Az óvodákkal, a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében a hivatásos gyámokkal, továbbá a korai fejlesztővel rendszeres a kapcsolattartás.

A családok átmeneti otthonai (MESZEGYI, Ökumenikus Szeretetszolgálat és a Református Egyház által fenntartottak) esetében az onnan érkező gyermekekhez elmennek családokat látogatni a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők. Igyekeznek aktív kapcsolatot tartani az ott dolgozó családgondozókkal.

➤ Szakmai képzéseket végző iskolákkal, felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolattartás

2022. évben több alkalommal volt lehetőség a szakmai gyakorlatra érkező diákok szakmai vizsgára történő felkészítésére.

Szakmai gyakorlaton egész évben jelen voltak pl. a Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium 13. és 14. évfolyamos kisgyermekgondozó-, nevelő csoportjai.

Főiskolai és egyetemi hallgatókat is fogadtak a Debreceni, a Nyíregyházi és az Eszterházy Károly Egyetemekről egyaránt.

A képzőhelyekkel jó és hatékony a kapcsolatuk, mindig pozitív visszajelzéseket kapnak.

Jó gyakorlatok

A korábbi gyakorlatnak megfelelően jelen vannak a szakmai munka során.

- Szülőkkel történő fokozatos beszoktatás

Az 1980-as évek óta jó gyakorlat a szülőkkel történő fokozatos beszoktatás. A bölcsődevezetők és a csoportvezetők, a szakmai elvárásoknak megfelelően közösen készítik a beszoktatási ütemterveket. A beszoktatást megelőzi a családlátogatás, melynek során mind a kisgyermeknevelő, mind a család kölcsönösen megismerhetik egymást. Tájékoztódnak, tájékoztatnak a gyermekről, a családról, a bölcsődéről. A családlátogatás alapozza meg a sikeres beszoktatást.

- Családi programok, nyílt napok, Baba-Mama klubok szervezése

A bölcsődékben rendszeresen szerveznek a szülők számára is nyitott programokat. Gyermeknapit, farsangot, Mikulást is sok helyen a családokkal közösen ünnepelték.

Módszertani feladatok

Az intézmény a Magyar Bölcsődék Egyesületének felkérésére 2022-ben is módszertani bázisintézményként ellátta az Észak-magyarországi régióban a módszertani feladatokat. Együttműködési megállapodás keretében többek között az alábbi meghatározott feladatokat végezték:

- Módszertani tanácskozásokat, műhelymunkákat szerveztek.
- Szakmai tanácsadás, a működő és a működési engedélyeztetés alatt lévő bölcsődei szakemberek, fenntartók számára. Telefonon, e-mailben, személyesen, sok-sok esetben a helyszíneken is.
- Módszertani szakértések a Kormányhivatali ellenőrzésekhez kapcsolódóan.
- Bölcsődei dajka képzések lebonyolítása.

5. Szakmai ellenőrzések

2022. év során a MESZEGYI személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátási szolgáltatásait érintően a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődék tekintetében indított hatósági ellenőrzést a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya 2022. december 6. napján a szolgáltató működésének 2022. évi ellenőrzése céljából.

A Kormányhivatal végzése alapján a Magyar Bölcsődék Egyesületének megbízásából az ellenőrzést szakértő végezte. A szakmai munka vonatkozásában megállapított észrevételeket és szakmatámogató javaslatokat a MESZEGYI figyelembe veszi és a további feladatellátás során alkalmazza.

Az erről szóló fenntartói nyilatkozatot 9 bölcsődére vonatkozóan a Kormányhivatal már elfogadta azzal, hogy az ellenőrzés megállapításaira tett észrevételek gyakorlati megvalósulását a következő ellenőrzés alkalmával vizsgálni fogják. Egy bölcsőde esetében még hiánypótlási eljárás van folyamatban.

6. Bűnmegelőzési tevékenység

A Közgyűlés 405/2021. (VI.30.) határozatával elfogadott Bűnmegelőzési Stratégia (a továbbiakban: Stratégia) célja, hogy megfogalmazza az önkormányzat rendészeti-rendvédelmi terveit, egy részletes helyzetelemzést követően kijelölje mindazon többszintű célokat, amelyek rövid- közép- és hosszútávon eredményezhetik a közbiztonság javulását.

A Stratégia a bűnmegelőzés egyik lehetséges társadalmi eszközének tartja azt a szociálpolitikát, amely kiterjed a család-, gyermek- és ifjúságvédelem, az oktatás és nevelés, a sajátos társadalmi csoportok megelőzési célzatú védelmét biztosító területekre, az ezt biztosító jog- és intézményrendszert, továbbá az ezek alapján kialakított ellátások és szolgáltatások összességét.

A gyermek- és ifjúságvédelem a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában meghatározottakkal összhangban a Stratégia kiemelt beavatkozási területei közé tartozik.

A gyermek- és ifjúságvédelem intézkedéseinek kiemelten koncentrálnia kell ezen célcsoport igényeire és a kettős célzatú speciális prevenciók, életkori sajátosságokat figyelembe vevő programok kidolgozására. Tevékenységét a családon belül, a nevelési-oktatási intézményekben és a hasznos szabadidő-eltöltés helyszínein tudja kifejteni.

A Stratégia a gyermek- és ifjúságvédelem területére vonatkozóan is tartalmazza a 2021-2026 évre vonatkozó cselekvési tervet.

Forrás: A Közgyűlés 405/2021. (VI.30.) határozatával elfogadott Bűnmegelőzési Stratégia

6.1. A MESZEGYI BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉGE

A MESZEGYI szakmai munkája során szerteágazó bűnmegelőzési tevékenységet folytat, komplex módon együttműködve az érintett egyházi, civil és egyéb szervezetekkel.

Integrált jellegéből adódóan több szakmai területen, így a gyermekjóléti alapellátások és a célcsoport specifikus ellátások (időskorúak, pszichiátriai betegek, fogyatékos személyek) területén is végez a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia kiemelt beavatkozási pontjainak megfelelő tevékenységet, mint a gyermek és fiatalkorú bűnözés megelőzésével kapcsolatos és az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítésével összefüggő feladatokat.

A fiatal- illetve gyermekkorú elkövetőknél tapasztalható az átlagtól eltérő családi, szociális háttér, azaz gyakrabban fordul elő a családi, rokoni környezetben a bűnelkövetés, a gyermek és a szülők alacsony iskolázottsága, a hátrányos szociális háttér, munkanélküliség.

A Család- és Gyermekjóléti Központ által a gyermekvédelem területén végzett bűnmegelőzési tevékenység

- Utcai Szociális Munka

2022-ben az utcai szociális munka feladatait 2 fő látta el együttműködésben a MIÖR-rel.

- MIÖR-rel végzett „Ifjúságvédelmi őrjárat”

Az előző évek tapasztalatai alapján 2022. évben is folytatódott a Miskolc város közterületein és forgalmasabb csomópontjain végzett ifjúságvédelmi őrjárat, amely az iskolakerülés, egészségkárosító szerek fogyasztása, koldulás, kéregetés, kriminalizálódás megelőzésére, megakadályozására irányult.

Az „Iskolakerülést felderítő és ellenőrző őrjárat” kedd és csütörtök délelőtti napokon 9.00-12.00 óra között (kivéve a közoktatási szüneteket) Miskolc belvárosában és nagyobb csomópontjainak ellenőrzésével gyalogosan, illetve speciális esetekben gépjárművel zajlottak. A MIÖR közterület-felügyelőinek igazoltatása után a tanítási időben oktatási intézményen kívül tartózkodás alapján figyelmeztették a gyermekeket és jelzéssel éltek a megfelelő szerek felé. Tapasztalataik alapján az elbeszélgetést követő figyelmeztetés pozitívan befolyásolta a fiatalok további iskolakerülésre irányuló szándékát, ismételten nem találkoztak velük.

A „Csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló őrjárat” havi két alkalommal, pénteki napokon 20.00-24.00 óra közötti időpontban valósultak meg. A gyalogos, valamint gépjárművel történő belvárosi ellenőrzés során találkoztak ittas állapotban lévő 16 éven aluli fiatalokkal, mely egyes esetekben a gyermek állapotából kifolyólag a szülő azonnali, a helyszínen megtörtént értesítésével és a gyermek átadásával végződött.

2022-ben az éjszakai őrjáratok alkalmával 3 esetben a MIÖR kérésére becsatlakoztak a Miskolc Városi Rendőrkapitányság őrjáratához.

Személyi feltételek

2022. első felében az utcai szociális munkát egy személy látta el, majd az év második felében egészült ki plusz egy fővel. 2022. júniusától a Nyitott Ajtó Baptista Szakképző Iskola szakasszisztens szakos hallgatói csatlakoztak, mind a nappali, mind az éjszakai ifjúságvédelmi őrjáratokhoz. A diákoknak sikerült megismerniük az utcai szociális munka alapjait, továbbá segítették az utcai szociális munkások munkáját.

- Felderítő munka

Az utcai szociális munkások feladatkörébe tartozik, hogy munkaidejük meghatározott részében – napközben és az esti órákban – felderítő munkát végeznek, bejárják azokat a területeket, helyeket, ahol a célcsoport előfordulása valószínűsíthető. Felkutatják a magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő, lakhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyerekeket.

A felderítések célja, hogy az utcai szociális munkás a város minden pontján a kiskorúak csoportosulásának helyét megtalálja, a gyerekekkel kapcsolatot létesítsen, iskolák, óvodák, játszóterek környékén jelen legyen. Ilyen esetekben nem csak a város frekventált helyeit látogatják, hanem a kieső városrészek megtalálása a cél, ahol kiskorúak tartózkodnak. Jelzés esetén az adott helyet több alkalommal, több időpontban látogatják.

A legkeresettebb hely továbbra is a belváros, és annak környékén lévő parkok, játszóterek. Az iskolai időben nem az intézményben tartózkodó fiatalok elsősorban a Miskolc Plázában, a Szinvaparkban, jó idő esetén a parkokban tartózkodnak. Lehetőség szerint beszélgetést kezdeményeznek a fiatalokkal, akikkel találkoznak, ha kiskorúak és láthatóan iskolában lenne a helyük. A cél az oktatási intézményekből való idő előtti távozás megelőzése, valamint az, hogy a fiatalok lássák, van kint szakember az utcán, akihez fordulhatnak baj esetén. A kéregető, kolduló gyerekek miatt a nagyobb áruházak, főleg a McDonald's, a Tesco és az Auchan környékét is több alkalommal felkeresték.

2022-ben az utcai szociális munkások felderítés tekintetében összesen 400 órát tartózkodtak Miskolc egyes területein.

Jövőbeni tervek, lehetőségek a felderítés során

- A város különböző részein való megjelenés elsődleges fontosságú, hiszen a fiatalok rugalmasak. Ha egy-egy helyen már nem lehetnek, keresnek másikat. Céljuk, hogy nyomon kövessék találkozásuk helyszíneit, beavatkozás probléma esetén történik.
- Az állandó jelenlét preventív jellegű, az aktuális problémák megoldása rugalmasan, helyzethez kötötten történik.
- A fiatalokkal való beszélgetés kezdeményezése hasznos lehet szabadidejük eltöltésének szempontjából, illetve alternatív lehetőségek feltárására, az iskolába való bevonására.
- A csellengő fiatalok részére preventív csoportfoglalkozás szervezése.
- Nyári szünet ideje alatt korrepetálás biztosítása.

Rendszeres programok az év során

- Nyári napközis tábor szervezése.
- Kábítószer Egyeztető Fórumokon való részvétel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által végzett bűnmegelőzési tevékenység

2022-ben 211 esetben érkezett jelzés kiskorúak által elkövetett bűncselekmény, illetve szabálysértés tárgyában, valamint kiskorú sérelmére elkövetett veszélyeztető magatartásról.

A kiskorúakról érkezett jelzések az alábbi szabálysértésekről, bűncselekményekről szóltak:

- rablás,
- rongálás,
- lopás,
- verekedés,
- csoportosan elkövetett garázdaság,
- gyermek pornográf tartalmakkal való visszaélés,
- közokirat hamisítás,
- személyes szabadság megsértése,
- önvészélyeztető magatartás,
- testi sértés,
- kábítószerrel történő visszaélés
- becsületsértés,
- sikkasztás,
- magán okirattal történő visszaélés.

A fenti cselekményekkel szoros összefüggésben állnak a családon belül jelentkező halmozott problémák, a szülői felügyelet és a szeretetkapcsolatok nélkülözése, negatív családi szocializációs minta vagy az elégtelen szocializáció, szegénység, szociális krízis (nem egy esetben a kihűlés, fagyás elkerülése érdekében történő tüzelő lopások miatt indult eljárás), a rossz baráti társaság és a veszteni való hiánya.

Tapasztalatuk szerint a lopások előfordulnak rendezett anyagi körülmények között élő kiskorúak körében is. Nem megélhetési problémák állnak ilyenkor a lopások hátterében, hanem a deviáns magatartású kortársak negatív hatása, egymás heccelése, a kalandkeresés. A fiatal-, illetve gyermekkorú elkövetőknél tapasztalható az átlagtól eltérő családi, szociális háttér, azaz gyakrabban fordul elő a családi, rokoni környezetben a bűnelkövetés, a gyermek és a szülők alacsony iskolázottsága, a hátrányos szociális háttér, munkanélküliség. Amennyiben ehhez társul a családban előforduló bűnözés, gyakran a fiatal- vagy gyermekkorú is összeütközésbe kerül a törvénnyel.

Jellemző, hogy a szegregátumi lakókörnyezetben a lakosoktól sokkal több rendőrségi intézkedésről kapnak információt, mint amennyi tényleges jelzés érkezik kiskorú veszélyeztetettségével kapcsolatban.

Amennyiben hatósági eljárás indul a kiskorú deviáns viselkedése miatt, a gondozási-nevelési terv tartalmazza a gyermek, szülő, az esetmenedzser, a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve a jelzőrendszeri tagok feladatait. Az együttműködés során az intézmény azt tapasztalja, hogy vannak családok - szülők, gyermekek -, akik megértik a probléma súlyát, a bűncselekmény következményeit viselik, és szülői odafigyeléssel kerülnek az ismételt bűnelkövetést. Ilyenkor Szolgálat által végzett alapellátás is elegendő a probléma újbóli kialakulásának megelőzésére. Azonban a legsúlyosabb esetekben az elkövető gyermek védelembe vételének sincs igazán visszatartó ereje a további bűncselekmények elkövetésére, melynek végső kimenetele a gyermekvédelmi szakellátásba vagy büntetés-végrehajtási intézetbe történő bekerülés.

Súlyos probléma, hogy a különböző kábítószeres használat a hatóságok elől rejtve marad, hiszen a fogyasztók maguk is arra törekednek, hogy ne lepleződjenek le. Nagy a látencia és a Szolgálat sok esetben tehetetlenül áll a problémával szemben. Veszélyes forrás az új tudatmódosító szerek használatánál, amelyek gyakran semmilyen tiltólistán nem szerepelnek, hogy beláthatatlan egészségügyi veszéllyel fenyegetnek, hiszen gyakran az összetételük, illetve hatásuk a fogyasztó számára teljesen ismeretlen.

A MESZEGYI-ben szervezett elsődleges prevenció programok bűnmegelőzési célt is szolgálnak. A gyermekek számára az óvodai és iskolai szociális segítők által szervezett csoportos foglalkozásaikban rugalmasan reagálnak a gyerekek problémáira, az őket érő veszélyforrásokat figyelembe véve állítanak össze tematikus foglalkozásokat.

Nyári napközis és bentlakásos táboraik is általános prevenció célokat szolgálnak, a csellengés megelőzését, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. 2022-ben 3 TSZK szervezett – összesen 5 napközis tábort, az Avasi TSZK 2 bentlakásos Erzsébet tábort, valamint a Központ és az óvodai és iskolai szociális segítők szervezésében 10 napközis tábor zajlott a nyári szünetben, amelyből 3 Erzsébet-tábor volt.

Az utcai szociális munkások rendőrséggel és a MIÖR-rel végzett gyermekvédelmi őrzáratai szintén a célzott bűnmegelőzési tevékenységeink közé tartoznak.

Az elmúlt évekhez képest 2022-ben növekedett a rendőrségtől érkező jelzések száma, mely alapvetően a jelzőrendszeri tanácsadó folyamatos egyeztető tevékenységének köszönhető. Megfigyelhető, hogy a jelzések nem egyenletesen oszlanak meg a területek között. Az Avasi TSZK-hoz érkező rendőrségi jelzések száma kiugróan megnőtt, a Diósgyőr-Vasgyári TSZK kapcsolata is javuló tendenciát mutat a helyi rendőrőrsrel, addig a másik két Szolgáltatási Központba, illetve a Központba nagyon csekély számú jelzés érkezett az elmúlt évben is. A pártfogó felügyelőkkel a bűnelkövető fiatalok kapcsán szoros az együttműködés.

A Szolgálat által biztosított gyermekvédelmi prevenciók tevékenységek bemutatása

Belváros Területi Szolgáltatási Központ programjai

A csoportos és közösségi programok 2022-ben a Belvárosi Közösségi Tér használatában egyre nagyobb számban indultak. Igyekeznek a foglalkozásokat minden korosztályra kiterjeszteni, a kisgyermekes családok tagjainak és az egyedül álló felnőtt korosztálynak is szerveznek programokat.

Az elmúlt évben a csoportfoglalkozások leginkább az Önkormányzat „Városrészi együttműködés” projektjének részeként valósultak meg.

Játszóházat szerveztek óvodásoknak a Belvárosi Óvoda Kassai úti Tagóvodájában, a Katowice úti Tagóvodákban és az Arany János Utcai Közösségi Térben is. Az év során 13 alkalommal tartottak ilyen foglalkozásokat, ahol 213 gyermek vett részt.

A **Kis Vakond baba-mama klubot** az elmúlt évben 3 alkalommal sikerült megszervezni, amelyen 8 fő vett részt. A foglalkozások énekléssel, játékokkal telnek, ahol az anyukák kicsit közösségben lehetnek, a gyermekek pedig a bölcsődére, óvodára tudnak készülni azzal, hogy hasonló korú gyermekekkel találkozhatnak.

A **nyári táborok** mindig nagyon népszerűek és jelentős igény is van rá. 2022-ben 3 nyári napközis tábor került megszervezésre a nyári szünet minden hónapjában, ahol összesen 48 gyermek tudott kikapcsolódni.

A táborok programjait igyekeznek úgy összeállítani a kollégák, hogy az mindig felkeltse a gyermekek érdeklődését, valamint a szülőket is segítik azzal, hogy a hosszú nyári szünet alatt a gyermekek felügyeletét ez időszak alatt meg tudja oldani. A táborokba mindig szívesen jönnek a gyermekek, ezt bizonyítja az is, hogy a szabad helyek hamar betelnek.

Fejlesztő pedagógiai szolgáltatások, korrepetálás, helyiség biztosítása

A tanulásban lemaradt gyermekek részére felzárkóztató korrepetálást végez az iskolai tantárgyakból egy családsegítő kolléga, illetve fejlesztő pedagógiai foglalkozást végzett az intézmény fejlesztőpedagógusa. Hétféntként egy gyógypedagógus is végez fejlesztéseket hallássérülteknek a Közösségi Térben.

A felnőttek részére is biztosítanak szervezett foglalkozásokat, felnőtt kézműves foglalkozást 5 fős kis csoportokban, „Remény” filmklubot 5 alkalommal, valamint heti rendszerességgel Háztartásgazdálkodási csoportot.

Avasi Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

A Szolgáltatási Központ épületében működő Közösségi Tér ideális helyet biztosít csoportos és közösségi rendezvényeknek.

Munkaerő piaci tanácsadás

A tanácsadás olyan tartós munkanélkülieknek nyújt segítségeket, akik önerőből képtelenek munkát találni alacsony iskolai végzettségük miatt, vagy infokommunikációs eszközök hiányában. A célcsoportra jellemző, hogy nehezen motiválhatóak, folyamatos gondozásra szorulnak. A jövedelmük nagy részét a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve a családi pótlék teszi ki. A szolgáltatás célja, hogy az álláskeresőket, a tartósan munkanélküli személyeket aktivizálja, visszajuttassa a nyílt munkaerőpiacra. A kliensek a tanácsadás folyamán olyan, az álláskeresésben eredményesen hasznosító technikákat ismernek meg, sajátítanak el, mint a meg nem hirdetett állások megtalálása, önéletrajz írás, telefonálás a munkaadónak, felkészülés a személyes találkozóra. Az ügyfélfogadás hetente egyszer elérhető az érdeklődők számára, a személyes találkozókhoz előre egyeztetett időpont szükséges. 2022-ben 29 személy vette igénybe a tanácsadást, összesen 54 tanácsadásra került sor.

Táborok

❖ „Napraforgó” Nyári Napközis tábor

A Napraforgó Nyári Napközis tábor 2022. augusztus 8-12. között került megszervezésre. A tábor reggel 7:30 órától délután 16:00 óráig (szerdán 17:30 óráig, illetve pénteken 12:00 óráig) nyújtott felügyeletet és tartalmas elfoglaltságot a táborban résztvevő kisiskolások részére. A tábor célcsoportja a 6-13 éves korosztály, a cél azon családok segítése, ahol nehezen megoldott a szülői felügyelet a nyári szünetben a szülők munkavállalása miatt.

Programjaik között szerepeltek: Látogatás a Maya játszóházba az Avalon Parkba, látogatás a Miskolci Vadasparkba, strandolás a Miskolctapolcai strandon, extrém sportnap a Factory Arénában, biciklizési, rollerezési, falmászási lehetőség, ugrálás a szivacs gödörben. A tábort közös beszélgetés, a legjobb élmények felelevenítése zárta. A legemlékezetesebb pillanatokról aszfalrajzok is születtek, színesebbé téve az Avasi Közösségi Tér előtti területet.

❖ Fonyódliget - Erzsébet tábor

A tábor ideje: 2022. július 03-08. A táborban történő részvétel teljes mértékben ingyenes volt, a 34 fő gyermekből álló csoport három kísérővel utazott Fonyódligetre. A gyermekek egy része már jól ismerte egymást, hiszen az évek során az Avasi TSZK által szervezett nyári napközis táborokban, játszóházakban, nyári táborban már találkoztak. Fonyódliget biztosította az intézmény kérésére az ingyenes vonatot, így átszállás nélkül utazhattak a Balatonra az Ezüstpart expressz rendszeres járat egy külön vagonjában. A tábor helyszínén nagyon színes, változatos programok közül választhattak a gyermekek a tábor teljes időtartama alatt.

❖ Zánka - Erzsébet tábor

A tábor ideje: 2022. augusztus 14-19. A táborban történő részvétel szintén teljes mértékben ingyenes volt, a 24 fő gyermekből álló csoport két kísérővel utazott Zánkára. A részt vevő gyermekek közül 3 lány és két fiú 12 és 13 éves volt, a többi gyermek 15-16 éves. Ez volt az elmúlt 10 év Erzsébet táborai közül az első, mely kamaszhétként a nagyobb korosztály számára került megrendezésre. A gyermekek egy része már jól ismerte egymást, hiszen az

évek során több alkalommal is voltak már a Balatoni táborban, azonban a csapat fele most első alkalommal járt a táborban, sőt olyan kamasz gyermek is volt, aki most először jutott el a Balatonra. Zánka biztosította az intézmény kérésére az ingyenes vonatot, így átszállás nélkül utazhattak a Balatonra egy különvonattal. Sokszínű, nyüzsgő programokkal telt a balatoni hét.

Korrepetálás

Hosszú évek óta biztosítják ellátási területünkön a korrepetálást, mint szolgáltatást. Sikeresen bevonásra kerültek önkéntes diákok, leginkább a Jezsuita Gimnázium tanulói közül. Minden héten szerdán, 15.30-17.30 óra között segíti a bevont segítő a felzárkóztatásukban a gyerekeket, általános iskolai és középiskolai tananyagokban egyaránt. Céljuk a gyermekek preventív támogatása, iskolai tanulmányaik során a tanulók iskolai készségeinek szakszerű fejlesztése, az őt tanító pedagógusok szakmai segítése.

Felnőttek részére is szerveznek preventációs programokat, munkaerő piaci tanácsadást olyan tartós munkanélküliek részére, akik önerőből képtelenek munkát találni, továbbá működtetnek 50+, kézműves és patchwork klubot is.

Diósgyőr-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ preventációs tevékenysége

A programok szervezésénél évek óta nagy problémát jelent a helyhiány, mert nincs olyan tér, ami megfelelően tágas lenne csoportos foglalkozások lebonyolítására, így egyéni preventációs szolgáltatást végeznek a kollégák.

A tanulásban lemaradt gyermekek részére **felzárkóztató korrepetálási** munkát végzett az iskolai tantárgyakból két családsegítő kolléga.

A TSZK-ban működik **A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok” (TOP-6. 9. 1-15-20116-0001) „Társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások a Vasgyárban” Területi Operatív Program**, melyben az Önkormányzat a főpályázó, a MESZEGYI konzorciumi partner a megvalósításban.

A projekt megvalósulása a szegregátumi területen lévő professzionális szociális munka egyik kiemelkedő példája. **A felújítási program** igazodott az Önkormányzat településfejlesztési koncepciójához, amely négy átfogó célt fogalmazott meg, melyből az egyik a javuló életminőség biztosítása. A koncepció az akcióterületre és a környezetére fogalmazza meg azt a célt, hogy rehabilitálni kell a területet, meg kell tartani a vasgyári kolónia lakófunkcióját, továbbá meg kell teremteni a felújítások lehetőségét. A projekt keretén belül lehetőség nyílt 42 db akcióterületen lévő, átlagosan 38-42 m² közötti (legnagyobb 64m²) alapterületű, zömében komfort nélküli szociális bérlakás, továbbá a Vasgyári Közösségi Ház felújítására.

A Vasgyár-Harmadik utca területét érintő rehabilitációs program megvalósítására konzorciumi formában került sor, melynek vezetője az Önkormányzat volt. A konzorcium tagjai a MESZEGYI és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület mellett a Puskin u. 29. Puskin u. 25. és a Gózon Lajos u. 19. szám alatti társasház. A konzorciumi partnerek esetében sor került a társasházak közös tulajdonú falazatainak hőszigetelésére, kültéri festésére.

Technikai megvalósulás- lakások felújítása

A felújítási cél a lakások esetében a komfortfokozat emelése volt, amely valamennyi lakásnál megtörtént. Mindegyik lakás esetében sor került a nyílászárók cseréjére, fürdőszoba és konyha kialakítására, villamos- és vízhálózat felújítására, fűtőberendezések, burkolatok cseréjére, festésre. Az első 10 lakás 2017-2019. közötti időszakban került felújításra, majd 2020. júniusában indult a fennmaradó 32 lakás felújítása, melyek kijelölt bérlői folyamatos tájékoztatást kaptak a várható költözésről. Költözésük elősegítése érdekében konténerek kerültek kihelyezésre, szemétszedésre irányuló közösségi programokat szerveztek, így könnyen és költségmentesen lomtalaníthattak a bérlők. Elsők között a Puskin utcai, illetve a Gózon utcai lakások kerültek felújításra (komfort nélküliből komfortossá).

Önkormányzati bérlakások meglévő bérlői mellett új, a szociális munkások által javasolt rászoruló lakók is bevonásra kerültek a projektbe. A projektbe bevont bérlők bérleti szerződése a projekt egész időtartamára biztosított és azután is hosszabbítható – a határozatlan idejű szerződések az új, felújított lakások bérleti szerződésében is érvényesítésre kerültek.

Professzionális segítség, folyamatos szociális munka a projekt kezdetétől jelen volt. A MESZEGYI és a Máltai Szeretetszolgálat szociális munkásainak a team munkája során a szociális munka széles eszköztárával komplex segítségnyújtást biztosítottak. Jelenleg 5 szociális munkás 152 egyéni fejlesztési tervvel végzi a segítő- koordináló szakmai tevékenységet.

A Kabar utcai terület az elmúlt időszakban a családok számára sok feszültséget, alacsony életszínvonalon való lakhatási feltételeket biztosított, ezért aktívan közreműködtek az ügyintézésben, segítő tevékenységünkől adódóan családlátogatásaik száma és irodai forgalmuk is nagy mértékben megemelkedett. A Kabar utca több családnál életveszélyes állapotokat idézett elő az utolsó hónapokban, így a magasabb komfortfokozatú ingatlanokba való költözés elsődlegesen biztonságérzetet és életszínvonalbeli változást biztosított. 2022. szeptember végére sikerült elköltöztetni az utolsó családot is. A lakhelyváltással, költözéssel járó feszültségek ellensúlyozása miatt kiemelten fontos a személyes és professzionális szociális munka alkalmazása, az érzékenyítés. A változással új közösségi együttműködést kellett kialakítani, de az új környezet, egy magasabb komfortfokozat, motiválja az új vasgyári közösségi életet. 3 lakossági fórum valósult meg a projekt ideje alatt, amely a lakosság és a költöző családok tájékoztatására irányult. A beköltözött családoknál tudatosítani kellett, hogy a megújult, szebb lakókörnyezet megóvása saját érdekük.

A professzionális szociális munka az egyéni segítő tevékenység mellett számos közösségi programot valósított meg. A közösségi beavatkozás funkciója, hogy visszaadja a szegregátumban élők azon kompetenciáját, mely szerint önállóan dönthetnek saját sorsukról. A szakemberek egyéni, csoportos és közösségi segítő munkaformákkal állnak az igénybe vevők rendelkezésére. A célcsoport kb. 40-45%-a esetében volt szükséges az intenzívebb gondozásra a tervezett kb. 25% helyett. Az elhúzódó felújítási munkálatok, Covid élethelyzet, egészségügyi állapotromlás (rossz lakáskörülmények miatt) újabb problémákat generáltak. Fontos cél volt a halmozottan hátrányos helyzetű családok felzárkóztatásának segítése. Például képzettséggel nem rendelkezőknek segítségnyújtás az általa választott képzettség megszerzésében, munkalehetőségek felkutatásában segítségnyújtás és munkavállalás elősegítése, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek részére korrepetálás biztosítása, gyermekek iskolai felzárkóztatását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok szervezése, a digitális oktatás segítése. Emelkedett az adományozások száma, melyet

folyamatos jelleggel biztosítottak, továbbá az elmúlt két téli időszakban 3 alkalommal faadományban is részesültek a projectes családok.

A program egyik eleme volt a közösségi kertgazdálkodás. A Máltai Szeretetszolgálat udvarán és az egyéni kertekben termesztett növények nem kerültek értékesítésre, kizárólag a foglalkoztatás célját szolgálják. Saját konyhakertek kialakítására motiválták őket, amelyhez vetőmagokat, palántákat, kerti eszközöket biztosítottak, virágok ültetésével a családok közötti kohéziót erősítették. A program egy évig biztosított erre lehetőséget, de a kerti eszközök igénybevételére a családgondozókon keresztül folyamatosan lehetőség van. A project teljes tartalma alatt programokba bevont személyek száma: több mint 25000 fő (halmozott adat, amely jelenleg futó project miatt folyamatosan bővül).

A megújult Vasgyári Községi Ház a családok ingatlanjai mellett a jövőben egy olyan közösségi színtér lesz, amely különböző célcsoportok és szakemberek számára is jelentős segítséget fog jelenteni.

Perecesi Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

Szabadidős és prevenciós csoport

A területen működő általános iskolákban halmozottan jelentkeznek a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő, illetve más problémákkal is küzdő gyermekek csoportja. Számukra szervezték az év folyamán a „dühöngőt”, melynek elsődleges célja a feszültség levezetés, sportos tevékenység során. Mivel a testnevelés órákon tanterv szerint kell dolgozni, mindig nagyon kevés idő jut a játékra, amit a tanulók igen hiányolnak. A TSZK arra vállalkozott, hogy felügyelet és megfelelő szabályok mellett, kedvükre játszhassanak a gyerekek.

A csoportfoglalkozásokon összesen 39 gyermek vett részt, de a résztvevők száma mindig változott, 11 és 20 fő között mozgott a létszám. A foglalkozáson átlagosan 15 tanuló vett részt.

Foglalkozások óvodásoknak

Az óvodás korú gyermekeknek tematikus foglalkozásokat tartottak az ünnepköröknek megfelelően.

- Ismerd meg a foglalkozásokat
- Virágboltos játék
- Pékség játék
- Készítsünk ujj bábokat
- Ünnepkörnek megfelelő foglalkozások / advent, karácsony, húsvét/

A gyermekek nagyon élvezték ezeket a foglalkozásokat. Bővítették ismereteiket, a kollégák bepillantást nyerhettek az óvodások vágyaiba, elképzeléseibe, jobban megismerve ezzel az ő belső világukat.

Szünidei táborok

A 2022.06.20-25. között megtartott Perecesi Matiné tábor programelemei az alábbi módon épültek fel:

- Drámapedagógiai foglalkozás
- Szabad sport és társasjáték
- Zárónap hangszerbemutató

A Perecesi TSZK területén tartott foglalkozásokon 23 fő vett részt. Életkori elosztás alapján óvodástól a 16 éves korig voltak jelen. A foglalkozásokon a drámapedagógia eszközeit alkalmazva az adott pillanatnak és a gyermekek érzelmi hangulatának megfelelően változatos készségfejlesztő játékokat kínáltak a résztvevőknek. A főbb érintett területek a koncentráció, memóriafejlesztés, és beszédkézségek. A drámapedagógia feladatok után a rendelkezésre álló társasjátékok és sport tevékenységre alkalmas eszközök biztosították a gyermekek számára a szórakozási lehetőséget.

6.2. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZATI RENDÉSZET 2022. ÉVBEN VÉGZETT IFJÚSÁGVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ INTÉZKEDÉSEI

A Miskolci Önkormányzati Rendészet (a továbbiakban: MIÖR) az ifjúságvédelmi feladatait a társszervekkel a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bünmegelőzési Osztályával és a MESZEGYI-vel együttműködve szervezetteren végzi. A MIÖR és a MESZEGYI közös ifjúságvédelmi feladatait a 2019. évben létrejött együttműködési megállapodás tartalmazza.

Együttműködés célja

1. Iskolakerülést felderítő és ellenőrző őrzárát hétköznaponként (keddi és csütörtöki napokon) oktatási időben a kallódó és csellengő (iskolakerülő) gyermekek felkutatása és segítése érdekében van megszervezve.

- A közös őrzárát a MESZEGYI dolgozóival közösen megtervezett útvonalon és helyszínen történik.
- Az őrzárát, valamint a közös munka célja a társadalmi normák, magatartások közvetítése a fiatalok irányába. Amennyiben a veszélyeztetettség oly mértékű, szükséges a rendőrség bevonása a további intézkedések foganatosítása érdekében.

2. Csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló őrzárát havonta két alkalommal kerül megszervezésre (pénteki napokon az esti időszakban.) A fiatalok védelmében a szociális munkásokkal együttműködve jogszabályok betartásával történik.

A 2022. évre vonatkozó adatok és tapasztalatok

1. A 2022. évi rendészeti intézkedések alapján megállapítható, hogy egyre több esetben fordul elő 18 év alatti személyek szeszes italt fogyasztása közterületen. A tényállás vonatkozásában nem ritka a húszas évei végén járó úgynevezett fiatal felnőtt sem, akit még mindig a szülei tartanak el.

A szeszes ital, pszichoaktív anyag, illetve a drog fogyasztásának nem csak egészségkárosító hatásai vannak, hanem az a veszély is fennáll, hogy a fiatalok bűncselekmény elkövetőivé, valamint áldozataivá válhatnak.

A rendészek törekednek az állampolgárokkal való jó kapcsolat kialakítására, melynek érdekében kiemelt figyelmet fordítanak a fiatalok „védelmére”. Az intézkedések során gyakran élnek preventív jellegű figyelemfelhívással, illetve részletes tájékoztatással. A közvetlen beszélgetések rendkívül hatékony megoldásnak tűnnek a probléma megismerésében és kezelésében, mely technikát egyre szélesebb körben kívánják alkalmazni.

2. A MIÖR közterület-felügyelői Miskolc város közigazgatási területén különböző helyszíneken tartottak ellenőrzést, melynek során több esetben tapasztalták, hogy kiskorú gyermekek rossz életkörülmények között élnek. Ezek a körülmények gátolják a kiskorú gyermek fejlődését, szocializálódását (elhanyagolt állapotban levő ingatlanban), valamint többször történt intézkedés olyan felnőtt korú állampolgárral szemben, aki gyermekkorú személy társaságában valósítja meg a koldulást, mint szabálysértést.

A MIÖR tevékenységei során a 2022. évre vonatkozóan 9 alkalommal küldött jelzést a MESZEGYI részére az alábbi ifjúságvédelmi, családvédelmi ügyekben.

- romos ingatlanban élő szülők 1 vagy több kiskorú gyermekkel,
- fiataikorú gyermek közterületi szeszesital fogyasztás,
- gyermekkorú személy jelenlétében történő koldulás.

A veszélyeztetettség mértékétől függően indokolt a mentők, illetve a rendőrség értesítése.

A MESZEGYI-vel közösen végrehajtott csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló órjárat (éjszakai) alkalmával **2022. évre** vonatkozóan **23 fő 16 év alatti**, valamint **14 fő 18 év alatti** fiataikorú részesült figyelmeztetésben közterületen történő szeszesital fogyasztás miatt.

Rendőrség értesítése a közös ellenőrzések során 3 alkalommal volt indokolt fiataikorú állami gondozott gyermek intézménybe való visszazállítása érdekében. A fiataikorúak szórakozási szokásait elemezve a rendészet járőreinek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a fiatalok közterületen való szeszes ital fogyasztása a nyári hónapokban megnövekszik.

Miskolc történelmi belvárosa az utóbbi években egyre több szórakozóhelynek ad otthont, ami nagy létszámban vonzza, főként péntek és szombat esténként a város vonzáskörzetéből a fiatalokat. Érintettségükben az tapasztalható, hogy általában a Miskolc Pláza, Búza tér, valamint a Centrum Áruház és környékén szoktak gyülekezni. A vidékről érkezett fiatalok viselkedésüket illetően sokkal kötekedőbbek, mint a miskolci lakosú fiatalok, akiknek mentalitásuk merőben másabb, valamint együttműködőbb magatartást tanúsítanak a rendészekkel szemben.

A MIÖR rendészei több esetben éltek feljelentéssel, fiataikorúakkal szemben:

- Közterületen való szeszes ital fogyasztás miatt 9 esetben,
- köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt 2 esetben történt feljelentés,
- valamint a közterület-felügyelők 1 esetben indítottak jelzést kábító, vagy pszichotróp anyag használata miatt.

Szeptemberben az iskola kezdés időszakában a rendészet önálló preventív jelleggel végrehajtott intézkedéseivel igyekezett biztosítani az oktatási intézmények környezetében lévő gyalogos átkelőhelyeket.

Az ünnepi, decemberi időszakra (téli szünetre való tekintettel) vonatkozóan a MESZEGYI-

vel közösen előre tervezett időpontokban fokozott őrzékek keretén belül nagyobb figyelmet fordítottak az utcákon csellengő fiatalok személyekre.

A MIÖR feladatkörében eljárva 2023. évben is kiemelt figyelemmel kíséri a fiatalok köztereken való jelenlétét, továbbá az iskola időszakában történő iskolai kötelezettség megszegő (iskola kerülés, csellengés) magatartásokat. A korosztály sajátosságainak figyelembevétele mellett továbbra is gondoskodnak a szükséges intézkedések megtételéről annak érdekében, hogy Miskolc város a fiatalok számára továbbra is vonzó és biztonságos város maradjon.

6.3. A MISKOLCI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI OSZTÁLYÁNAK 2022. ÉVRE VONATKOZÓ IFJÚSÁGVÉDELMI JELENTÉSE

A kriminalitás elleni küzdelemben fontos feladat a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés visszaszorítása, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása az egyének és a családok számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. A közbiztonság a társadalom számára olyan kollektív, értékekkel bíró termék, amelynek kialakítása és megőrzése közös ügy.

A Miskolci Rendőrkapitányságon ezért kiemelt figyelmet fordítanak a bűncselekmények felderítése mellett a prevencióra, melynek során feladataikat a lakosságot leginkább érintő jog- és szabálysértések folyamatos értékelésével, a helyi problémák figyelembevételével határozzák meg.

Az egyik legveszélyeztetettebb korosztály a gyermek- és fiatalok, akiknek jellemző tulajdonsága a hiszékenység, az életkorukból adódó könnyelműség, fizikai fejletlenség, továbbá, hogy értékeik iránt nem érznek kellő felelősséget, így könnyen válnak áldozattá. Erre való tekintettel a Miskolci Rendőrkapitányság kiemelt figyelmet fordít a fenti korosztály felvilágosítására, szükségesnek tartja minél szélesebb körben, általános- és középiskolákban, kollégiumokban, osztályfőnöki órákon és szülői értekezleteken felhívni a gyermekek és szüleik figyelmét az áldozattá- és a bűnelkövetővé válás elkerülésének lehetséges módzataira.

2022. évben összesen 116 preventív témájú előadás megtartására került sor a bűnmegelőzési főelőadó által gyermek- és fiatalok részére általános és középiskolákban a Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén, leginkább az iskolai agresszió és az interneten elkövetett bűncselekmények vonatkozásában. Az MSZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban, valamint az MSZC Baross Gábor Üzleti és Közlekedési Technikumban szolgálatot teljesítő iskolai bűnmegelőzési tanácsadók 52 esetben tartottak előadást. A Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban, valamint a Miskolci SZC Baross Gábor Üzleti és Közlekedési Technikumban szolgálatot teljesítő iskolai bűnmegelőzési tanácsadók 52 esetben tartottak előadást.

A nyári időszakban a Miskolci Perecesi Napközis Táborban 10-14 évesek számára tartottak bűnmegelőzési felvilágosítást. 2022. szeptemberétől folytatták a DADA program oktatását 2 általános iskola 3 osztályában, továbbá az OVI-Zsaru programot 5 miskolci óvodában.

Miskolc város és agglomerációja területén, a korábbi évekhez hasonlóan havi rendszerességgel "ifjúságvédelmi őrzőjáratot" szerveztek, mely a fiatalok iskolakerülésére, az egészségkárosító szerek fogyasztására, a bűncselekmények megelőzésére, megakadályozására, illetőleg az áldozattá válásuk elkerülésére irányult.

A tavalyi évben 4 sport- és 13 kültéri rendezvényen jelentek meg, ahol a lakosság részére vagyonvédelmi és biztonságtechnikai eszközök bemutatására is sor került, továbbá 29 esetben tartottak előadást a vagyonvédelem témakörében Miskolcon és agglomerációjában. A kitelepüléseken több mint száz személynek biztosították kerékpárjuk regisztrációját a „BikeSafe” programon belül.

A bűnmegelőzési munkához szervesen és elengedhetetlenül hozzátartozik az állami, önkormányzati szervek, társadalmi szervezetek, társszervekkel történő együttműködés. A Kapitanyság a MESZEGYI-vel, a Területi Gyermekjóléti Szolgálattal, az Áldozatsegítő Központtal, valamint a Miskolci Önkormányzati Rendészettel és több civil szervezettel is folyamatosan tartja a kapcsolatot, segítik egymás munkáját. Az elmúlt évben is részt vettek szakmai egyeztetéseken továbbá a Rendőrkapitanyság szervezésében konzultációra került sor a gyermekvédelmi rendszer tagjaival a jelzőrendszer működésének szakmai tapasztalatairól.

6.3.1. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények

Az elkészült statisztikai adatok alapján a Miskolci Rendőrkapitanyság illetékességi területén 2022. évben a gyermekkorú elkövetők száma 14 fő volt. Az elkövetők nagy része (10 fő) fiú, akik többségében vagyon elleni (lopás) bűncselekményeket valósítottak meg, illetőleg garázdaság elkövetésében vettek részt. Kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény (pl. rablás, kifosztás) elkövetése miatt az elmúlt évben nem kezdeményeztek eljárást gyermekkorú személlyel szemben.

A rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában az elkövetők száma 2022. évben 200 főre csökkent. Az általuk megvalósított bűncselekmények többségét jellemzően szintén a vagyon elleni (lopás) és közrend elleni bűncselekmények (garázdaság) teszik ki, de megjelent körükben az ittas járművezetés elkövetése is.

A fentiekén túl az egészséget veszélyeztető bűncselekmények (kábitószer birtoklása, új pszichoaktív anyaggal visszaélés) és sajnálatos módon a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények (rablás, kifosztás) is több esetben megjelentek a fiatalok körében.

6.3.2. A bűnelkövetés okainak bemutatása

A bűnelkövetővé válás kialakulásában több ún. kockázati tényező is szerepet játszhat. Az egyik az individuális tényező, amikor az agresszivitás, a problémás magatartás, a testi-lelki problémák, az alacsony intelligencia szint akadályozza annak, hogy a fiatal a közösségekbe, a társadalomba beilleszkedjen, ami deviáns magatartáshoz vezet. Tekintettel arra, hogy az elsődleges szocializációs színtér a gyermek életében a család, ezért ennek a fontossága is kiemelkedő, hiszen a szegénység, az antiszociális, a túl kemény, esetleg túl engedékeny vagy bántalmazó szülők, a felbomlott család, esetleg az elégtelen felügyelet mind-mind

hozzájárulhatnak a fiatalok bűnelkövetővé válásához. A gyermekkorban elszenvedett bántalmazás, elhanyagolás, átélt családon belüli erőszak indukáló tényezőként váltja ki a későbbi bűnözői magatartást.

Ezt még tetézheti a rossz teljesítmény vagy egy kudarc az iskolában, illetve ezt erősítheti a kortárs csoportok hatása is, mivel a társak felől érkező elutasítás, kirekesztés a fiatal bűnelkövetővé válásának kiinduló pontja lehet. Okként lehet még megemlíteni a világháló és a média negatív hatását is, mert sok fiatal életében jelentős szerepet játszik az internet és a televízió, az itt látottakat követendő példának tekintik és leutánozzák, nem foglalkozva annak esetleges rossz következményeivel.

A Miskolci Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenysége közül az egyik legfontosabb és legszükségesebb feladatnak az ifjúságvédelmet tartják, társadalmi érdek a fiatalok bűnelkövetővé válásának csökkentése, melyben a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában foglaltaknak megfelelően a rendőrségnek is kiemelt szerepe van és ebben a lehető legnagyobb mértékben részt szeretnének vállalni.

A prevenció során minél szélesebb körben jelen kívánnak lenni az általános- és középiskolákban, kollégiumokban, osztályfőnöki órákon és értekezleteken, hogy felhívják a gyermekek és szülei figyelmét mind az áldozattá, mind pedig a bűnelkövetővé válás elkerülésének lehetséges módozataira, a bűnügyi helyzet értékelésének figyelembevételével. Tekintettel arra, hogy egyre több bűncselekményt a világhálón követnek el, ami minden korosztályt érint, ezért a tudatos internethasználat népszerűsítésére és az interneten elkövetett bűncselekmények megelőzésére még nagyobb hangsúlyt fektetnek.

Folytatják az Ifjúságvédelmi Őrjáratot Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, a nagyobb bevásárló- és szórakoztató központokban, ahol azokat a fiatalokat ellenőrzik, akik magatartásukkal testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket veszélyeztetik.

7. Civil szervezetekkel történő együttműködés

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a gyermekek és családok helyzetének javítását. Felismerve a civil szervezetek által nyújtott segítség előnyeit, lehetőségeit, a családokat és gyermekeket segítő civil szervezetekkel továbbra is kiemelten együttműködik és lehetőségeihez mérten anyagilag is támogatja őket.

A MESZEGYI több évtizedes működése során mindig törekedett kapcsolatrendszerének széles körű kiépítésére, fejlesztésére az ellátási struktúra bővítése érdekében. Minden TSZK jó kapcsolatot ápol a területén működő vagy városi szintű lefedettséggel bíró civil szervezettel, kulturális intézménnyel. A civil szervezetekkel kialakult széles körű kapcsolati háló jelentősen hozzájárul a kliensek számára adható természetbeni segítségnyújtáshoz, valamint lakossági felajánlások és gazdasági szervezetek által juttatott adományok is kibővítik a lehetőségeket. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás alapján élelmiszer adományban tudják részesíteni ellátottjaik széles körét, mely a hétköznapjaikat könnyíti meg pékáru, illetve gyümölcs és zöldség biztosításával. Az Egyesülettel folytatott szakmai együttműködés részeként gyakran tartós élelmiszer felajánlások is érkeznek az intézménybe, ezek is sok segítséget jelentenek az ellátottak számára.

Az alábbi szervezetekkel alakult ki rendszeres együttműködés az ellátottak támogatása érdekében:

- Egyházi szervezetek
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Magyar Vöröskereszt
- Páli Szent Vince Szeretetszolgálat
- Katolikus Karitás
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- A Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány
- Család és KarrierPont
- Paktum Iroda (Munkaerő-piaci tanácsadó iroda)
- Önkormányzati képviselők
- Észak-keleti Átjáró Egyesület Tanodája
- Betegszállító cégek, elsősorban idős ellátottak kórházba, szakrendelésre juttatása
- Drogambulancia, Addiktológiai Gondozó
- Nők 2000 Nyitott kapuk program
- „Segíték egy Családot” program
- Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány
- Önmegvalósítás Egyesület
- Avalon International School, amely tartós élelmiszer csomaggal támogatta a rászorulókat
- Navigátor Pénzügyi Tanácsadó Iroda, valamint az
- Ifjúságért és az Életért Alapítvány, mely a napközis tábor megszervezését és a
- Herman Ottó Múzeum, amely nyári táborukat támogatta.

8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek

A hátrányos helyzetű családok segítése, valamint a gyermekek egészségének megőrzése érdekében az elmúlt évben is folytatódtak az alábbi programok.

8.1. MENTOR PROGRAM

A Lyukóvölgyi Családi Mentor Program 2016.02.01-től működik Lyukóvölgy-Gulyakút (Légakna) 77605 hrsz. alatti önkormányzati területen egy trafóházban. Az épület méretei szűkösek és nem éppen kedvező elosztásúak a terei.

A program 2020-ig közvetlenül az Önkormányzathoz tartozott, 2021. márciustól a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet vette át a működtetést és a koordinációs feladatokat.

A mentor program megvalósítói a helyi roma asszonyokból álló mentorcsapat, akik közfoglalkoztatottként végzik munkájukat. 2002. évben 10 főről 7 főre csökkent a létszámuk. A mentorok munkáját egészségügyi koordinátorként Kiss Edina védőnő koordinálja.

A mentorokat a közösségből való kiválasztásuk példaértékűvé teszi, ezáltal is motiválják az itt élőket.

A mentorok személyes ismeretség alapján kerültek(nek) kiválasztásra, ami azt jelenti, hogy a védőnő kapcsolatban állt velük. A mentorok általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ismerik az alapvető higiénés szabályokat, védőnői gondozásban együttműködtek. Családon belüli nevelési és emocionális kapcsolataik példaértékűek.

A program mottója, hogy azok a családok, akiknek szüksége van a támogatásra, szakszerű, több rétegű, fokozatos mentorálást kapnak addig, amíg szükségesnek látszik. A családok önkéntes alapon kapcsolódhatnak a programba, így vehetik igénybe a szolgáltatásokat.

A mentoráltak összetétele változatos. Olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek van a háztartásban, természetesen gyakrabban felmerül az egészségügyi szolgáltatás iránti igény (pl. közegészségügyi feladatok). Vannak idősebb mentoráltak is, ahol kiskorú nem él a családdal, viszont mélyszegénységben élnek, és a szerény anyagiak mellett a mobilitás is probléma, mely többnyire betegségből fakadó. Esetenként további nehézségeket okoz bármilyen függőség, szenvedélybetegség.

A mentor programban a kollégák egészségügyi, szociális, és gyermekjóléti oktatásban részesültek. Feladataikat részben a családok otthonában, részben a Mentorházban végzik. Veszélyeztetés esetén - azonnali jelzési kötelezettség mellett - igyekeznek orvosolni a felmerült problémákat, támogatni a helyben élő családokat. A mentorok az összekötő láncszem a családok, illetve a védőnők, és a gyermekjóléti szolgálat között, mely elsősorban információ továbbítást takar.

Feladatok

- családlátogatás (önállóan vagy védőnővel),
 - higiénés ismeretek átadása,
 - tájékoztatás, információ átadás (egészségügyi- és szociális ellátások, beiskolázás, gyermekétkeztetés, programok stb.),
 - ügyintézekben segítségnyújtás, telefon használat (időpontkéréshez, ügyintézekhez),
 - adományosztás:
 - ruházati cikkek
 - gyermekelhelyezéshez, gondozáshoz szükséges eszközök kölcsönzése (babakocsi, kiságy, légzésfigyelő, csecsemőmérleg, porlasztó, kiskád, babahordozó),
 - mosó-, tisztító- és tisztálkodási szerek (tetűirtószer),
Ingyenes mosókonyha működik a Máltai Szeretetszolgálat fenntartásában a Közösségi Háztól nem messze, melyet bárki igénybe vehet, előre egyeztetett időpontokban. Mosókapszulát a Mentor Program biztosít a mentoráltak részére.
A rászoruló családok havi egy alkalommal kérhetnek mosószert és hajápolási szereket. Különös figyelemmel kísérik azon családok támogatását, ahol fejtetvesség, illetve más élősködő jelenlétéről kapnak információt. Ezekben az esetekben igyekeznek ágynemű, illetve esetenként bútor adománnyal is segíteni a probléma megszüntetését.
 - élelmiszer, vetőmag
A családok élelmiszer adományban részesülhetnek hétvégén és ünnepnapokon a MESZEGYI-n keresztül az Élelmiszer Banktól. A Lyukói Közösségi Házban a Máltai Szeretetszolgálat által, keddi napokon van lehetőség szintén korlátozott számban élelmiszer adomány elérésére.
- szemétszedési akciók, lakás és környezet rendezési tanácsok

2016-tól összesen 365 család vett részt a programban. 2022. december hónapban 110 volt a mentorált családok száma, melyből 39 a 6 éven aluli gyermeket nevelők száma.

8.2. A VÉDŐNŐI GONDOZÁS ÉS A GYERMEKEK EGÉSZSÉGES FEJLŐDÉSÉT SZOLGÁLÓ SZÚRÓPROGRAM

2016. május 01-től a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (a továbbiakban: MEFI) feladata Miskolcon a védőnői és iskola-egészségügyi ellátás biztosítása.

2021. március 1. napjától az intézmény – mint egészségügyi szolgáltató – dolgozóinak közalkalmazotti jogviszonya egészségügyi szolgálati jogviszony.

A szolgálat keretében a várandós anyák és a 0-6 éves korú gyermekek gondozását **54 területi**, a többségében állami fenntartású oktatási intézményekben tanulók ellátását pedig **22, 2022.11.01-től 21 iskola védőnő** végzi.

2022. évben **10 iskolaorvosi** státusszal biztosították a 21.484 tanuló iskola-egészségügyi ellátását. A szakmai munka színvonalát javította, hogy az elmúlt évben 5,5 főre nőtt a főállású iskolaorvosok száma, melyből 4,5 fő egészségügyi szolgálat-, 1 fő vállalkozói jogviszonyú státusz. Az orvoshiány, mint probléma továbbra is fennáll, s ezáltal 4,5 státuszon jelenleg is

helyettesítésekkel kényszerülnek megoldani a feladatellátást, mely kihat a szakmai munka minőségére, eredményességére.

Területi védőnői szolgálat

A területi védőnői ellátás lefedettsége – 54 védőnői körzet által - biztosított a város egész területén. Az összes ellátotti létszám a 2022. szeptember 30-i állapot szerint 8 561 fő, mely az előző év azonos időszakához képest 1,5 %-kal csökkent. A várandós anyák száma 7,2 %-kal nőtt, míg a 0-6 éves korosztálynál minimális csökkenés tapasztalható.

2022-ben éves szinten 1 988 **várandós anyát** gondoztak a védőnők.

A szociális helyzet miatt fokozott gondozást igénylők, valamint a veszélyeztetett várandósok száma összesen 4,5%-kal nőtt (14,9%). Ennek megoszlását tekintve a *saját hatáskörben gondozottak - szociálisan fokozott gondozást igénylők* - aránya 105%-ra emelkedett, míg a *szociálisan veszélyeztetettek* aránya minimálisan csökkent (4,8%).

A fokozott gondozást igénylők 70%-a saját hatáskörben gondozott.

A kiskorú gravidák aránya 2,21%-ról 1,5%-ra csökkent, melyből 2 fő (6,7%) 14 év alatti volt. Mind a szociális, mind az egészségügyi okból érintett várandósok gondozására fokozott figyelmet fordítanak a védőnők, a jogszabályban előírt önálló védőnői tanácsadások és a családlátogatások alkalmával egyaránt.

A védőnők családgondozói munkája a várandósgondozáson túl elsősorban a kisgyermekes családokra irányul.

A **0-6 éves** korú gyermekek száma – szintén a 2022. szeptember 30-i állapot szerint – 2,4%-kal csökkent, az év folyamán összesen 9 126 fő 6 év alatti gyermeket gondoztak a védőnők. A szociális helyzet miatt fokozott gondozást igénylők, valamint a veszélyeztetett gyermekek aránya összesen 10% volt, mely az előző évhez képest stagnált. Az érintett gyermekek 62,5%-a saját hatáskörben gondozható, a jelzőlappal rendelkezők aránya 37,5%.

A nyilvántartott **7-16 éves** korú otthon gondozott gyermekek száma csökkent, azonban nőtt a passzív gondozottak (külföldön tartózkodók) száma.

Az elmúlt évek adatait tekintve megállapítható, hogy a területi védőnők esetében az ellátotti létszám fokozatosan csökkent. Ezek az adatok azonban városi szintű összesítést tartalmaznak, és nem látszik az egyes területek közötti különbség és ingadozás. A városban jelenleg 20 telephelyen 54 területi védőnői körzet működik, melyből 4 ún. vegyes körzet, vagyis általános iskolai feladatokat is ellát a védőnő. Az átlag gondozotti létszám 160 fő, azonban a körzetek közötti szórás viszonylag nagy, a körzetek létszáma jelentős különbséget mutat.

E nagy különbségnek több oka van. Egyrészt tudatosan alakítják így a körzeteket, mert az egyenlő feladatelosztás és terheltség nem csupán a létszámokban rejlik, fontos figyelembe venni a földrajzi területet és adottságokat, a lakosság összetételét, szociális helyzetét. Nem hasonlítható össze egy lakótelepi körzet és egy külterületi, halmozottan hátrányos helyzetű település rész még a városon belül sem.

Másrészt viszont rajtuk kívül álló tényezők is szerepet játszanak. Egyes városrészek kiöregedése, míg mások „felkapottsága” módosítja a létszámot, továbbá a városban nagyarányú a vándorlás – legfőképp a hátrányos helyzetű családok körében -, s ez rövid időn

belül megváltoztatja a körzetek szerkezetét, összetételét. Az összetétel dinamikus változása szükségessé teszi a körzethatárok folyamatos felülvizsgálatát, szükség esetén módosítását.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családok száma az elmúlt években folyamatosan nő, az elszegényedés egyre több családban érezteti hatását. A járványügyi helyzet sok esetben tovább súlyosbította a problémákat.

Az elhanyagolás, bántalmazás miatt tett jelzések száma 2022. évben 139 volt, egészségügyi hatósági intézkedésre 3 esetben került sor.

A veszélyeztetett családok segítése érdekében folyamatos a kapcsolattartás, és az esetek túlnyomó részében eredményes az együttműködés a Szolgálat munkatársaival.

Iskola-egészségügyi szolgálat

A **6-18 éves** korosztály ellátása az oktatási intézményekben történik. Az iskola-egészségügyi ellátásban 44 állami, általános és közép fokú oktatási intézményben biztosítják az ellátást, ezen túlmenően 4 alapítványi és 4 egyházi intézménnyel, valamint 1 egyéb fenntartású intézménnyel van együttműködési megállapodásuk.

2021/2022 tanévben összesen 21 484 fő volt a nevelési-oktatási intézményekben ellátandók száma, melyből 3 773 óvodás. Együttműködési megállapodás alapján egyházi, alapítványi iskolákban ellátott tanulók aránya 7%. Az oktatási intézményekben az SNI gyermekek, fiatalok száma összesen 1 326 fő. Az oktatási intézmények nyilvántartása szerint az általános iskolában a HH tanulók száma 705 fő, amely 33 %-os növekedést mutat, a HHH tanulók száma: 606 fő. A közép fokú oktatási intézményekben a HH és HHH tanulók száma összesen 627 fő volt. Az óvodák vonatkozásában nem rendelkeznek erre vonatkozó adatokkal.

A kampányoltások szervezése ebben a tanévben is zavartalanul zajlott. Tanévkezdéskor a választható COVID elleni védőoltás szervezése és lebonyolítása jelentett plusz feladatot az iskola-egészségügy részére.

A kötelező szűrvizsgálatok esetében tovább nőtt az elmaradások száma mind az általános, mind a középiskolákban.

Az elmaradások okai jellemzően:

- gyakori hiányzás,
- online oktatás,
- magántanulói jogviszony, külföldön tartózkodás,
- túlkoros tanuló nem járt iskolába,
- járványhelyzet (alapbetegség, személyes kérés),
- szökésben lévő tanulók (gyermekvédelmi szakellátásból),
- mozgássérült tanulók szállításának nehézségei, szállítás szervezési nehézségei.

Az iskola-egészségügy területén is évről évre szorosabb az együttműködés a társszaktmák képviselőivel.

A Szolgálat részére 126 esetben történt írásbeli jelzés (leggyakrabban tetvesség és személyi higiéné, hiányzás miatt) az iskolavédőőr részéről, melynek 60%-a a Miskolci Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola és Óvodából történt.

Az általános iskolákban 19, a középiskolákban 9 tanuló kapcsán vett részt esetmegbeszélésen a védőnő.

Az óvodai és iskolai szociális segítővel a kapcsolattartás szinte minden iskolában folyamatos, szoros és rendszeres szóban és írásban egyaránt. A 2021/2022. tanévben 88 eset kapcsán kérték a védőnők a kollégák segítségét. Jó együttműködés jellemző, a közös munka eredményes, nagy segítség az iskolákban.

Az iskolapszichológusokkal még kevésbé jellemző az együttműködés, de az elmúlt évekhez képest ez is növekvő tendenciát mutat (34 eset). Sok oktatási intézményben nem biztosított vagy nagyon leterhelt az iskolapszichológus, pedig a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre több gyermeknek, fiatalnak lenne szüksége ezen típusú ellátásra.

Az **egészségnevelési munka** az óvodások és iskolások teljes körére kiterjed. A középiskolákban a legintenzívebb, amit a serdülőkorúak gondozása feltétlen megkíván. Egyre nagyobb számban igénylik a diákok az egyéni foglalkozást, ami azt is jelzi, hogy bizalmat éreznek az iskolavédőnők iránt. A védőnő egyéni feltáró beszélgetés keretében mélyebben megismerkedhet az életvezetési problémákkal, saját kompetenciának megfelelően mérlegel, eldönti, hogy ő maga tud-e segíteni vagy szükség szerint bevon a folyamatba pedagógust vagy külső szakembert. Ha a védőnő által észlelt probléma kezelése fokozott gondozás módszerével nem oldható meg, továbbra is fennáll, kiújul, esetleg súlyosbodik, akkor az iskolavezetésével egyeztetve írásban jelez a család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

9. *Értékelés*

A MESZEGYI mint az Önkormányzat fenntartásában működő integrált intézmény a jogszabályi kötelezettség alapján a fenntartói beszámolási kötelezettség teljesítéséhez tájékoztatást adott az előző évben végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól. Ennek kapcsán betekintést nyerhetünk az intézmény előző évi tevékenységébe, tájékoztatást kaptunk a bekövetkezett változásokról, és a nem kis kihívást jelentő szolgáltatások biztosításának lehetséges fejlesztési elképzeléseiről.

A változások leginkább embert próbáló része a Covid járvány hatásának kezelése volt, mind munkáltatói, munkavállalói oldalról, mind az ellátottak vonatkozásában. Már az előző évi beszámoló kapcsán is megtapasztalhattuk a világjárvány embert próbáló és mélyreható hatásait, amelyek traumái csak tovább fokozódtak és gyűrűztek be a második és harmadik hullám idején a társadalmi, gazdasági élet minden területére. A mindennapokban ez a családok, egyének életét nagy mértékben átrendezte, felerősödtek a bezártságból eredő gondok, munkahelyek elvesztése, kilátástalan anyagi helyzet stb., amelyek az eddigi klasszikus értelemben vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi munkavégzést is új mederbe terelte. Közvetlenül begyűrűzött a probléma a szakemberek, segítők munkavégzésébe, sokkal nagyobb kihívások elé állítva őket.

A család- és gyermekvédelemben dolgozók folyamatosan és még fokozottabban szembesülnek az egyének, a „sokproblémás” családok életében jelentkező gondokkal, zűrzavarokkal, védelmük és támogatások biztosítására egyre nagyobb energiát kell mozgósítaniuk úgy, hogy a gazdasági válság egyre inkább éreztetési hatását az egyébként is nehézségekkel teli életükben. Szükség van a szociális szakma társadalmi és anyagi elismerésére, mivel jelentős mentális igénybevételnek vannak kitéve.

Továbbra is óriási gondot és logisztikai feladatot jelent az intézménynek a szakember utánpótlás, a fluktuáció kezelése, a dolgozók megbetegedésből adódó kiesések megoldása. Ezzel a problémával folyamatosan foglalkozni kell, jelzéssel élni, hiszen a magas szakértelemmel és hivatástudattal rendelkező dolgozók megbecsültségének alacsony szintje olyan feszítő gond, amely a gyermekvédelmi rendszer alapjait rengetheti meg.

A veszélyhelyzeti korlátozó intézkedések hatására bizonyos szolgáltatási elemek felfüggesztésre, kiiktatásra, korlátozásra, vagy formájukat tekintve átszervezésre kerültek. Egyfajta megtorpanás, bizonytalanság észlelhető a fokozódó terhek alatt a feladatellátásban, láthatóan felerősödött a bizonytalanság. A jogszabályi háttér és keretrendszer jelenleg csak részben képes a nagy ívű, rugalmas, a feladatellátás struktúrájának fejlődését optimálisan támogatni. Azonban ebben a helyzetben is elengedhetetlenül fontos, hogy a prevenció keretében még fokozottabban fókuszáljunk a sokrétű koordinálás révén a hátrányos környezeti hatások megváltoztatására és az egyének problémamegoldó készségének és képességének erősítésére, a következetes nevelés segítségével.

Örvendetes a szociális segítő munkakört betöltő munkatársak sokrétű segítsége, a problémák összetettsége miatt a team munka eredményes alkalmazása. A szakmai protokollok alapján a kompetencia határok tisztázásra kerültek, amely újabb lendületet adott a hatékonyabb munkavégzésnek. A jelzőrendszer azonban továbbra sem működik egységesen, az információcsere nem kellően hatékony. Hatékonyabbá, működésének egységessé tétele továbbra is kiemelt feladat a gyermekek védelme érdekében.

A szakmai feladatellátás eszközszerében a konzultációk, esetmegbeszélések és esetkonferenciák továbbra is kiemelten hatékony megoldást, iránymutatást és segítséget jelentenek a családok helyzetének közös értékelésére, a kiút megfogalmazására, amelyek eredményessége továbbra is a jó kommunikáción alapul. A feladat jellegéből adódóan a város területén is túlmutató hatáskörrel és felelősségi kompetenciával kell az intézménynek a munkavégzést szerveznie és teljesítenie, azonban a pandémia nehezítette a megfelelő kapcsolattartást, konzultációk megtartását. A korlátozott intézkedési lehetőségek hátrányait azonban sikerült áthidalni az elektronikus felületen való kapcsolattartással, amely a folyamatosságot tudta biztosítani a munkavégzésben.

A közös munka eredményességének elérése érdekében még szorosabb összefogásra van szükség a gyermekvédelmi munka összes szereplőjétől, érintettjétől, mert ilyen kritikus időszakban a város önkormányzatának elengedhetetlenül fontos szerepe van a támogató szerep biztosításában, az egyensúly és bizalom megteremtésében a feladatellátást végzők irányába, hiszen a gyermekek, fiatalok, a családok biztonsága és elfogadható szintű elégedettsége csak így garantálható.

A gazdasági nehézségek tükrében az Önkormányzat és az intézmény minden lehetséges eszközzel arra törekszik, hogy:

- a család- és gyermekjóléti feladatellátás személyi és tárgyi feltételeit folyamatosan javítsa,
- a munkatársak digitális tudását fejlessze az online térben történő segítségnyújtáshoz, melynek technikai feltételrendszerét is szükséges továbbfejleszteni,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői között a kapcsolati rendszert tovább erősítse, egységesítse.

Egyre nagyobb kihívást jelent a szenvedélybetegségek megjelenése a MESZEGYI ellátottjai körében. A felnőttek számára is korlátozottak az ellátórendszer lehetőségei - főként a pszichoterápiás módszerek elérési útvai, azonban a szerhasználó fiatalok számára nem található adekvát segítség nem csupán településünkön, hanem a megyében sem. A tervezett gyermekpszichiátriai osztály megnyitása és a célzottan fiataloknak szóló szenvedélybeteg rehabilitációs lehetőségek elengedhetetlenek lennének.

Az elmúlt évek során a MESZEGYI GYÁO épületének folyamatos állagromlása miatt az általuk nyújtott szolgáltatások kevésbé voltak vonzóak és kihasználtak. Az Egyetem úti leromlott állagú épület nem nyújtott megfelelő perspektívát a szolgáltatást igénybe vevők körének. Továbbá szintén negatív tényezőként volt definiálható az intézmény mellett működő szakellátás is, hiszen sokszor azonosították a két intézményt, amely negatívan hatott a GYÁO működésére.

2022. szeptemberében a GYÁO több évtizedes problémája oldódott meg a szakmai egység elköltözésével. A Kabar utca 4. szám alatt végleges működési engedélyt kapott a GYÁO 20 férőhellyel.

2022. évben a korábbi időszak nehézségei után, - melyek jellemzően a gyermekvárosi épület elavultságából, rossz állagából és életveszélyes körülményekből adódtak – az új telephelyen a CSÁO elsődlegesen a szakmai céljai megvalósítására tudott koncentrálni. Ennek megfelelően törekedtek a Kiss tábornok u. 84. szám alatti épület folyamatos megújítására, a feladatellátásukhoz szükséges feltételek kialakítására. Az év során megszerzett határozott ideig szóló működési engedély viszonylagosan nyugodt munkavégzést vetít előre a megadott időtartamra. Sajnos a szakmai egység hosszú távú, biztonságot nyújtó jövőképe továbbra is kérdőjeles.

A jelenlegi telephelyen az év végére sikerült a lakószobák kihasználtságát maximalizálni, viszont ez az épület adottsága miatt (kis alapterületű szobák, kevés számú közösségi helyiség, étkező, vizesblokk) nem jelentheti az engedélyezett férőhelyszám teljes kitöltését.

Az átmeneti gondozás hatékony működtetéséhez továbbra is fontos lenne az intézmény profil bővítése, azaz külső férőhely szolgáltatáselem bevezetése. Az ágazati irányítás szintén preferálja az intézmények külső férőhellyel történő bővítését, ehhez pályázati forrásokat is rendelve.

A MESZEGYI - a sok-sok nehezítő körülmény ellenére is – az elmúlt évben is eleget tett a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának. A fenntartó Önkormányzat az intézményen keresztül biztosítottak látja a megfelelő szintű szakmai feladatellátást, a folyamatos konzultációk, egyeztetések révén naprakészen, pontos információkkal rendelkezik a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról, melynek eredményeként hathatósan és azonnal van lehetőség a kritikus helyzetekben beavatkozást végrehajtani és eredményes megoldásra jutni.

Záradék:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól szóló beszámolóját Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése .../2023. (.....) számú határozatával 2023. napján fogadta el.

Miskolc, 2023.....

Veres Pál
polgármester